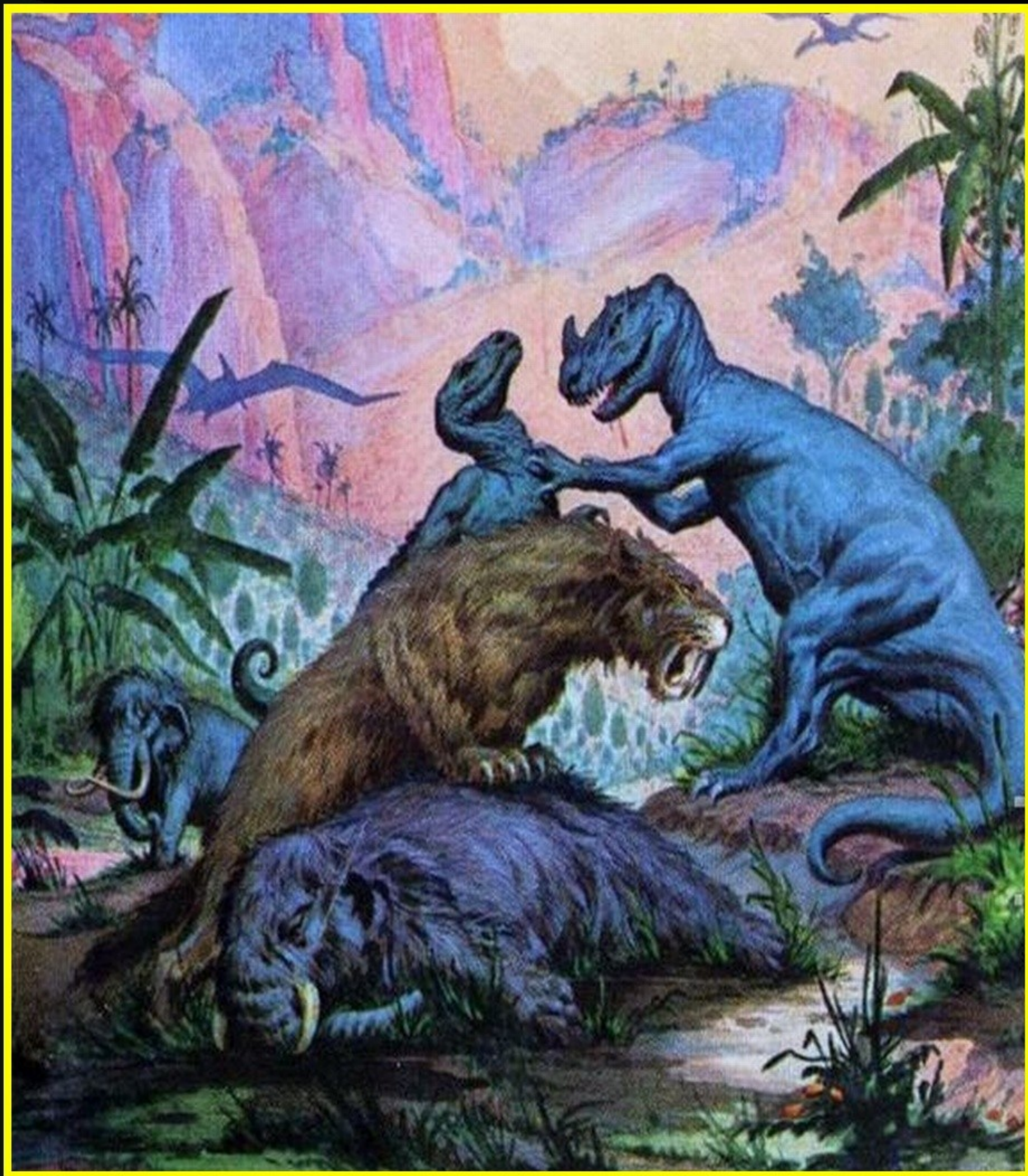
EDGAR RICE BURROUGHS

Tărâmul uitat de timp

Edgar Rice Burroughs

V.2.0

Tărâmul uitat de timp

Traducere de Petre Solomon

The Land that Time Forgot
Blue Book Magazine-1918

Ilustratia copertei:
Roy Krenkel Jr.

I

Trebuie să fi fost trecut de trei după-amiază – după-amiaza zilei de 3 iunie 1916. Ar putea să pară neverosimil că toate încercările prin care am trecut – întâmplările acelea stranii şi înfricoşătoare, s-au petrecut într-un răstimp de numai trei luni. Am trăit mai degrabă un ciclu cosmic, ale cărui mutaţii şi evoluţii ar putea fi lucrurile pe care le-am văzut cu ochii mei în acest răstimp scurt – lucruri nemaivăzute de vreun alt muritor, imagini ale unei lumi trecute, ale unei lumi moarte, moarte de atâta vreme, încât nici măcar în cel mai de jos strat Cambrian[1] *– n-a rămas vreo urmă a ei. Topindu-se în crusta interioară a pământului, a ieşit pentru totdeauna din câmpul vizual al omului, rămânând doar în colţul acela pierdut, către care m-a purtat soarta şi unde mă aşteaptă pieirea. Iată-mă aici, în locul acesta, unde mi-e dat să rămân în veci.*

*

* *

Citind până aici, curiozitatea mea, aţâţată de însăşi găsirea manuscrisului, a ajuns aproape de punctul de fierbere. Venisem în Groenlanda ca să-mi petrec vara, urmând povaţa medicului meu şi începusem să mă plictisesc de moarte, deoarece uitasem să-mi iau cu mine o cantitate îndestulătoare de cărţi. Nefiind un pescar pasionat, interesul meu pentru acest sport se domoli curând; totuşi, în lipsa altor distracţii, îmi riscam acum viaţa într-o ambarcaţiune cu totul nepotrivită, plutind în largul Capului Farewell, la extremitatea sudică a Groenlandei.

Groenlanda! Numele ei sună ironic, dacă-l luăm în sens

[1] Prima perioadă a erei paleozoice, denumită astfel după rocile şi rămăşiţele descoperite în Wales - străvechea Cambrie romană.

literal, dar povestirea mea nu are nici o legătură cu Groenlanda şi nu mă priveşte personal, aşa că voi isprăvi repede şi cu un subiect şi cu celălalt.

Ambarcaţiunea ajunse în cele din urmă să acosteze, cu ajutorul unor băştinaşi vârâţi până la brâu în apă. Am fost dus pe uscat şi, în vreme ce se pregătea cina, m-am plimbat pe ţărmul presărat cu stânci sfărâmate. Fâşii de nisip muşcate de valuri erau încrustate în granitul sfărâmicios al stâncilor de la Capul Farewell, dacă nu cumva acestea erau făcute din vreo altă rocă; tocmai când păşeam pe una din aceste fâşii de nisip, pe urmele refluxului, am zărit obiectul cu pricina. Nici dacă aş fi dat peste un tigru bengalez, în râpa din spatele Băilor Bimini[2], n-aş fi fost mai surprins decât eram acum, la vederea acelui termos de un litru, ce se răsucea pe valurile de lângă Capul Farewell, de la extremitatea sudică a Groenlandei. L-am salvat, vârându-mă până deasupra genunchilor în apă; după aceea, m-am aşezat pe nisip, am deschis termosul şi, scoţând din el manuscrisul bine împăturit, m-am apucat să-l citesc în lumina asfinţitului zăbavnic.

Aţi citit paragraful introductiv, iar dacă sunteţi nişte imbecili cu imaginaţie, cum sunt eu însumi, veţi simţi dorinţa să citiţi şi restul; de aceea, vi-l transcriu, fără a-l mai pune în ghilimele; peste câteva minute veţi uita cu totul de persoana mea.

*

* *

Locuiesc la Santa Monica. Sunt, mai bine zis eram, coasociat în firma tatălui meu. Suntem constructori de nave. În anii din urmă ne-am specializat în submarine, pe care le construim pentru Germania, Anglia, Franţa şi Statele

---

[2] Bimini - două insuliţe din arhipelagul Bahama, de la sud de peninsula Florida.

Unite. Cunosc un submarin, aşa cum o mamă îşi cunoaşte pruncul şi am şi condus câteva în cursele lor de probă. Totuşi, prin înclinaţiile mele, mă simţeam atras mai degrabă către aviaţie. Mi-am luat diploma sub îndrumarea lui Curtiss[3] şi, după o lungă luptă cu taică-meu, am obţinut permisiunea lui de a mă înrola în Escadrila Lafayette. Pentru început, am fost repartizat în serviciul american de ambulanţă şi m-am îmbarcat spre Franţa, când trei fluierături scurte mi-au schimbat, în tot atâtea secunde, întreaga viaţă.

Şedeam pe punte împreună cu unii dintre viitorii mei colegi în serviciul american de ambulanţă, avându-l la picioare pe Nobbler, nobilul meu *fox-terrier* din Airedale, când prima fluierătură sparse liniştea ce domnea pe vas. Din clipa când intrasem în zona submarinelor, stătusem mereu cu ochii la pândă, aşteptând să zărim vreun periscop şi văitându-ne, ca nişte copii ce eram, că o soartă vitregă urma să ne ducă a doua zi în Franţa, fără să ne fi îngăduit să zărim temutele nave-pirat. Eram tineri, doritori de senzaţii tari şi Dumnezeu ştie că ne era dat să le trăim în ziua aceea din plin; totuşi, ele se dovediră a fi doar o distracţie de bâlci, în comparaţie cu întâmplările prin care aveam să trec după aceea.

Nu voi uita niciodată feţele livide ale pasagerilor, în clipa când se repeziră la centurile lor de siguranţă – deşi fără panică. Nobs se ridică, mârâind. Mă ridicai şi eu; privind peste bord, am zărit, la o depărtare de nici două sute de iarzi, periscopul unui submarin, precum şi dâra unei torpile care gonea spre vasul nostru. Ne aflam la bordul unei nave americane care, fireşte, nu era înarmată. Eram cu totul lipsiţi de apărare şi totuşi împotriva noastră era lansată o torpilă, fără nici un avertisment.

[3] Gleen H. Curtiss (1878-1930), inventator şi aviator american.

Stăt [illegible] rajă, urmărind dâra [illegible] la tribord, ap [illegible] cum marea d [illegible] an. De pe [illegible] vânătăi, [illegible] de apă, [illegible] i de fier

[illegible] u aproape la [illegible] poate două secun [illegible] e răniţilor, de înjurătu [illegible] pre ale ofiţerilor – nişte oame [illegible] echipaj de altfel. Niciodată nu fuseser [illegible] andru ca în clipa aceea de naţionalitatea mea. În învălmăşeala de după explozie, nici un ofiţer şi nici unul din membrii echipajului nu-şi pierdură capul şi nu se arătară înspăimântaţi sau cuprinşi de panică.

În vreme ce încercam să lăsăm la apă bărcile, submarinul ieşi la iveală, cu tunurile îndreptate asupra noastră. Ofiţerul care-l comanda ne porunci să ne coborâm pavilionul, dar căpitanul nostru refuză. Vasul se canarisise rău la tribord, făcând ca bărcile de la babord să fie inutilizabile, iar jumătate din cele de la tribord fuseseră distruse de explozie. În timp ce pasagerii se îmbulzeau spre parapetul de la tribord, ca să se urce în puţinele bărci rămase, submarinul începu să bombardeze vasul. Am văzut un obuz explodând într-un grup de femei şi copii, apoi mi-am întors capul şi mi-am acoperit faţa cu palmele.

Când am privit din nou, jalea s-a adăugat groazei, căci mi-am dat seama că submarinul era un produs al propriului nostru şantier naval. Îl cunoşteam bine, până la ultimul nit, fiindcă îi supravegheasem construcţia. Şezusem chiar în turnul lui de control şi condusesem eforturile mateloţilor care asudau dedesubt, când prova submarinului despica pentru prima oară apele însorite ale Pacificului; iar acum, această operă a minţii şi a mâinilor mele devenise un nou Frankenstein, care-mi voia moartea.

Pe punte explodă un al doilea obuz. Una din bărcile de salvare, supraaglomerată, se aplecă din greu într-un unghi periculos. O schijă îi sfărâmă palancul de la prova şi, în clipa aceea, bărbaţii, femeile şi copiii din barcă fură azvârliţi în mare, în timp ce barca, atârnată într-o singură greu, la pupa, se balansă o clipă, apoi se prăbuşi, cu zgomot, în mijlocul naufragiaţilor care se zbuciumau şi zbierau.

Am văzut apoi o mulţime de oameni repezindu-se spre parapet şi sărind în mare. Puntea se aplecase într-un unghi imposibil. Nobs se propti bine pe toate labele lui, ca să nu alunece în vreo gaură de drenaj şi se uită în ochii mei,

scâncind parcă întrebător. M-am aplecat şi l-am mângâiat pe creştet.

— Hai, băiete! i-am strigat şi, alergând spre parapet, m-am aruncat cu capul în jos în apă. Când am ieşit la suprafaţă, primul lucru pe care l-am văzut a fost Nobs; înota înnebunit, la vreo câţiva iarzi de mine. Zărindu-mă, urechile i se lipiră de cap, iar buzele i se desfăcură într-un soi de zâmbet.

Submarinul se retrăgea acum spre nord, bombardând însă mereu bărcile deschise – erau trei bărci, încărcate, toate, până la copastie, cu naufragiaţi. Din fericire, bărcile erau prea mici ca să ofere o ţintă precisă; împrejurarea aceasta, laolaltă cu faptul că nemţii nu erau nişte ţintaşi prea buni, îi salvă pe supravieţuitori; peste câteva minute un fuior de fum apăru la orizont, spre răsărit, iar submarinul se făcu nevăzut.

Între timp, bărcile de salvare se depărtaseră de locul primejdios unde se scufunda transatlanticul şi acum, deşi strigam din răsputeri către ei, oamenii fie că nu-mi auzeau apelurile, fie că nu îndrăzneau să se întoarcă pentru a mă salva. Nobs şi cu mine ne aflam destul de departe de vas, în clipa când acesta se răsturnă şi se duse la fund pentru totdeauna. Vârtejul nu făcu decât să ne tragă cu vreo câţiva iarzi înapoi, fără să ne bage la fund. M-am uitat repede în jur, căutând ceva de care să mă agăţ. Ochii mi-erau aţintiţi spre punctul unde dispăruse vasul, când, deodată, din adâncurile oceanului se auzi ecoul înăbuşit al unei explozii şi, aproape simultan, un gheizer de apă ţâşni la o mare înălţime deasupra mării, un gheizer în care se zbuciumau bărci sfărâmate, trupuri omeneşti, aburi, cărbuni, ulei şi rămăşiţele punţii vasului nostru – o coloană lichidă, menită să slujească, o clipă, drept monument funerar încă unei nave îngropate în cel mai mare cimitir

oceanic.

Când apele răscolite se mai potoliră, încetând să mai scuipe sfărâmăturile epavei, m-am încumetat să înot înapoi în căutarea vreunui obiect îndeajuns de solid ca să suporte greutatea mea şi a câinelui. Intrasem chiar în zona dezastrului, când, la nici şase iarzi în faţa mea, am zărit prova unei bărci ţâşnind din ocean, pentru a cădea numaidecât după aceea, cu un plescăit grozav. Pe semne că se scufundase o dată cu vasul, de care era legată cu o singură parâmă, ca un prunc de cordonul ombilical, iar acea parâmă cedase în cele din urmă enormei presiuni la care era supusă. Nu-mi pot explica altfel faptul că barca a ţâşnit atât de sus deasupra apei – o împrejurare fericită, căreia îi datorez desigur rămânerea în viaţă, atât a mea, cât şi a unei fiinţe mult mai dragi. Spun că a fost o împrejurare fericită, în ciuda faptului că acum ne aşteaptă o soartă mult mai îngrozitoare decât aceea de care am scăpat atunci; a fost fericită, pentru că graţie ei am întâlnit-o pe fata, pe care altminteri n-aş fi cunoscut-o niciodată; am întâlnit-o şi m-am îndrăgostit de ea. Am avut parte măcar de această mare fericire în viaţă; iar grozăviile din ţinutul Caspak nu-mi pot anula experienţa pe care mi-a fost dat s-o trăiesc.

De aceea, mulţumesc pentru a mia oară ciudatei soarte ce mi-a trimis în cale acea barcă de salvare, azvârlită din hăul verde către care fusese târâtă – azvârlită atât de sus, încât putu să se golească de apă înainte de a cădea, nevătămată, pe faţa mării.

Nu mi-a trebuit mult ca să mă târăsc în barcă, peste copastie şi să-l trag şi pe Nobs după mine; m-am uitat apoi de jur împrejur, la priveliştea lugubră, rămasă după dezastru. Marea era presărată cu epave, printre care pluteau siluetele jalnice ale unor femei şi copii, ţinute la suprafaţă de centurile lor de salvare, altminteri inutile.

Unele din aceste siluete erau ciopârţite; altele se rostogoleau încet pe valuri, cu feţele liniştite şi grave; altele, în sfârşit, purtau pe faţă o expresie groaznică, de agonie şi spaimă. Lângă bordul bărcii mele plutea o fată. Faţa ei – ţinută de centura de salvare deasupra apei – era încadrată de nişte şuviţe de păr negru fremătătoare. Era nespus de frumoasă. În viaţa mea nu mai văzusem asemenea trăsături desăvârşite, o faţă atât de dumnezeiască, deşi în acelaşi timp intens omenească. Era o faţă plină de caracter, de forţă şi de feminitate – faţa unei fiinţe menite să iubească şi să fie iubită. Obrajii îi erau împurpuraţi, de culoarea vieţii şi a sănătăţii şi totuşi zăcea acolo, la pieptul mării, moartă! Privind acea făptură luminoasă, am simţit că mi se pune un nod în gât şi am jurat să mă răzbun pe ucigaşii ei.

M-am uitat apoi din nou la faţa aceea de pe apă, iar ceea ce am văzut, aproape că m-a făcut să cad peste bord: ochii moartei se deschiseseră, buzele i se desfăcuseră, iar o mână se întindea spre mine într-un apel mut. Aşadar, trăia! Nu murise! M-am aplecat peste copastie şi am tras-o repede pe fată în adăpostul relativ sigur pe care mi-l hărăzise Dumnezeu. I-am scos centura de salvare şi i-am pus-o la cap împreună cu propria-mi haină, în chip de pernă. I-am frecat mâinile, braţele şi picioarele, vreme de o oră, până când truda mi-a fost răsplătită printr-un suspin adânc şi printr-o privire a ochilor aceia mari care, deschizându-se, se uitară într-ai mei. Atunci, m-am cam fâstâcit. N-am fost niciodată un răsfăţat al femeilor; la Leland-Stanford eram de râsul întregii clase din pricina tâmpeniei deznădăjduite pe care-o manifestam în prezenţa unei fete drăguţe; în schimb, eram iubit de băieţi. Tocmai îi frecam una dintre mâini, când fata deschise ochii; i-am slobozit mâna, de parcă ar fi fost un fier înroşit. Ochii aceia mă măsurară încet din cap până-n picioare, apoi începură

să se rotească în jurul orizontului, marcat de copastiile bărcilor de salvare ce se ridicau şi coborau mereu. După aceea se uitară la Nobs, cu o expresie mai blândă şi se întoarseră la mine cu o privire întrebătoare.

— E-eu, e-eu, începui eu să bâigui, depărtându-mă şi împiedicându-mă de un crivac.

Fantoma zâmbi vag.

— Da, da, domnule, îmi spuse ea cu un glas stins şi din nou buzele i se lăsară, iar genele-i lungi îi biciuiră parcă pielea netedă a feţei.

— Sper că vă simţiţi mai bine, izbutii eu să îngăim în cele din urmă.

— Ştii că eram trează de mult? îmi răspunse ea după o clipă de tăcere. N-aveam însă curajul să deschid ochii. Credeam că sunt moartă şi-mi era teamă că, dacă m-aş uita în jur, n-aş vedea altceva decât întuneric şi iar întuneric. Mi-e frică de moarte! Spune-mi ce s-a întâmplat după scufundarea vasului. Ţin minte tot ce s-a întâmplat înainte de asta – o, ce bine-ar fi să pot uita! Adăugă ea cu un suspin. Bestiile! Când mă gândesc că trebuia să mă mărit cu unul dintre ei – cu un locotenent din marina germană!

Peste câteva clipe, fata continuă, ca şi cum nici n-ar fi încetat să vorbească:

— Mă scufundam din ce în ce mai adânc, mi se părea că n-o să se mai sfârşească niciodată. Dar n-am simţit nimic neplăcut, până-n clipa când am început, brusc, să mă înalţ cu o repeziciune crescândă; atunci, am simţit că-mi plesnesc plămânii şi cred că mi-am pierdut cunoştinţa, fiindcă nu-mi mai amintesc de nimic, până-n clipa când am

deschis ochii, auzind un torent de invective la adresa nemţilor şi a Germaniei. Spune-mi, te rog, ce s-a întâmplat după scufundarea vasului?

I-am povestit, cât am putut mai bine, tot ceea ce văzusem – bombardarea de către submarin a bărcilor deschise şi toate celelalte scene la care asistasem. Fata socotea că numai printr-un miracol izbutisem să ne salvăm astfel, iar eu aveam pe buze o frază frumoasă, dar n-aveam curajul s-o rostesc. Nobs venise între timp lângă fată şi-şi vârâse nasul în poala ei; fata îi mângâie faţa slută, apoi se aplecă şi-şi lipi obrazul de fruntea lui. L-am admirat întotdeauna pe Nobs, dar pentru prima oară mi se întâmpla să mă gândesc că aş dori să fiu în locul lui. Mă întrebam cum o să reacţioneze, fiindcă era la fel de stângaci cu fetele ca şi mine. El, însă, părea să se simtă la largul lui ca peştele în apă: bătrânul crai închisese ochii de plăcere, făcând una din mutrele alea care spun parcă „zahărul nu-mi place”, în vreme ce înghiţea la zahăr cu nemiluita şi tot mai cerea. Mă făcea gelos, nu alta!

— Am impresia că vă plac câinii, spusei.

— Îmi place câinele ăsta, răspunse fata.

Nu ştiu dacă răspunsul ei mă privea personal, dar eu aşa l-am luat şi m-am simţit straşnic.

Lunecând astfel pe întinderea nemărginită şi pustie, nu-i de mirare că ne-am împrietenit repede. Ne uitam mereu în zare, doar-doar vom zări vreun fum şi făceam presupuneri în legătură cu şansele noastre de a fi salvaţi; dar se lăsă noaptea şi o beznă neagră ne învălui, fără ca noi să fi întrezărit măcar vreun punct pe apă.

Ne era sete, foame, frig şi ne simţeam ca vai de noi.

Hainele nu ni se uscaseră de tot, iar eu ştiam că o noapte friguroasă pe mare, într-o ambarcaţiune deschisă, fără haine uscate şi fără hrană, o poate expune pe fată la un pericol grav. Izbutisem să scot apa din barcă, cu mâinile făcute căuş, iar la urmă ştersesem scândurile cu batista – o treabă nu numai înceată, dar şi una care-ţi frânge spinarea. Îi pregătisem în felul ăsta fetei un loc relativ uscat în fundul bărcii, unde să se poată întinde, la adăpost de vântul rece al nopţii; iar când fata se culcă în cele din urmă acolo, frântă de oboseală şi vlăguită, mi-am aruncat haina udă peste ea, ca să-i fie şi mai cald. Dar degeaba: în lumina lunii, care-i scotea în relief liniile graţioase ale trupului zvelt şi tânăr, am văzut-o cum tremură.

— N-aş putea oare să fac ceva pentru dumneata? o întrebai. Nu se poate să stai aşa toată noaptea îngheţată cum eşti. N-ai vreo idee?

— Trebuie să răbdăm, cu rânjetul pe buze, îmi răspunse ea, scuturând din cap.

Nobbler se aşeză lângă mine, pe un crivac, rezemându-şi spatele de piciorul meu; stăteam şi mă uitam tăcut şi deznădăjduit la fată, îngrozit de gândul că ar putea să moară până dimineaţă, căci frigul şi şocul suferit erau de ajuns pentru a răpune o femeie. Privind fiinţa asta gingaşă şi neajutorată, am simţit cum încet, încet se înfiripă în mine un sentiment nou, pe care nu-l mai încercasem niciodată până atunci şi care n-avea să mă mai părăsească. Doream din suflet să găsesc vreun mijloc de a-i ţine cald sângele în vine. Mi-era şi mie frig, deşi nu mi-am dat seama de asta până-n clipa când Nobbler s-a depărtat de mine, făcându-mă să-mi simt îngheţat piciorul de care se rezemase; abia atunci mi-am dat seama că piciorul fusese cald până atunci. Am avut brusc revelaţia unui mijloc sigur de încălzire a fetei, ca şi cum în capul meu s-ar fi făcut deodată lumină.

Am îngenuncheat numaidecât în faţa ei, pentru a-mi pune planul în aplicare, dar m-am simţit stingherit la culme. O să-mi dea oare voie s-o fac – admiţând că aş avea curajul să-i propun aşa ceva? Am văzut apoi cum trupul îi tremură violent, ca şi cum muşchii i-ar fi reacţionat la temperatura din ce în ce mai joasă şi atunci, lepădându-mi sfiala. M-am aşezat lângă ea şi am luat-o în braţe, strângând-o puternic.

Fata se trase brusc într-o parte, scoţând un mic ţipăt de spaimă şi încercă să mă împingă mai încolo.

— Iartă-mă, izbutii eu să îngăim. Nu există altă cale – o să mori de frig dacă nu te încălzeşti puţin, iar eu şi cu Nobs suntem singurii care te putem încălzi.

Şi spunând acestea, am strâns-o în braţe, poruncindu-i şi lui Nobs să se aşeze la spatele ei. Fata nu se mai împotrivi când află de intenţiile mele, dar căscă de două-trei ori, apoi începu să plângă încetişor şi, îngropându-şi faţa în adâncitura braţului meu, adormi.

II

Către dimineaţă am aţipit, cred şi eu, deşi aveam senzaţia că sunt treaz de nu ştiu câte zile, nu ore. Când am deschis în sfârşit ochii, era lumină, iar părul fetei se revărsa peste faţa mea; auzindu-i respiraţia, i-am mulţumit lui Dumnezeu. Peste noapte, fata se întorsese cu faţa spre mine, aşa încât, deschizând ochii, am văzut-o la un deget de a mea; buzele mele aproape că le atingeau pe ale ei.

Nobs fu cel care o trezi până la urmă; sculându-se, câinele se întinse, se învârti de câteva ori, apoi se aşeză la loc, iar fata deschise ochii şi privi într-ai mei. La început, făcu nişte ochi mari, apoi păru să-şi aducă încet aminte şi surâse.

— Ai fost foarte drăguţ cu mine, îmi spuse, când o ajutai să se ridice (deşi, la drept vorbind, eu aş fi avut nevoie de sprijin mai mult decât ea, căci simţeam că-mi paralizase aproape toată partea stângă). Ai fost foarte drăguţ cu mine.

N-avea să mai pomenească nimic despre asta, dar ştiu că mi-era recunoscătoare şi că numai pudoarea o împiedica să pomenească de o situaţie penibilă, ca să nu spun mai mult. Penibilă, deşi inevitabilă.

Curând după ce s-a luminat de ziuă, am zărit un fum care părea că se îndrepta spre noi, iar peste câtva timp am desluşit silueta turtită a unui remorcher englez – unul din acei neînfricaţi exponenţi ai dominaţiei engleze pe mările lumii; remorcherele astea duc vasele în porturile din Franţa şi Anglia. M-am suit pe o banchetă şi am început să-mi flutur deasupra capului haina udă. Cocoţat pe o altă

banchetă, Nobs lătra de zor. Fata şedea la picioarele mele şi privea cu ochii încordaţi spre puntea vasului care se apropia.

— Ne-au văzut, îmi spuse ea în cele din urmă. Uite că cineva răspunde la semnalul dumitale.

Avea dreptate. Am simţit că mi se pune un nod în gât – mai degrabă de grija ei, decât de grija mea. Îmi dădeam seama că fata era salvată la timp şi că n-ar fi putut să supravieţuiască unei alte nopţi petrecute pe Canal – n-ar fi apucat să vadă lumina unei noi zile.

Remorcherul veni lângă noi şi un om de pe punte ne azvârli o parâmă. Mâini binevoitoare ne traseră pe punte, iar Nobs sări singur, cu sprinteneală. Oamenii aceia aspri îi arătară fetei o blândeţe maternă. După ce ne puseră tot felul de întrebări şi mie şi ei, o duseră pe fată în cabina căpitanului, iar pe mine în sala maşinilor. Îi spuseseră fetei să-şi scoată straiele ude şi să le lase la uşa cabinei, ca să se usuce, apoi să se vâre în culcuşul căpitanului şi să se încălzească. Mie, însă, nu trebuiră să-mi spună ce să fac: în clipa când m-am pomenit în sala încinsă a maşinilor, mi-am atârnat hainele acolo unde se puteau usca cel mai repede, iar eu însumi am început să absorb, prin toţi porii, căldura binefăcătoare a acelei încăperi închise. Oamenii ne aduseră supă şi cafea fierbinte, apoi cei care nu erau de cart se aşezară în jurul meu şi mă ajutară să-l trimit la naiba pe Kaiser şi pe toţi ai săi.

De îndată ce hainele ni se uscară, oamenii ne sfătuiră să le îmbrăcăm, întrucât în zona aceea şansele de a întâlni inamicul erau foarte mari, după cum eu însumi îmi dădeam bine seama. Datorită căldurii şi sentimentului că fata era la adăpost, precum şi convingerii mele că prin mâncare şi odihnă urmările încercărilor grele prin care trecuse în

ultimul timp se vor şterge grabnic, mă simţeam mai mulţumit decât fusesem din clipa când cele trei fluierături îmi spulberaseră universul paşnic în care trăisem până atunci.

Dar în apele Canalului pacea fusese un lucru trecător începând din august 1914. Aşa se dovedi a fi şi în dimineaţa aceea, căci abia pusesem pe mine hainele uscate şi le dusesem pe cele ale fetei în cabina căpitanului, când în sala maşinilor răsună ordinul de a spori viteza la maximum, iar peste o clipă auzii bubuitul surd al unui tun. M-am suit numaidecât pe punte, de unde am putut vedea un submarin inamic, cam la vreo două sute de iarzi depărtare de remorcherul nostru. Submarinul ne semnalizase să oprim, dar cum căpitanul nostru nesocotise acest ordin, submarinul îşi îndreptase tunul asupra noastră; cel de-al doilea obuz atinse razant cabina, avertizându-l pe vajnicul căpitan că e momentul să se supună. Acesta transmise în sala maşinilor un nou ordin, drept care remorcherul îşi încetini viteza. Submarinul încetă să mai tragă şi-i porunci căpitanului nostru să-şi apropie remorcherul. Cum acesta lunecase ceva mai încolo de submarin, am fost nevoiţi să facem un arc de cerc, pentru a veni lângă bordul vasului inamic. În vreme ce stăteam şi priveam manevra, întrebându-mă ce o să se întâmple cu noi, am simţit că-mi atinge cineva cotul; când m-am întors, am văzut că fata stătea lângă mine.

— Par hotărâţi să ne distrugă, îmi spuse ea, privindu-mă în ochi cu o expresie îndurerată. Am impresia că-i acelaşi vas care ne-a scufundat ieri.

— Aşa e, îi răspunsei. Îl cunosc bine. Am contribuit la proiectarea submarinului şi l-am scos în prima lui cursă.

Fata se trase înapoi cu o exclamaţie de uimire şi

dezamăgire:

— Te credeam american, nu-mi închipuiam că eşti un… un…

— Păi, nici nu sunt, îi tăiai eu vorba. Americanii au construit timp de mulţi ani submarine pentru toate naţiile. Aş fi preferat totuşi ca eu şi tatăl meu să fi dat faliment, înainte de a da naştere acestui „Frankenstein”.

Acum ne apropiam de submarin cu viteza redusă la jumătate şi puteam distinge trăsăturile celor de pe puntea lui. Un marinar veni lângă mine şi-mi strecură în mână un obiect rece şi aspru. N-a fost nevoie să-l privesc ca să ştiu că era un pistol greu.

— Luaţi-l şi folosiţi-l, îmi spuse omul.

Prova noastră era acum îndreptată spre submarin; deodată am auzit ordinul căpitanului de a porni cu toată viteza înainte şi mi-am dat seama că viteazul comandant englez avea de gând să-şi îndrepte nava spre submarin şi să-i izbească din plin coca de cinci sute de tone, înfruntându-i tunurile. Cu greu m-am putut stăpâni să nu scot un chiot de bucurie. La început, nemţii nu părură să-i înţeleagă intenţia. Îşi închipuiau desigur că asistă la o manevră stângace şi strigau către remorcher, avertizându-l să-şi micşoreze viteza şi să ţină bine cârma în vânt.

Ne aflam la vreo cincizeci de picioare în faţa submarinului, când nemţii îşi dădură seama de caracterul ameninţător al manevrei. Tunarii lor, deşi luaţi pe nepregătite, se repeziră la baterie şi sloboziră o ghiulea inutilă deasupra capetelor noastre. Nobs începu să sară şi să latre cu furie.

— Să-i atingem! ordonă căpitanul remorcherului şi în aceeaşi clipă revolverele şi puştile noastre deschiseră focul asupra punţii submarinului.

Doi dintre tunari se prăbuşiră; ceilalţi îndreptară tunul asupra liniei de plutire a remorcherului ce se apropia. Nemţii rămaşi în picioare răspunseră la focul gloanţelor noastre, încercând să-l atingă pe omul de la cârma remorcherului.

Am împins-o grabnic pe fată pe scara ce cobora spre sala maşinilor, apoi am tras cu pistolul într-un neamţ. Ceea ce s-a petrecut în următoarele clipe s-a petrecut atât de fulgerător, încât detaliile mi s-au cam înceţoşat în memorie. L-am văzut pe timonier prăbuşindu-se peste cârmă, care se învârtea de zor, încât remorcherul se abătu repede din drumul lui; ţin minte că mi-am dat seama de zădărnicia tuturor eforturilor noastre când am văzut că, dintre toţi oamenii de pe bord, soarta îl alesese tocmai pe acesta ca victimă a gloanţelor inamice. I-am văzut pe oamenii din echipajul împuţinat al bateriei de pe submarin trăgând şi am simţit zguduitura, apoi am auzit bubuitul obuzului care exploda la prova navei noastre.

Am văzut şi am observat toate aceste lucruri chiar în timp ce săream în timonerie, unde, apucând cârma, m-am suit pe cadavrul timonierului. Opintindu-mă din răsputeri, am îndreptat cârma spre tribord; era însă prea târziu ca să mai pun în aplicare planul căpitanului nostru. Am izbutit doar să trag vasul în lungul submarinului. Am auzit atunci pe cineva răcnind un ordin în sala maşinilor; vasul s-a cutremurat sub şocul brusc al maşinilor frânate, iar viteza noastră s-a micşorat de îndată. Abia atunci mi-am dat seama ce pusese la cale nebunul de căpitan după eşecul planului său iniţial.

După ce-şi răcni ordinul, el sări pe puntea submarinului, iar vitejii săi marinari îl urmară. Ieşind din timonerie, am fugit după ei, ca să nu rămân mai prejos când va fi să-i înfruntăm pe nemţi. De pe scara sălii maşinilor ieşiră mecanicul-şef şi fochiştii, aşa că ne repezirăm cu toţii după echipaj, în lupta corp la corp care începuse să acopere cu sânge roşu puntea lunecoasă. Alături de mine alerga Nobs, care amuţise şi părea îngrozit. Nemţii ieşeau prin bocaport pentru a lua parte la bătălia de pe punte. La început pistoalele răsunară printre înjurăturile oamenilor şi ordinele comandantului şi locţiitorului său; deodată, ne-am dat seama că eram prea amestecaţi cu nemţii ca să putem trage fără risc în ei, aşa că lupta a devenit o luptă corp la corp pentru cucerirea punţii.

Singurul ţel urmărit de fiecare dintre noi era să azvârle în mare câte un neamţ. Nu voi uita niciodată expresia hidoasă zugrăvită pe faţa uriaşului prusac pe care întâmplarea mi-l scosese în cale. Cu capul plecat, se repezise la mine, mugind ca un taur. Ferindu-mă repede în lături şi chircindu-mă sub braţele lui întinse, m-am eschivat; iar în clipa când s-a întors din nou spre mine, i-am tras o lovitură în bărbie, care l-a trimis de-a berbeleacul spre marginea punţii. L-am văzut încercând din răsputeri să-şi recapete echilibrul; l-am văzut clătinându-se ca un beţiv pe marginea prăpastiei, apoi căzând în mare, cu un ţipăt strident. În aceeaşi clipă, o pereche de braţe uriaşe mă apucară pe la spate şi mă luară pe sus. Oricât m-am zbătut şi m-am zbuciumat, n-am fost în stare nici să mă întorc cu faţa spre duşmanul meu, nici să mă eliberez din strânsoarea lui cumplită. Mă împingea fără încetare spre marginea punţii şi spre moarte. Nu-i stătea nimeni împotrivă, deoarece tovarăşii mei erau, fiecare, ocupaţi cu câte unul până la trei nemţi deodată. O clipă m-am temut pentru viaţa mea, dar în clipa următoare am văzut ceva ce m-a făcut să mă tem şi mai mult pentru viaţa

altuia.

Neamţul meu se târa spre bordul submarinului, lângă care continua să plutească remorcherul. Gândul că voi fi măcinat între cele două nave îmi ieşi din cap când o văzui pe fată stând singură pe puntea remorcherului, înălţat cu pupa în văzduh şi cu prova gata-gata să se scufunde pentru vecie în mare; îmi dădeam seama că moartea e cât pe-aci s-o înhaţe pe fata aceea, pe care acum ştiam că o iubesc.

Deodată am auzit înapoia mea un răcnet furios, amestecat cu strigătul de durere şi de mânie al uriaşului care mă purta în braţe. În aceeaşi clipă acesta s-a rostogolit de-a-ndoaselea spre punte şi, ca să se salveze şi-a întins braţele în aer, slobozindu-mă astfel. M-am prăbuşit peste el, dar m-am ridicat numaidecât. Şi atunci, i-am aruncat o privire: nu avea să mă mai ameninţe niciodată, nici pe mine nici pe altcineva, căci fălcile enorme ale lui Nobs se închiseseră peste beregata lui. M-am repezit atunci spre marginea punţii, cât mai aproape de fata de pe remorcherul care se scufunda.

— Sări! i-am strigat. Sări!

Şi am întins braţele spre ea.

Fata sări numaidecât peste parapetul remorcherului, pe puntea înclinată şi lunecoasă a submarinului, ca şi cum s-ar fi arătat pe deplin încrezătoare în capacitatea mea de a o salva. Mi-am întins cât am putut braţele ca să-i apuc mâna. În aceeaşi clipă remorcherul îşi îndreptă pupa spre cer şi dispăru în adâncuri. Mâna mea nimeri cu o fracţiune de centimetru alături de mâna fetei, iar aceasta căzu în apă; dar abia atinsese faţa apei, că m-am şi aruncat după ea.

Remorcherul care se scufunda ne târî pe amândoi, căci în

clipa când căzusem în apă o apucasem de mână, iar afară am ieşit tot împreună – la vreo câţiva iarzi de submarin. Primul sunet pe care l-am auzit a fost lătratul furios al lui Nobs; îmi constatase lipsa şi mă căuta. O singură privire spre puntea vasului fu de ajuns ca să mă încredinţez că bătălia se terminase şi că noi o câştigasem, căci i-am văzut pe ai noştri – câţi mai rămăseseră în viaţă – ţinându-i la respect cu pistolul pe vreo câţiva nemţi; ceilalţi membri ai echipajului ieşiră din interiorul vasului, rând pe rând şi se înşirară pe punte, lângă ceilalţi prizonieri.

Pe când înotam spre submarin împreună cu fata, lătraturile necontenite ale câinelui atrăseseră atenţia unora dintre marinarii remorcherului, astfel încât am fost ajutaţi să ne urcăm la bord. Am întrebat-o pe fată dacă suferise vreo vătămare, dar ea m-a încredinţat că această nouă baie în mare nu-i făcuse mai mult rău decât prima şi nu părea să fi suferit de pe urma şocului. Aveam să descopăr curând că făptura asta firavă şi gingaşă e înzestrată cu inima curajoasă a unui războinic.

Revenind printre ai noştri, l-am văzut pe secundul remorcherului făcând numărătoarea supravieţuitorilor. Rămăseseră în viaţă zece dintre noi, afară de fată. Bravul nostru căpitan lipsea la apel, împreună cu alţi opt oameni. Fuseserăm nouăsprezece la început şi izbutisem să venim de hac într-un fel sau altul la şaisprezece nemţi, luând prizonieri alţi nouă, inclusiv pe comandant; locţiitorul acestuia fusese omorât.

— Nu e rău ca bilanţ, zise Bradley, secundul, după ce-şi sfârşi apelul. Partea cea mai proastă e că l-am pierdut pe comandant, adăugă el. Era un om straşnic, da, straşnic.

Olson – care, în ciuda numelui său scoţian era irlandez şi care lucrase ca mecanic-şef al remorcherului – stătea de

vorbă cu Bradley şi cu mine.

— Da, încuviinţă el, făcurăm o treabă bună, dar ce-o să facem acu', după ce-am făcut-o?

— O să ducem submarinul în cel mai apropiat port englezesc, apoi o să coborâm cu toţii pe ţărm şi-o să căpătăm câte o „Cruce a Victoriei", râse Bradley.

— Dar cum o să-l ducem? întrebă Olson. Pe nemţii ăştia nu te poţi bizui.

— Presupun că ai dreptate, admise Bradley, scărpinându-se în creştet. Eu, unul, n-am habar cum se conduce un submarin.

— Eu mă pricep, l-am asigurat eu. Cunosc submarinul acesta mai temeinic decât îl cunoştea ofiţerul ce-l comanda.

Amândoi mă priviră uluiţi; a trebuit să le explic şi lor totul, aşa cum îi explicasem fetei. Bradley şi Olson se arătară încântaţi. Mi s-a încredinţat de îndată comanda submarinului şi prima mea grijă a fost să cobor împreună cu Olson pentru a cerceta îndeaproape vasul, ca să vedem ce pagube suferiseră maşinile şi ca să-i căutăm pe nemţii ascunşi eventual acolo. N-am găsit nici un neamţ, iar maşinile erau intacte şi în cea mai perfectă stare. Le-am dat apoi ordin tuturor marinarilor să coboare în sala maşinilor – reţinându-l pe unul singur, ca să stea de veghe. Interogându-i pe nemţi, am constatat că toţi, în afară de comandant, erau dornici să-şi reia posturile şi să ajute la aducerea submarinului într-un port englezesc. Cred că le surâdea ideea de a fi închişi într-un lagăr englez până la terminarea războiului, după toate pericolele şi privaţiunile prin care trecuseră. Comandantul, însă, mă asigură că nu

va lua niciodată parte la capturarea propriului său vas.

Nu ne rămânea, de aceea, nimic altceva decât să-l punem în lanţuri. Tocmai când ne pregăteam s-o facem, fata coborî de pe punte în sala maşinilor. Cei doi se vedeau pentru prima oară de când nimerisem la bordul submarinului. Eu o ajutam pe fată să coboare scara şi încă nu-i lăsasem braţul – deşi poate că nici nu mai avea nevoie de sprijinul meu – când deodată ea se întoarse cu faţa spre ofiţer, privindu-l drept în ochi. Amândoi scoaseră câte o exclamaţie de uimire.

— Lys! strigă el consternat, făcând un pas în direcţia fetei.

Aceasta se trase înapoi, cu nişte ochi mari, care se umplură încet de spaimă. Apoi trupul ei firav se îndreptă ca acela al unui soldat şi, înălţându-şi bărbia, îi întoarse spatele ofiţerului, fără să scoată un cuvânt.

— Luaţi-l de aici! Poruncii eu celor doi oameni care-l păzeau. Puneţi-l în lanţuri.

După plecarea lor, fata îşi întoarse privirile spre mine şi-mi spuse:

— El e neamţul despre care ţi-am vorbit. E baronul von Schoenvorts.

Mi-am plecat capul. Aşadar, fata îl iubise! Mă întrebam dacă, în adâncul inimii ei, nu continua să-l iubească. M-a cuprins numaidecât o gelozie nebunească. Îl uram pe baronul Friedrich von Schoenvorts cu atâta intensitate, încât simţeam un soi de exaltare.

N-am prea avut însă răgazul de a savura fiorii urii mele,

căci aproape numaidecât după aceea marinarul de veghe îşi vârî capul în luminător şi mă anunţă că văzuse fum la orizont, drept înaintea submarinului. M-am urcat de îndată pe punte ca să văd care-i situaţia; Bradley veni cu mine.

— Dacă-i un vas prieten, o să stăm de vorbă cu oamenii lui, dar dacă nu, o să-l scufundăm, nu-i aşa, căpitane? îmi spuse el.

— Da, locotenente, i-am răspuns eu, făcându-l să zâmbească.

Am arborat drapelul britanic şi am rămas pe punte, cerându-i lui Bradley să coboare şi să-i trimită pe toţi membrii echipajului la posturile lor, având grijă ca lângă fiecare neamţ să stea câte un englez cu pistolul în mână.

— Cu jumătate viteză înainte! adăugai eu.

Când ne-am apropiat de vasul străin, am putut vedea că acesta arbora pavilionul roşu al marinei comerciale britanice. Îmi creştea inima de mândrie la gândul că marinarii englezi ne vor felicita în curând, plini de admiraţie, pentru captura noastră; cam tot atunci, cred că nava străină ne-a observat la rându-i, căci viră brusc spre nord, iar peste câteva clipe din coşurile ei începură să iasă nori groşi de fum. Navigând în zigzag, fugea de noi de parcă am fi fost ciumaţi. Am schimbat cursul submarinului şi am pornit după nava aceea, dar cum aceasta era mai rapidă decât noi, ne-a lăsat cu mult în urmă.

Cu un zâmbet amar, am ordonat ca submarinul să-şi reia vechiul curs, aşa că ne-am îndreptat din nou spre ţărmul veselei Anglii. Asta s-a întâmplat acum trei luni şi încă n-am ajuns la destinaţie – şi nu prea sunt şanse să ajungem vreodată.

Vaporul zărit de noi transmisese pesemne prin radio un avertisment, căci după nici o jumătate de ceas am văzut la orizont alte dâre de fum, dar de data asta vasul arbora pavilionul alb al Marinei de Război regale şi avea tunuri la bord. Nu se îndrepta spre nord sau spre vreo altă direcţie, ci venea repede spre noi. Tocmai mă pregăteam să-i semnalizez, când la prova navei ţâşni o flacără şi, o clipă mai târziu, apa din faţa noastră fu răscolită de explozia unui obuz.

Bradley venise pe punte şi stătea lângă mine.

— Încă puţin şi-o să ne nimerească, îmi spuse el. Nu pare să se sinchisească prea mult de drapelul nostru britanic.

Un al doilea obuz zbură deasupra noastră; am dat atunci ordinul să fie schimbată direcţia submarinului, cerându-i totodată lui Bradley să coboare şi să ia măsuri pentru imersiunea lui. I l-am dat în grijă şi pe Nobs, apoi am ordonat să fie închis bocaportul.

Niciodată nu mi s-a părut că rezervoarele de apă se umplu atât de încet. Am auzit deodată o bubuitură puternică, drept deasupra submarinului parcă; acesta se cutremură sub explozie, care ne azvârli pe toţi spre punte. Mă aşteptam să urmeze invazia apei, dar nu s-a întâmplat aşa. În schimb, am continuat să ne scufundăm, până când manometrul a înregistrat patruzeci de picioare – şi atunci mi-am dat seama că suntem în afara pericolului. Îmi venea să zâmbesc. Îl schimbasem pe Olson, care rămăsese în turn, deoarece avea oarecari cunoştinţe, dobândite pe vremea când lucrase într-unul din primele submarine britanice. Bradley, care rămăsese lângă mine, mă privea întrebător:

— Ce naiba ne facem? Navele comerciale fug de noi,

vasele de război ne atacă. Nici unele nici celelalte n-au să creadă în pavilionul nostru şi n-au să ne dea răgazul să ne explicăm. Ba, ne-ar aştepta o primire şi mai proastă dacă ne-am apropia de vreun port englezesc – am nimeri în reţeaua lui de mine, de plase şi aşa mai departe. Nu ne putem apropia.

— Să mai încercăm o dată, după ce vasul ăsta o să ne piardă urma, sugerai eu. Poate că o să întâlnim un vas care o să ne creadă.

Şi chiar aşa am făcut: ne-am îndreptat spre un cargobot uriaş, care însă era cât pe ce să ne zdrobească. Ceva mai târziu, un distrugător trase asupra noastră, iar două vase comerciale o luară la sănătoasa când ne văzură că ne apropiem. Timp de două zile am navigat în sus şi în jos pe Canal, încercând să găsim pe cineva căruia să-i putem spune că suntem prieteni, dar nimeni nu voia să ne asculte. După întâlnirea noastră cu primul vas de război, dădusem ordinul să fie transmis prin radio un mesaj în legătură cu situaţia în care ne aflam, dar, spre mâhnirea mea, am constatat că aparatele noastre de radioemisie şi radio-recepţie dispăruseră.

— Nu există decât un singur loc unde aţi putea merge şi anume Kiel, îmi trimise vorbă von Schoenvorts. Nu puteţi acosta nicăieri altundeva. Dacă doriţi, vă voi conduce acolo şi vă promit că veţi fi trataţi bine.

— Există şi un alt loc unde ne putem duce, i-am răspuns eu. Şi anume, iadul: acolo ne vom duce, înainte de a merge în Germania!

III

Au fost zile pline de nelinişte, în timpul cărora am avut prea puţine ocazii de a mă apropia de Lys. Îi dădusem cabina căpitanului, eu şi cu Bradley instalându-ne în cabina ofiţerului de punte, iar Olson şi doi dintre cei mai buni oameni ai noştri ocupând cabina rezervată de obicei subofiţerilor. Pentru ca fata să nu se simtă chiar atât de singură, i-am făcut lui Nobs un culcuş în cabina ei.

Nu s-a întâmplat nimic deosebit câtăva vreme după ieşirea noastră din apele engleze. Lunecam la suprafaţă cu mare viteză. Primele două nave zărite de noi s-au depărtat cu repeziciune, iar a treia, un cargou enorm, a tras împotriva noastră, silindu-ne să ne dăm la fund. Abia după aceea au început şi necazurile. Într-o dimineaţă, unul dintre motoarele noastre Diesel s-a defectat şi, în timp ce încercam să-l reparăm, rezervorul de apă de la babord a început să se umple. Mă aflam tocmai atunci pe punte, aşa că am observat canarisirea treptată a vasului. Ghicind numaidecât ce se întâmplă, m-am repezit spre bocaport şi, închizându-l deasupra capului meu, am coborât în centrală. Între timp, submarinul se scufundase cu prova în jos, canarisindu-se la babord într-un chip foarte neplăcut; n-am mai aşteptat să dau ordine cuiva, ci am alergat cât am putut de repede la supapa prin care pătrundea apa în rezervorul de la babord. Supapa era deschisă! Ca s-o închid şi ca să pun în funcţiune pompa era o treabă de un minut, dar mă treceau fiori la gândul primejdiei prin care trecusem.

Ştiam că supapa nu se deschisese singură. O deschisese cineva – cineva care ar fi fost dispus să-şi dea şi viaţa dacă

astfel ar fi putut să ne omoare pe toţi.

După aceea l-am pus pe unul dintre ai noştri să patruleze de-a lungul punţii strâmte a submarinului. Toată ziua şi toată noaptea, apoi o jumătate din ziua următoare am muncit la Dieselul acela. Mai tot timpul pluteam în derivă la suprafaţă, dar către amiază am zărit o dâră de fum la apus. Dându-mi seama că lumea era locuită numai de duşmani, am poruncit să fie pusă în funcţiune şi cealaltă maşină, ca să ne putem feri din calea vaporului ce venea spre noi. În clipa când motorul începu să se învârtească, am auzit un scrâşnet de oţel chinuit, iar când am oprit motorul am văzut că cineva vârâse înăuntru o daltă.

Au mai trecut două zile până să ne putem urma drumul, cu vasul reparat doar pe jumătate. În noaptea de dinaintea terminării reparaţiilor, marinarul de cart veni în cabina mea şi mă trezi; era un englez destul de isteţ şi de familie bună, în care aveam mare încredere.

— Ei, ce e, Wilson? îl întrebai eu. Ce s-a mai întâmplat?

Wilson îşi duse un deget la buze şi-mi şopti, apropiindu-se.

— Cred că ştiu cine-i făptaşul şi făcu un semn cu capul spre cabina fetei. Adineauri am zărit-o ieşind pe furiş din cabina echipajului. A stat de vorbă cu comandantul neamţ. A văzut-o şi Benson aseară, dar n-a zis nimic până n-am intrat eu în post.

— Benson ăsta e cam greu de cap şi nu pricepe nimic până nu-l lămureşte careva.

N-aş fi rămas mai uimit nici dacă omul mi-ar fi tras o palmă pe neaşteptate!

— Să nu spui nimănui nimic despre toate astea, i-am spus. Fii cu ochii în patru şi cu urechile la pândă şi raportează tot ce ţi se pare suspect.

Omul mă salută şi ieşi, dar eu mă zbuciumai mai bine de o oră în culcuşul meu tare, pradă unei crize de gelozie amestecată cu spaimă. În cele din urmă am căzut într-un somn agitat, din care m-am trezit abia în zori. Submarinul luneca încet la suprafaţă, căci dădusem ordinul de a înainta doar cu jumătate viteză până când vom stabili poziţia vasului. Cerul fusese noros toată ziua şi toată noaptea din ajun, dar în dimineaţa aceea, când am păşit în cabina de comandă, am văzut cu încântare că soarele strălucea. Oamenii arătau bine dispuşi şi totul părea să ne fie prielnic. Temerile din noaptea trecută mi-au ieşit din cap în clipa când m-am apucat să iau relevmentele.

Ce lovitură mă aştepta! Sextantul şi cronometrul fuseseră sparte peste noapte şi nu mai puteau fi reparate. Fuseseră sparte chiar în noaptea când Lys fusese văzută stând de vorbă cu Schoenvorts. Gândul acesta mă durea cel mai mult. Puteam face faţă cu curaj celuilalt dezastru, dar faptul că Lys m-ar fi putut trăda mă îngrozea pur şi simplu.

I-am chemat pe punte pe Bradley şi pe Olson şi le-am povestit cele întâmplate, dar n-am fost în stare să le repet ceea ce-mi spusese în ajun Wilson. De fapt, gândindu-mă bine, îmi venea greu să cred că fata ar fi putut trece prin cabina în care dormeam eu şi Bradley, pentru a sta apoi de vorbă, în cabina echipajului, cu Schoenvorts, care dormea acolo, fără a fi văzută decât de un singur om.

— Nu pricep, zise Bradley scuturând din cap. Unul din nemţii ăştia o fi tare deştept dacă ne duce de nas în felul ăsta. Dar nu ne-a pricinuit cine ştie ce pagubă, fiindcă

avem instrumentele de rezervă.

Era rândul meu să scutur din cap.

— Nu există instrumente de rezervă, le-am spus, întristat. Au dispărut şi ele, la fel ca aparatul de radio.

Cei doi mă priviră cu uimire.

— Ne mai rămâne soarele şi compasul, spuse Olson. S-ar putea să ne fure compasul într-o noapte, dar peste zi n-au cum să şterpelească soarele – prea suntem mulţi!

În clipa aceea, unul dintre marinari îşi vârî capul prin bocaport şi, văzându-mă, îmi ceru voie să iasă pe punte ca să respire puţin aer proaspăt. Era Benson, omul care – potrivit spuselor lui Wilson – raportase că o văzuse pe Lys stând de vorbă cu Schoenvorts cu două nopţi înainte. I-am făcut semn să vină pe punte şi, trăgându-l ceva mai la o parte, l-am întrebat dacă remarcase cumva ceva neobişnuit sau suspect în timpul cartului său din noaptea din ajun. Omul se scărpină o clipă în creştet şi îmi răspunse:

— Nu.

Apoi, ca şi cum i-ar fi venit o idee, adăugă că, deşi o văzuse pe fată stând de vorbă la miezul nopţii cu comandantul german, în cabina echipajului, nu raportase, întrucât nu i se păruse nimic rău în asta. După ce i-am ordonat să-mi raporteze pe viitor orice lucru neobişnuit, l-am lăsat să plece.

În curând îmi cerură voie să iasă pe punte şi alţi marinari, astfel încât aproape toţi membrii echipajului, afară de cei ocupaţi cu vreo treabă urgentă, stăteau acum pe punte şi fumau şi sporovăiau, cât se poate de bine dispuşi. Profitând

de împrejurarea că oamenii erau pe punte, am coborât să-mi iau micul dejun, pe care bucătarul tocmai mi-l pregătea pe soba electrică. Când am intrat în cabină, a apărut şi Lys, urmată de Nobs.

— Bună dimineaţa, mă întâmpină ea, pe un ton vesel, dar eu îi răspunsei pe un ton mai degrabă silit şi acru.

— Vrei să iei micul dejun împreună cu mine? o întrebai apoi pe neaşteptate, hotărât să-mi fac datoria întreprinzând personal o anchetă.

Fata scutură din cap cu blândeţe, acceptând invitaţia mea, aşa că ne-am aşezat amândoi la măsuţa din careul ofiţerilor.

— Ai dormit bine ieri noapte? o întrebai.

— Da, toată noaptea, îmi răspunse ea. Dorm straşnic.

Vorbea atât de deschis şi pe un ton atât de sincer, încât nu puteam să cred în duplicitatea ei; totuşi, am exclamat, cu gândul de a-i provoca, prin surprindere, mărturisirea vinovăţiei sale:

— Cronometrul şi sextantul au fost distruse ieri noapte! Printre noi se află un trădător!

Fata nu vădi însă prin nimic că ar fi fost la curent cu această catastrofă.

— Cine-o fi făptaşul? izbucni ea. Nemţii ar fi nişte nebuni dacă ar face aşa ceva, căci vieţile lor sunt în joc la fel ca ale noastre!

— Oamenii sunt adesea dornici să moară pentru un ideal, poate un ideal patriotic, iar dorinţa de a deveni martir

implică voinţa de a-i sacrifica pe alţii, chiar pe cei care-i îndrăgesc. Femeile sunt la fel cu bărbaţii, cu deosebirea că ar fi capabile să meargă şi mai departe decât ei, adică să sacrifice totul, până şi onoarea pe altarul dragostei.

Mă uitam atent la faţa ei, în timp ce vorbeam şi mi se păru că observ o uşoară roşeaţă urcându-i în obraji. Văzând în asta un indiciu, am încercat să-l exploatez în folosul meu:

— Ia-l de pildă pe Schoenvorts. Ar fi desigur bucuros să moară şi să ne distrugă pe toţi odată cu el, dacă n-ar putea să împiedice pe altă cale căderea vasului său în mâinile inamicului. Ar fi în stare să sacrifice pe oricine, chiar şi pe dumneata; iar dacă încă îl mai iubeşti, ai putea fi unealta lui de nădejde. Pricepi?

Fata se uită la mine o clipă cu nişte ochi mari. Consternaţi, apoi se ridică, foarte palidă, în ciuda roşeţii din obraji.

— Da, îmi răspunse şi, întorcându-mi spatele, se depărtă grabnic spre cabina ei.

Am pornit după fată, căci, chiar crezând ceea ce credeam despre ea, îmi părea rău că o jignisem. Am ajuns la uşa cabinei echipajului taman la timp pentru a-l vedea pe von Schoenvorts aplecându-se spre fată şi şoptindu-i ceva la ureche: ea trecu însă mai departe, bănuind pesemne că ar putea fi urmărită.

În după-amiaza acelei zile cerul se acoperi de nori; vântul începu să bată tare, iar valurile se stârniră, înalte, încât vasul avea un tangaj îngrozitor. Aproape toţi cei de pe bord aveau rău de mare; aerul devenise apăsător. Timp de douăzeci şi patru de ore nu m-am mişcat de la postul meu din turnul de control, deoarece atât Olson cât şi Bradley

erau bolnavi. În cele din urmă am simţit că trebuie neapărat să mă odihnesc puţin, aşa că am căutat pe cineva care să mă schimbe în post. Se oferi Benson, care nu suferea de rău de mare şi care mă asigură că lucrase cândva în Marina Regală, fiind detaşat timp de peste doi ani pe un submarin. Eram bucuros că tocmai el mă schimbă în post, deoarece aveam o încredere deplină în lealitatea lui, aşa că m-am dus în cabină şi m-am culcat cu un sentiment de linişte.

Am dormit douăsprezece ore în şir, iar când m-am trezit şi mi-am dat seama ce făcusem, m-am dus repede în turnul de control. Acolo şedea, cât se poate de treaz, Benson, iar compasul arăta că ne îndreptăm spre vest. Furtuna continua să bântuie şi nu s-a potolit decât în a patra zi. Eram cu toţii destul de obosiţi şi abia aşteptam să ieşim pe punte şi să ne umplem plămânii cu aer proaspăt. În aceste patru zile n-o văzusem deloc pe Lys, care stătea desigur închisă în cabina ei; între timp nu se petrecuse la bordul vasului nici un incident neobişnuit, ceea ce făcea ca plasa dovezilor să se strângă şi mai tare în jurul fetei.

Timp de alte şase zile, după ce furtuna s-a mai potolit, am avut parte de o vreme destul de urâtă; soarele nu s-a arătat nici o clipă. Era o furtună neobişnuită pentru această perioadă a anului – ne aflam pe la mijlocul lui iunie – dar fiind de felul meu din sudul Californiei, eram deprins cu capriciile vremii. De fapt, am remarcat că vremea neobişnuită predomină în tot timpul anului în întreaga lume.

Ne îndreptam mereu spre vest şi, ştiind că submarinul „U-33” era unul dintre cele mai rapide submersibile fabricate de firma noastră, eram convins că trebuie să fi ajuns aproape de coasta Americii de Nord. Ceea ce mă nedumerea cel mai mult era faptul că, în decurs de şase

zile, nu zărisem nici un vapor. Mi se părea uimitor să străbatem Atlanticul aproape în vecinătatea coastei continentului american fără a observa vreun fum sau vreo pânză şi în cele din urmă am ajuns la concluzia că ne-am abătut din drum, însă nu-mi puteam da seama dacă spre nord ori spre sud. În a şaptea zi, în zori, marea era relativ calmă. Pe apă plutea o ceaţă uşoară, care ne împiedica să vedem stelele; dar toate semnele arătau că ne aşteaptă o dimineaţă senină şi mă plimbam neliniştit pe punte, pândind răsăritul soarelui. Ochii mi-erau îndreptaţi spre ceaţa de nepătruns de la pupa, căci acolo, la răsărit, trebuia să zăresc primele raze ale soarelui, menite să mă asigure că ne aflam încă pe drumul cel bun. Treptat cerul se limpezi, dar la pupa nu desluşeam nici o strălucire mai intensă, care să-mi vădească soarele ascuns înapoia ceţei. Bradley, care stătea lângă mine, îmi spuse deodată, atingându-mi braţul şi arătând spre miazăzi:

— Priveşte, căpitane!

M-am uitat şi am rămas cu gura căscată, căci la babord am zărit profilându-se prin ceaţă cununa roşie a soarelui ce răsărea. Am dat fuga în turn şi m-am uitat la compas: acesta arăta că ne urmăm drumul drept spre vest, ceea ce însemna fie că soarele răsărea la miazăzi, fie că busola fusese dereglată! Concluzia era limpede.

M-am întors la Bradley şi i-am comunicat descoperirea mea, spunându-i în încheiere:

— Fără combustibil nu putem înainta nici cinci sute de noduri, iar proviziile noastre sunt pe sfârşite, ca şi apa. Numai Dumnezeu ştie cât de departe spre sud ne-am abătut.

— Nu-i nimic altceva de făcut, decât să ne schimbăm

direcţia, pornind încă o dată spre vest, îmi răspunse el. Dacă nu dăm peste uscat în curând, ne-am dus cu toţii pe copcă.

I-am cerut să schimbe direcţia, apoi m-am apucat să improvizez un sextant rudimentar, cu ajutorul căruia ne-am făcut măsurătorile într-un mod foarte aproximativ, neputând să ştim cât de departe de adevăr erau indicaţiile sale. Sextantul ne arătă că suntem cam la 20° nord şi la 30° vest – adică ne abătusem din drum cu vreo două mii cinci sute de mile. Pe scurt, dacă interpretam cât de cât corect indicaţiile sextantului, însemna că navigasem spre sud vreme de şase zile. Bradley îl schimbă pe Benson, căci ne împărţisem în aşa fel carturile, încât Benson şi Olson să stea de veghe noaptea, în timp ce Bradley şi cu mine ne schimbam în timpul zilei.

I-am luat la întrebări pe Olson şi pe Benson în legătură cu compasul, dar fiecare dintre ei afirma sus şi tare că nu se atinsese de el în timpul cartului său. Benson îmi adresă şi un zâmbet complice, ca şi cum ar fi spus: „Dumneata şi cu mine ştim cine-a făcut isprava asta!” Şi totuşi nu puteam crede că fata o făcuse.

Navigam de mai multe ore spre vest, când marinarul de veghe strigă că zăreşte o pânză la orizont. Am dat ordin să fie schimbat cursul submarinului şi am pornit drept spre vasul străin. Luasem această hotărâre sub imperiul necesităţii: nu puteam rămâne aici, în mijlocul Atlanticului, căci ar fi însemnat să murim de foame dacă nu găseam nici o ieşire. Vasul străin ne observă încă de la mare distanţă, căci păru dornic să se depărteze grabnic. Cum însă nu bătea vântul, situaţia lui era deznădăjduită, iar când am ajuns aproape de vas şi i-am făcut semn să stopeze, vasul veni în vânt şi rămase cu pânzele fluturând leneşe. Ne-am apropiat şi mai mult. Era cargoul BALMEN din Halmstad,

Suedia, care transporta o încărcătură din Brazilia spre Spania.

I-am explicat comandantului situaţia în care ne găseam şi l-am rugat să ne dea apă, combustibil şi ceva de mâncare, dar când omul află că nu eram nemţi, se arătă foarte supărat şi arţăgos şi începu să-şi depărteze nava. Neputând răbda un asemenea afront, m-am întors spre Bradley, care se afla în turnul de control şi i-am strigat:

— Tunarii pe punte! La posturile de imersiune!

N-aveam timp pentru o manevră în lege, dar toţi oamenii noştri îşi cunoşteau datoria, iar membrii germani ai echipajului pricepură că pentru ei moartea era singura alternativă a supunerii, deoarece fiecare fusese dublat de câte un om înarmat cu un pistol. Mai toţi erau foarte bucuroşi să mă asculte.

Bradley transmise jos ordinul, iar peste câteva clipe tunarii se căţărară pe scara îngustă şi, la comanda mea, îşi îndreptară tunul spre corabia suedeză care se depărta încet.

— Trage un foc asupra provei vasului! i-am ordonat căpeteniei tunarilor.

Vă rog să mă credeţi că suedezului nu i-a trebuit mult timp ca să-şi dea seama de eroarea săvârşită, căci arboră pe catargul principal pavilionul roşu şi alb, care însemna: „Înţeleg”. Încă o dată, pânzele vasului începură să fluture leneşe. I-am poruncit apoi căpitanului suedez să vină într-o ambarcaţiune şi să mă ia. Împreună cu Olson şi doi dintre englezi m-am urcat la bordul vasului şi am ales din încărcătura lui tot ce ne trebuia – combustibil, merinde şi apă. I-am dat comandantului vasului BALMEN o chitanţă

pentru toate lucrurile acelea, precum şi o declaraţie semnată de mine, de Bradley şi de Olson, în care relatam pe scurt cum pusesem stăpânire pe submarinul „U-33” şi cât de urgentă era nevoia noastră de a lua ceea ce luasem. Ambele documente erau adresate unui agent britanic imaginar, căruia îi ceream să ramburseze proprietarilor vasului BALMEN suma respectivă; dar nu ştiu daca aceştia au fost sau nu rambursaţi[4].

Cu apă, mâncare şi combustibil la bord, am simţit că ni s-a prelungit viaţa. Ştiam acum, limpede, unde ne aflăm şi eram hotărât să mă îndrept spre Georgetown, în Guiana britanică – dar aveam să încerc din nou o dezamăgire cruntă.

Şase dintre membrii loiali ai echipajului ieşiseră pe punte, fie pentru a fi servanţi la tun, fie pentru a aborda corabia suedeză, iar acum, unul câte unul, coborâră pe scară în sala centrală. Eu am coborât ultimul dar când am ajuns jos, m-am pomenit privind în ţeava unui pistol ţinut de baronul Friedrich von Schoenvorts; toţi oamenii mei erau înghesuiţi într-o parte, sub paza celor opt nemţi care mai rămăseseră din echipajul submarinului german.

Nu-mi puteam da seama cum se întâmplase, dar se întâmplase. Mai târziu aveam să aflu că îl legaseră întâi pe Benson, care dormea buştean în hamacul lui, îi luaseră pistolul, apoi îi dezarmaseră cu uşurinţă pe bucătar şi pe cei doi englezi rămaşi jos. După care, le venise destul de uşor să se posteze la piciorul scării şi să-i aresteze pe rând

[4] Pe la sfârşitul lui iulie 1916, o ştire publicată la rubrica navală a unui ziar menţiona că vasul suedez BALMEN, plecat din Rio de Janeiro spre Barcelona, a fost scufundat de un vas german, într-o zi din iunie. Un singur supravieţuitor a fost pescuit dintr-o ambarcaţiune deschisă, în largul Insulelor Capului Verde. Omul, în agonie, a murit fără a apuca să dea vreun detaliu. (N.A.)

pe toţi, pe măsură ce coborau.

Primul lucru pe care-l făcu von Schoenvorts fu să trimită după mine şi să-mi comunice că urma să fiu împuşcat, ca pirat, în zorii zilei următoare. Apoi mă încunoştinţă că „U-33” va naviga câtăva vreme în aceste ape, scufundând vasele neutre şi inamice, fără nici o deosebire şi căutând unul din vasele de război nemţeşti, care se afla probabil prin apropiere.

Nu m-a împuşcat a doua zi dimineaţă, aşa cum îmi făgăduise şi n-aveam să înţeleg niciodată ce l-a făcut să amâne executarea sentinţei. În schimb, m-a ţinut legat în lanţuri, întocmai cum îl ţinusem eu pe el; apoi l-a scos pe Bradley din cabina mea, ca s-o ocupe el însuşi.

Am navigat multă vreme, scufundând numeroase nave, dar n-am dat peste nici un vas german de război. Am constatat cu uimire că von Schoenvorts îi îngăduia adesea lui Benson să preia comanda, ceea ce mi se părea totuşi explicabil prin faptul că Benson cunoştea îndatoririle unui comandant de submarin mult mai temeinic decât oricare dintre nemţii aceia greoi la minte.

Lys a trecut pe lângă mine o dată sau de două ori, dar rămânea îndeobşte în cabina ei. Prima oară a şovăit, ca şi cum ar fi vrut să-mi vorbească, dar văzând că eu nu-mi ridic capul, a trecut mai departe. Într-o bună zi, ni s-a transmis că urma să ocolim capul Horn şi că lui von Schoenvorts îi venise ideea nebunească de a naviga în lungul coastei nord-americane a Pacificului şi de a ataca tot felul de vase comerciale.

— O să le vâr în suflet spaima de Dumnezeu şi de Kaiser! spunea el.

Chiar în prima zi când am intrat în Pacificul de Sud am avut parte de o aventură – cea mai tulburătoare aventură pe care mi-a fost dat vreodată s-o trăiesc. S-a întâmplat cam aşa.

Pe la mijlocul cartului de dimineaţă am auzit un strigăt dinspre punte, apoi zgomot de paşi – parcă se înghesuiau pe scară toţi membrii echipajului.

Cineva strigă către cei ce nu ajunseseră încă la nivelul punţii:

— E un vas de război, vasul de război german GEIER!

Mi-am dat seama că ne sunase ceasul. Dedesubt era linişte – nu rămăsese nimeni acolo. La capătul coridorului îngust se deschise o uşă şi deodată Nobs veni în fugă, îmi linse faţa şi se rostogoli pe spate, întinzându-şi spre mine labele mari, stângace. Apoi se auziră alţi paşi, care se apropiau. Ştiam ai cui erau şi m-am uitat în jos: Lys ajunse numaidecât lângă mine.

— Uite! strigă ea. Repede!

Şi-mi strecură ceva în mână. Era o cheie, o cheie pentru lanţurile mele. Îmi mai puse alături şi un pistol, apoi intră în centrală. Când trecu pe lângă mine, am văzut că avea ea însăşi un pistol. Nu mi-a trebuit mult ca să mă eliberez, după care am alergat la ea.

— Cum să-ţi mulţumesc? exclamai.

Dar Lys îmi reteză elanul, cu vorbele-i reci:

— Nu-mi mulţumi! N-am nevoie de mulţumirile dumitale şi nu vreau să te mai aud. Nu te uita aşa la mine. Ţi-am oferit o şansă de a face ceva – fă-o!

Era un ordin atât de categoric, încât am sărit ca ars.

Ridicându-mi privirea, am văzut că turnul e gol şi m-am suit repede pe punte, cu ochii la pândă. Cu vreo sută de iarzi mai încolo se zărea un crucişător mic şi rapid, care arbora pavilionul flotei de război germane. Tocmai lansaseră la apă o ambarcaţiune, care se îndrepta spre noi, încărcată cu ofiţeri şi marinari. Crucişătorul încremenise pe apă în faţa noastră.

— Doamne, ce ţintă grozavă! mi-am spus.

Dar gândul era prea îndrăzneţ ca să-l pot duce până la capăt. Fata se afla dedesubt. I-am aruncat o privire întrebătoare. Mă puteam oare încrede în ea? De ce mă eliberase tocmai acum? Trebuie, trebuie! Nu există altă cale… M-am întors jos.

— Spune-i te rog lui Olson să coboare aici, i-am spus. Ai grijă să nu te vadă nimeni că-i vorbeşti.

Fata mă privi cu uimire timp de o fracţiune de secundă, apoi îmi întoarse spatele şi porni în sus pe scară. O clipă mai târziu Olson îşi făcu apariţia, urmat de fată.

— Repede! i-am şoptit irlandezului şi am pornit spre compartimentul de la prova, unde sunt ţinute torpilele. Fata ne însoţi, iar când pricepu ce aveam de gând, păşi înainte şi ne dădu o mână de ajutor la vârârea în tub a marelui cilindru aducător de moarte şi distrugere. După ce am vârât torpila şi am închis tubul, m-am întors în fugă la turnul de control, rugându-mă în sinea mea ca submarinul să nu se fi abătut de la ţintă. Nu, nu se abătuse, slavă Domnului:

Ţintă mai straşnică decât aceasta nu cred că s-a pomenit vreodată. I-am făcut semn lui Olson să tragă. Submarinul se

zgudui de la prova la pupa în clipa când torpila ţâşni din tubul ei. Am văzut dâra albă gonind drept spre crucişătorul inamic. Un cor de strigăte se înălţă de pe puntea submarinului nostru; i-am văzut pe ofiţeri ridicându-se în picioare în ambarcaţiunea ce se apropia de noi şi am auzit zbierete şi înjurături dinspre crucişător. Mi-am îndreptat însă atenţia asupra propriilor mele treburi. Mai toţi oamenii de pe puntea submarinului stăteau parcă paralizaţi, zgâindu-se la torpilă. Bradley privi din întâmplare spre turnul de control şi mă văzu. Atunci am sărit pe punte şi am alergat spre el.

— Repede! i-am şoptit. Trebuie să-i imobilizăm cât sunt încă năuciţi!

Chiar în faţa lui Bradley stătea un neamţ. Englezul îi trase un pumn zdravăn în ceafă şi-i smulse din teacă pistolul. Von Schoenvorts îşi venise repede în fire şi pornise spre bocaportul principal ca să examineze situaţia. I-am barat drumul cu revolverul; în aceeaşi clipă torpila atinse crucişătorul: înfricoşătoarea explozie acoperi ordinul dat de ofiţerul neamţ oamenilor săi.

Bradley alerga acum printre oamenii noştri şi deşi câţiva dintre nemţi îl văzură şi-l auziră, păreau prea buimăciţi ca să poată face ceva.

Olson se afla jos, astfel încât pe punte eram nouă, contra opt nemţi: neamţul lovit de Bradley zăcea încă pe punte. Numai doi dintre noi eram înarmaţi, dar curajul părea să-i fi părăsit pe nemţi, căci ne opuseră o rezistenţă slabă. Von Schoenvorts era cel mai înverşunat: turbat de ciudă şi de mânie, se repezi spre mine ca un taur zălud, trăgând cu pistolul. Dacă s-ar fi oprit îndeajuns ca să ţintească, m-ar fi putut doborî, dar alerga prea repede, aşa că nici unul din gloanţele lui nu mă nimeri. Apoi ne-am încăierat şi ne-am

rostogolit pe punte; doi dintre oamenii mei puseră grabnic mâna pe cele două pistoale rămase libere. Baronul nu era pentru mine un adversar periculos într-o luptă corp la corp, aşa că în curând l-am ţintuit pe punte, strivindu-l sub greutatea mea.

Cu o jumătate de ceas mai târziu lucrurile se liniştiră şi totul redeveni aproape la fel ca înainte de revolta prizonierilor – doar că acum îl supravegheam mult mai strict pe von Schoenvorts. GEIER se scufundase în timp ce noi încă ne mai luptam pe puntea submarinului; după aceea ne-am depărtat spre nord, lăsându-i pe supravieţuitori în seama ambarcaţiunii care se îndreptase spre noi în clipa când Olson lansase torpila. Presupun că nenorociţii n-au ajuns niciodată la liman, sau dacă au ajuns, au pierit desigur pe vreun ţărm rece şi neospitalier; nu puteam să-i primesc la bordul submarinului nostru – aveam destui nemţi şi aşa.

În seara aceea, fata îmi ceru voie să iasă pe punte ca să se mai aerisească, după o şedere prea îndelungă în cabină. Am fost bucuros să-i îndeplinesc rugămintea. N-o puteam înţelege şi abia aşteptam o ocazie de a sta din nou de vorbă cu ea, pentru a-i sonda intenţiile; de aceea, am pornit după ea pe scară. Era o noapte senină şi răcoroasă. Marea era liniştită, cu excepţia spulberului de spumă albă de la prova şi a celor două dâre ce se prelungeau până departe la pupa, de-o parte şi de alta, alcătuind un imens V, pe care elicele noastre îl umpleau cu valuri retezate. Benson se afla în turn, submarinul se îndrepta spre San Diego şi totul părea în perfectă ordine.

Lys şedea cu trupul firav înfăşurat într-un pled gros; auzind paşii ce se apropiau de ea, se întoarse să vadă cine e. Când mă recunoscu, îşi feri numaidecât privirea.

— Vreau să-ţi mulţumesc pentru curajul şi lealitatea dumitale, i-am spus. Ai fost admirabilă. Îmi pare rău că ţi-am dat, mai înainte, ocazia să crezi că mă îndoiesc de dumneata.

— Te-ai îndoit efectiv de mine, replică fata cu o voce calmă. Ba chiar m-ai acuzat că-l ajut pe baronul von Schoenvorts. Nu te voi putea ierta niciodată!

Atât vorbele cât şi tonul ei vădeau o hotărâre de neînduplecat.

— Nu-mi venea să cred, i-am răspuns. Şi totuşi doi dintre oamenii mei mi-au raportat că te-au văzut stând de vorbă cu von Schoenvorts noaptea târziu şi nu o dată, ci de două ori şi de fiecare dată am constatat, a doua zi, câte o stricăciune gravă adusă vasului. Nu voiam să-ţi pun la îndoială lealitatea, dar întrucât port întreaga răspundere pentru vieţile acestor oameni, pentru siguranţa vasului, pentru viaţa dumitale şi a mea, trebuia să te ţin sub supraveghere şi să te împiedic să săvârşeşti vreo faptă necugetată.

Lys mă întrebă, privindu-mă cu ochii aceia mari şi rotunzi:

— Cine ţi-a spus că am stat de vorbă cu baronul von Schoenvorts?

— Nu-ţi pot răspunde, Lys, dar am aflat din două izvoare diferite.

— Atunci, amândoi oamenii au minţit, zise ea, fără patimă. N-am vorbit cu baronul von Schoenvorts decât în prezenţa dumitale, în ziua când ne-am urcat la bordul submarinului. Şi te-aş ruga să nu uiţi, când îmi vorbeşti, că

pentru toţi oamenii, afară de prietenii mei intimi, eu nu sunt Lys, ci Miss La Rue.

Dacă n-aţi fost niciodată pălmuiţi pe neaşteptate, nu vă puteţi închipui cum m-am simţit eu în clipa aceea. Simţeam că-mi năvăleşte sângele în obraji, pe gât, peste urechi, până la rădăcina părului. Şi m-am îndrăgostit şi mai mult de Lys, jurându-mi solemn să-i cuceresc inima.

IV

Vreme de câteva zile totul se desfăşură cam după acelaşi tipic. În fiecare dimineaţă luam relevmentele cu sextantul meu rudimentar, dar rezultatele erau întotdeauna extrem de nesatisfăcătoare: sextantul îmi arăta mereu că ne îndreptam spre vest, când eu ştiam bine că navigasem spre nord. Dădeam vina pe bietul instrument şi mergeam mai departe. Într-o după-amiază, fata veni la mine şi-mi spuse:

— Scuză-mă, dar dacă aş fi în locul dumitale, eu l-aş ţine sub supraveghere pe Benson, mai ales când e de cart.

Am întrebat-o ce vrea să spună, bănuind că ar putea fi vorba de o intrigă a lui von Schoenvorts, care urmărea poate să mi-l facă suspect pe unul dintre oamenii cei mai de încredere.

— Dacă vei observa cursul submarinului la o jumătate de oră după ce intră Benson în cart, vei înţelege ce vreau să spun şi vei şti de ce preferă carturile de noapte, îmi răspunse fata. Vei mai înţelege, poate şi alte lucruri care s-au întâmplat la bord.

Lys se retrase apoi în cabina ei, punând astfel capăt discuţiei. Am aşteptat să treacă o jumătate de ceas după intrarea lui Benson în cart, apoi m-am dus pe punte; trecând prin turnul de control, unde şedea Benson, m-am uitat la compas. Acesta arăta că submarinul se îndreaptă spre nord-vest, poziţia fiind indicată printr-un punct, care mi se părea a fi destul de exact. Am răsuflat uşurat văzând că totul e în regulă, fiindcă vorbele fetei mă neliniştiseră adânc. Tocmai mă pregăteam să mă întorc în cabina mea,

când îmi veni o idee care mă făcu să-mi schimb din nou gândurile şi care era cât pe-aci să mă coste viaţa.

Cu o jumătate de ceas înainte, când ieşisem din turnul de control, observasem că valurile izbesc în babord, iar acum păreau să se dezlănţuie în sens invers, deşi era puţin probabil ca ele să-şi fi schimbat într-un răstimp atât de scurt direcţia: vânturile se pot schimba repede, nu însă şi marea!

Nu exista decât o singură explicaţie: de când părăsisem turnul de control, cursul submarinului fusese schimbat cu vreo opt puncte. Întorcându-mă grabnic, m-am căţărat pe platforma turnului. O singură privire aruncată cerului mi-a confirmat bănuielile: constelaţiile se aflau la tribord, în loc să fie drept în faţa noastră. Navigam, aşadar, spre vest.

Am mai rămas o clipă ca să-mi verific calculele – voiam să fiu sigur înainte de a-l acuza pe Benson de trădare – şi era cât pe ce să-mi găsesc moartea, aproape singura certitudine cu care aveam să mă aleg.

Nici acum nu-mi dau seama cum de am scăpat. Stăteam pe marginea platformei turnului de control, când deodată o palmă grea mă izbi drept între umeri şi mă azvârli în spaţiu. Căzând pe puntea triunghiulară din faţa turnului de control, mi-aş fi putut lesne zdrobi un picior, sau aş fi putut aluneca peste bord; dar soarta ţinea cu mine, aşa că am scăpat doar cu câteva zgârieturi. Ridicându-mă în picioare, am auzit cum capacul turnului se închide cu zgomot, M-am urcat repede pe scara care duce de pe punte spre vârful turnului, dar Benson închisese bine capacul, înainte ca eu să fi ajuns sus.

Am rămas o clipă acolo, mut de consternare. Ce avusese de gând individul? Ce se petrecea oare în interiorul

submarinului? Dacă Benson era un trădător, de unde puteam să ştiu dacă nu există printre noi şi alţi trădători? Mi-am blestemat zilele pentru prostia pe care o făcusem ieşind pe punte; iar gândul acesta zămisli un altul – unul oribil: cine era vinovat de ieşirea mea pe punte?

Pentru a atrage atenţia celor din interiorul vasului, m-am căţărat iarăşi pe scară şi apoi pe puntea aceea îngustă, dar capacele de oţel ale ferestrelor turnului erau închise; rezemându-mă cu spatele de turn, m-am muştruluit pentru prostia mea.

M-am uitat spre prova. Marea părea din ce în ce mai agitată, iar talazurile ei treceau acum peste puntea de jos, inundând-o cu totul. După ce le-am privit o clipă, m-am înfiorat din cap până-n picioare. Nu erau fiorii pe care ţi-i dau nişte haine ude, sau spulberul apei; nu, erau chiar fiorii morţii! Într-o clipită, trecusem hotarul dintre viaţă şi moarte şi-l priveam acum drept în faţă pe Cel Atotputernic: submarinul „U-33” se scufunda cu încetul!

Mi-ar fi greu, ba chiar, cu neputinţă, să aştern pe hârtie senzaţiile încercate de mine în acel moment. Singurul lucru de care-mi amintesc limpede este că am izbucnit în râs, dar nu dintr-un spirit de bravadă şi nici din isterie. Ţin minte de asemenea că aş fi vrut să fumez. Doamne! Ce poftă aveam să fumez! Dar era cu neputinţă.

Vedeam cum creşte apa sub mine. Când mica punte pe care stăteam a fost acoperită de valuri, m-am căţărat din nou spre creştetul turnului. Ştiam, după însăşi încetineala scufundării submarinului, că Benson făcea singur toată treaba – lăsând pur şi simplu rezervoarele să se umple. Pulsaţia maşinilor contenise, iar în locul ei se auzea vibraţia egală a motoarelor electrice. Apa ajunsese până la jumătatea turnului! Mai aveam probabil doar vreo cinci

minute de stat pe punte. Mă întrebam ce să fac după ce voi fi luat de apă: să înot până la ultima suflare, ori să capitulez şi să-mi pun capăt agoniei încă de la prima scufundare?

De jos se auziră două zgomote înăbuşite. Parcă ar fi fost nişte împuşcături. Benson întâmpina oare vreo împotrivire? Pentru mine personal, aceasta nu putea însemna mare lucru, deoarece chiar dacă oamenii mei l-ar fi doborât pe ticălos, nici unul n-ar fi avut cum să afle de starea mea înainte de a fi prea târziu ca să mă poată ajuta. Vârful turnului era acum sub apă. M-am agăţat de antena de radio, în vreme ce talazurile uriaşe mă acopereau, uneori în întregime.

Ştiam că sfârşitul e aproape. Agăţat de antenă, aşteptam – dar apa nu crescu şi mai mult. Dimpotrivă, începu să scadă: acum, partea de sus a turnului de control era atinsă doar de crestele talazurilor mai înalte. În curând, mica punte triunghiulară ieşi la vedere! Ce se întâmplase oare în interiorul submarinului? Nu cumva Benson scotea la suprafaţă submarinul tocmai fiindcă mă socotea pierdut? Sau fusese poate înfrânt, împreună cu nemţii lui? Tensiunea asta era şi mai greu de suportat decât aceea prin care trecusem aşteptându-mi pieirea. Deodată, puntea principală ieşi la iveală, apoi turnul de control se deschise înapoia mea, dezvăluindu-mi faţa neliniştită a lui Bradley, pe care se zugrăvea o expresie de uşurare.

— Slavă Domnului! exclamă el, întinzându-şi mâinile spre mine şi trăgându-mă în turn.

Eram ud leoarcă şi cam buimac. Încă vreo câteva minute şi sunt sigur că s-ar fi isprăvit cu mine, dar căldura din interiorul vasului, laolaltă cu rachiul pe care Bradley mi-l turnă pe gât – gata, gata să mi-l ardă – mă ajută să-mi vin în fire. Rachiul acela ar fi putut trezi la viaţă şi un mort!

Când am coborât în centrală, i-am văzut pe nemţi înşiraţi într-o parte, sub paza a doi dintre oamenii mei înarmaţi cu pistoale. Von Schoenvorts era şi el acolo, Benson zăcea pe podea gemând, iar dincolo de el stătea fata, cu un revolver într-o mână.

— Ce s-a petrecut aici? întrebai eu, aruncând în sus o privire năucă. Spuneţi-mi!

— Cred că vezi ce, domnule! Îmi răspunse Bradley. Dar rezultatul ar fi putut să fie cu totul altul, dacă n-ar fi fost domnişoara La Rue. Dormeam cu toţii. Benson îl schimbase pe omul de cart la începutul serii şi nu era supravegheat de nimeni – decât de domnişoara La Rue. Ea a simţit că submarinul se scufundă şi a ieşit din cabină ca să cerceteze situaţia. A ieşit taman la timp ca să-l vadă pe Benson manevrând dispozitivul de scufundare. Când a zărit-o, Benson şi-a scos pistolul şi a tras, dar n-a nimerit-o: domnişoara, însă, a tras în el şi l-a nimerit. Cele două împuşcături ne-au trezit pe toţi şi cum oamenii noştri erau înarmaţi, rezultatul a fost inevitabil, precum se vede; dar ar fi fost cu totul altul dacă n-ar fi intervenit domnişoara La Rue. Ea a închis supapele rezervoarelor de apă şi ne-a trezit pe mine şi pe Olson şi tot ea a pus în funcţiune pompele ca să golească rezervoarele.

Iar eu o bănuisem pe fată că mă ademenise, prin uneltirile ei, pe punte ca să-mi găsesc moartea! Îmi venea să cad în genunchi în faţa ei şi să-i cerşesc iertarea – şi aş fi făcut-o, dacă n-aş fi fost un anglo-saxon! N-am fost în stare însă decât să-mi scot pălăria udă şi să mă înclin, bâiguind nişte cuvinte de laudă. Lys nu-mi răspunse, ci se întoarse şi porni foarte repede spre cabina ei. Auzisem bine? Să fi fost chiar un suspin, ceea ce auzeam prin coridorul îngust al submarinului „U-33”?

Benson muri în aceeaşi noapte. Rămase sfidător aproape până în ultimul moment, dar înainte cu câteva clipe de a-şi da duhul, îmi făcu semn, iar eu mă aplecai peste gura lui pentru a-i prinde cuvintele abia şoptite:

— Singur am făcut-o. Am făcut-o fiindcă te urăsc – te urăsc pe dumneata şi pe toţi din neamul dumitale. Am fost concediat de la şantierul vostru naval din Santa Monica. Am fost concediat apoi din California. Sunt un I.W.W.[5] – am devenit un agent al nemţilor – nu fiindcă i-aş iubi, căci îi urăsc şi pe ei – ci fiindcă voiam să le fac rău americanilor, pe care-i uram şi mai mult. Am azvârlit peste bord aparatul de radio. Am distrus cronometrul şi sextantul. Am făcut să devieze busola, după bunul meu plac. I-am spus lui Wilson că am văzut-o pe fată stând de vorbă cu Schoenvorts şi l-am făcut pe dobitocul ăla să creadă că a văzut-o şi el! Îmi pare rău – îmi pare rău că planurile mele au dat greş. Te urăsc!

A mai trăit o jumătate de ceas, dar n-a mai vorbit, n-a mai vorbit tare, adică; însă cu vreo câteva secunde înainte de a porni spre lumea cealaltă, buzele i se mişcară într-un murmur stins. M-am aplecat şi am desluşit următoarele cuvinte:

— Şi acum, mă duc la culcare.

Atâta tot. Benson era mort. I-am azvârlit peste bord cadavrul.

Vântul aduse în noaptea aceea o vreme destul de urâtă, cu o sumedenie de nori negri, care zăboviră câteva zile. Habar n-aveam în ce direcţie navigasem şi nici n-aveam cum să aflăm, deoarece nu ne mai puteam bizui pe busolă,

[5] INTERNATIONAL WORKERS OF THE WORLD, organizaţie anarhistă a muncitorilor americani.

neştiind ce-i făcuse Benson. Am navigat la întâmplare, până ce am zărit din nou soarele. Nu voi uita niciodată ziua aceea, nici surprizele ei. Ne făceam socoteala, mai bine zis ghiceam că ne aflăm undeva în largul coastelor peruviene. Vântul, care bătuse cu putere dinspre răsărit, începu deodată să sufle dinspre miazăzi, îngheţându-ne pe toţi.

— Peru! mârâi Olson. Cine-a mai pomenit aisberguri în largul coastelor peruviene?

— Aisberguri?! Pe naiba! exclamă unul dintre englezi. Păi, în apele astea de la nord de paralela a 14-a nu se găsesc aisberguri, omule!

— Atunci, te afli la sud de paralela 14-a…

Am crezut că nu-i în toate minţile, dar greşeam, căci în după-amiaza acelei zile am zărit un gheţar spre miazăzi, deşi noi crezusem zile întregi că navigam spre miazănoapte. Se înţelege că ne-a cuprins o descurajare fără margini, dar a doua zi în zori am întrezărit o mică rază de speranţă, când marinarul de veghe ne strigă prin bocaportul deschis:

— Pământ! Pământ la nord-vest!

Ni se făcuse, cred, tuturor dor de pământ. Mie, unul, mi se făcuse. Dar bucuria mea se spulberă grabnic prin îmbolnăvirea subită a trei dintre nemţi, care începură aproape simultan să vomite. Nu puteam găsi nici o explicaţie acestei stări. I-am întrebat ce mâncaseră şi am aflat că nu mâncaseră nimic altceva decât hrana gătită de obicei pentru toată lumea.

— Aţi băut ceva? i-am iscodit, căci ştiam că băutura era închisă în acelaşi dulap cu medicamentele.

— Doar apă, gemu unul dintre ei. Toţi am băut apă azi dimineaţă. Am deschis un nou rezervor. O fi fost apa…

Am întreprins o anchetă, care a scos la iveală o situaţie îngrozitoare – cineva, probabil Benson, otrăvise întreaga cantitate de apă potabilă de pe vas. Ar fi fost şi mai groaznic dacă n-am fi zărit uscatul la orizont. Vederea uscatului ne umplu însă de speranţă.

Ne apropiam repede de ceea ce părea să fie un promontoriu abrupt. Nişte stânci, care se ridicau parcă perpendicular din mare, se pierdeau în ceaţă de-o parte şi de alta a vasului. Pământul din faţa noastră ar fi putut să fie un continent, într-atât de puternic conturată era linia ţărmului; ştiam totuşi că ne aflam la mii de mile distanţă de cel mai apropiat pământ apusean, Noua Zeelandă sau Australia.

Am luat relevmentele cu ajutorul instrumentelor noastre stângace şi rudimentare, am cercetat harta, ne-am scormonit creierii, dar degeaba. În cele din urmă, Bradley fu cel care ne sugeră o explicaţie. Stând în turn şi uitându-se la compas, îmi atrase deodată atenţia asupra acestuia: acul busolei arăta drept spre pământul din faţa noastră. Bradley răsuci brusc cârma spre tribord. Am simţit că submarinul se supune şi totuşi săgeata continua să arate drept spre stâncile acelea înalte.

— Ce încheiere tragi? l-am întrebat eu.

— Aţi auzit vreodată de Caproni?

— Un navigator italian de odinioară?

— Da. L-a urmat pe Cook prin 1721. Dar nu e pomenit nici măcar de istoricii contemporani cu el – probabil din

pricină că a avut unele dificultăţi de ordin politic la întoarcerea lui în Italia. Afirmaţiile lui erau luate în râs de toată lumea, dar îmi amintesc că am citit una din cărţile sale – singura lui carte, de fapt – în care descria un nou continent din Mările Sudului, un continent făcut dintr-un „metal ciudat” care atrăgea acul busolei, un ţărm stâncos, neospitalier, lipsit de orice plajă sau port natural şi lung de sute de mile. N-a putut debarca nicăieri, iar în cele câteva zile cât a navigat în largul lui, n-a putut vedea nici un semn de viaţă. După ce l-a botezat „Caprona”, a plecat mai departe. Cred, domnule, că avem în faţa noastră ţărmul Capronei, neînsemnat pe hartă şi dat uitării vreme de două veacuri.

— Dacă e adevărat ceea ce spui, i-am răspuns eu, s-ar putea să explice în bună măsură devierea acului busolei în ultimele două zile. Caprona ne-a ademenit spre stâncile-i cumplite. Ei bine, vom primi provocarea: vom debarca pe Caprona. Zidul acesta stâncos trebuie să aibă o spărtură pe undeva. O vom găsi, Bradley, trebuie s-o găsim! Trebuie să găsim apă pe Caprona, căci altfel murim!

Ne-am apropiat aşadar de ţărmul acela, asupra căruia nu se aţintiseră ochii nici unui muritor. Din adâncurile oceanului se înălţau ca nişte turle stâncile, smălţate cu pete verzi, albastre şi cafenii – muşchi şi licheni veştejiţi, peste a căror cocleală se întindea rugina de ocru a piritelor. Culmile stâncilor, deşi zdrenţuite, erau de o înălţime atât de egală, încât sugerau hotarele unui imens platou; ici şi colo, în creştetul câte unei stânci se zăreau fâşii de verdeaţă, trimise parcă anume de vegetaţia luxuriantă din interior pentru a semnala unei lumi nepăsătoare că strania Caprona trăieşte şi se bucură de viaţă, dincolo de ţărmul ei aspru şi neospitalier.

Dar o metaforă, fie ea cât de poetică, n-a astâmpărat

niciodată setea unui gâtlej uscat. Pentru a ne bucura de peisajul romantic al Capronei, ne trebuia apă, aşa că ne-am apropiat şi mai mult, sondând mereu, în lungul ţărmului. Dar chiar în apropierea ţărmului nu reuşeam să dăm de fund şi vedeam pretutindeni acelaşi zid înalt de stânci golaşe. La căderea întunericului ne-am depărtat de ţărm şi am rămas la distanţă de el toată noaptea.

Încă nu suferearn cu adevărat de pe urma lipsei de apă, dar ştiam că în curând vom începe să suferim, aşa că, la ivirea primelor raze de lumină, m-am dus din nou în turnul de control şi am cercetat ţărmul acela duşmănos.

Către amiază am descoperit o plajă, cea dintâi pe care o vedeam. Era o fâşie îngustă de nisip, la temelia unei părţi a falezei care părea mai joasă decât cele pe care le observasem până atunci. La poalele ei, pe jumătate îngropaţi în nisip, zăceau nişte bolovani uriaşi – mărturie tăcută a faptului că, odinioară, o forţă năprasnică sfărâmase în acest loc hotarul natural al Capronei. Bradley fu cel care ne atrase primul atenţia asupra unui obiect straniu ce se ridica printre bolovani deasupra apei.

— Parcă ar fi un om, zise el şi-mi trecu binoclul. M-am uitat îndelung şi atent şi aş fi putut să jur că obiectul acela era o siluetă omenească. Domnişoara La Rue se afla pe punte împreună cu noi. M-am întors cu faţa spre ea şi am rugat-o să coboare. Ea s-a supus, fără să crâcnească. Apoi m-am dezbrăcat, sub ochii întrebători ai lui Nobs. Acasă, era obişnuit să intre în mare cu mine şi nu uitase, fireşte, acest obicei.

— Ce aveţi de gând să faceţi, domnule? mă întrebă Olson.

— Am de gând să văd ce-i obiectul acela de pe ţărm, i-

am răspuns. Dacă-i un om, ar putea să însemne că această Capronă e locuită, sau pur şi simplu că nişte nenorociţi au naufragiat pe aici. Voi putea să-mi dau seama după îmbrăcămintea individului.

— Bine, dar ce faceţi cu rechinii, domnule? stărui Olson. Ar trebui să luaţi un cuţit.

— Poftim unul, dom’le! îmi strigă un marinar şi-mi întinse un cuţit lung şi subţire – unul pe care-l puteam ţine între dinţi – aşa că-l acceptai bucuros.

— Ţine submarinul cât mai aproape de ţărm, i-am ordonat lui Bradley, apoi m-am aruncat peste bord şi am înotat spre plaja îngustă.

Înapoia mea se auzi un alt plescăit, iar când m-am întors l-am zărit pe bătrânul şi credinciosul meu Nobs, care înota vitejeşte pe urmele mele.

Marea nu era agitată şi nu simţeam vreun curent subteran, aşa că am ajuns lesne la ţărm, pe care m-am urcat la fel de uşor. Plaja era alcătuită îndeosebi din pietricele netezite de valuri. Nisip era puţin, deşi de pe puntea submarinului plaja ni se păruse toată nisipoasă; n-am văzut nici o urmă de moluşte sau de crustacee, caracteristice tuturor plajelor cunoscute de mine mai înainte. Îmi explic acest fenomen prin îngustimea plajei, prin uriaşa adâncime a apei şi prin marea distanţă ce desparte Caprona de vecinul ei cel mai apropiat.

Pe măsură ce eu şi Nobs ne apropiam de silueta de pe ţărm, simţeam că, dacă aceasta fusese vreodată vie, murise cu siguranţă în urmă cu câtva timp. Nobs se opri, adulmecă şi mârâi. Ceva mai târziu, se aşeză, îşi ridică botul spre cer şi scoase un urlet jalnic. Am azvârlit o

pietricică spre el, poruncindu-i să tacă: urletele lui lugubre mă enervau. Chiar când am ajuns lângă obiectul acela, tot n-am fost în stare să-mi dau seama dacă fusese om sau dobitoc. Cadavrul era umflat şi în parte descompus. Nu se vedea pe el sau prin apropiere nici urmă de îmbrăcăminte. Un păr fin, cafeniu îi acoperea pieptul şi abdomenul, dar faţa, palmele, picioarele, umerii şi spatele erau lipsite de păr. Creatura trebuie să fi avut înălţimea unui om bine proporţionat; trăsăturile ei erau asemănătoare cu acelea ale unui om, dar fusese oare cu adevărat un om?

N-aş putea spune, căci nu semăna cu o maimuţă mai mult decât cu un om. Degetele groase de la picioare se întindeau lateral, întocmai ca acelea ale băştinaşilor din Borneo, Filipine şi alte ţinuturi depărtate, unde se mai găsesc şi astăzi oameni primitivi. Faţa lui ar fi putut să fie aceea a unei fiinţe ieşite din împerecherea unui pitecantrop cu o fiică a tribului „Piltdown” din Sussex-ul preistoric. Lângă cadavru zăcea o bâtă de lemn.

Faptul acesta îmi dădu de gândit, căci nu se vedea nici urmă de copaci prin împrejurimi. Pe plajă nu se zărea nici un obiect de natură să evoce prezenţa unui marinar naufragiat. Cadavrul nu sugera câtuşi de puţin că, în viaţă, răposatul ar fi putut avea o experienţă nautică. Era cadavrul unui tip uman inferior sau al unui animal superior. Nici într-un caz, nici în celălalt n-ar fi putut aparţine unui neam de navigatori. Am dedus, de aceea, că era un băştinaş al Capronei, care căzuse ori fusese aruncat de pe stâncile de deasupra plajei. În cazul acesta, Caprona era locuibilă, dacă nu chiar locuită de oameni. Dar cum să ajungi în interiorul ei locuit? Iată întrebarea. O privire mai atentă asupra stâncilor, decât cea pe care-o putusem arunca de pe puntea submarinului, mi-a întărit convingerea că nici un muritor n-ar fi în stare să escaladeze faleza aceea perpendiculară, lipsită de orice deschizătură şi de orice

crampon, de care să se poată agăţa. M-am depărtat perplex. Niciun rechin nu mi-a ieşit în cale, la întoarcerea spre submarin.

La auzul veştilor aduse de mine, ceilalţi începură să emită fel de fel de teorii şi presupuneri şi să nutrească speranţe. Toţi îşi făceau acelaşi raţionament pe care-l făcusem şi eu – concluziile erau evidente. Apa, însă, nu era de loc evidentă: eram mai înseta'ţi ca oricând.

Ne-am petrecut restul zilei continuând să explorăm cu atenţie, dar fără rezultat, ţărmul acela monoton. Peretele stâncos nu vădea nici o spărtură, nici măcar un alt petic de plajă. În asfinţit, o dată cu soarele se prăbuşiră şi speranţele noastre. Între timp încercasem din nou să mă apropii de fată, dar ea nu voia să mă mai vadă-n ochi, aşa că eram nu numai însetat, dar şi din cale afară de trist şi de abătut. Mi-a părut bine, de aceea, când zorii unei zile noi alungară vraja urâtă a unei nopţi de nesomn.

Căutările întreprinse dimineaţa nu ne-au adus nici o rază de speranţă. Caprona era inexpugnabilă – asta era părerea tuturor; totuşi ne-am continuat cercetările. Cred că era pe la două după-amiază, când Bradley îmi atrase atenţia asupra unei crengi înfrunzite, care plutea pe mare.

— O fi fost dusă de vreun râu până-n ocean, sugeră el.

— Da, s-ar putea, i-am răspuns. O fi căzut, sau o fi fost aruncată de pe culmea uneia din stâncile astea.

Bradley se adumbri la faţă.

— Şi eu m-am gândit la acelaşi lucru, deşi aş dori să cred contrariul!

— Ai dreptate! i-am zis. Trebuie să credem, până la proba contrarie. Nu ne putem îngădui să ne descurajăm tocmai acum, când avem cel mai mult nevoie de curaj. Creanga asta a fost purtată de un râu, iar noi vom găsi acel râu!

Şi, cu pumnul strâns, într-un gest menit să sublinieze o hotărâre lipsită de speranţă, i-am arătat spre un loc ceva mai apropiat de ţărm.

— Vezi, Bradley? Uită-te bine!

Pe apă pluteau spre noi nişte flori amestecate cu ierburi şi încă o creangă înfrunzită. Am scrutat amândoi apa şi ţărmul. Bradley descoperi pesemne ceva, sau îşi închipui numai, căci ceru o găleată şi o frânghie, iar când le primi, lăsă găleata în apă şi o scoase plină. Gustă apoi apa din găleată şi, îndreptându-se, mă privi în ochi cu o expresie încântată, ca şi cum ar fi zis: „Ţi-am spus eu!”

— Apa asta e caldă şi proaspătă! exclamă el.

Am întins mâna spre găleată şi am gustat şi eu. Apa era foarte caldă, dar avea un gust extrem de neplăcut.

— Ai băut vreodată apă dintr-o baltă plină de mormoloci? mă întrebă Bradley.

— Exact! exclamai eu. Exact gustul ăsta îl are, deşi n-am mai băut asemenea apă din copilărie; dar cum se poate ca apa unui râu să aibă un astfel de gust şi ce naiba o face să fie atât de caldă? Trebuie să aibă cel puţin 70 sau 80 de grade Fahrenheit, dacă nu şi mai mult!

— Da, recunoscu Bradley, aş zice chiar mai mult. Dar de unde vine oare?

— Acum, că am descoperit-o, asta e uşor de văzut. De vreme ce nu poate veni din ocean, trebuie să vină din interior. Singurul lucru pe care-l avem de făcut este să mergem pe firul apei şi, mai de vreme sau mai târziu, vom da de izvorul ei.

Ne aflam destul de aproape, dar îndreptând prova submarinului spre ţărm, ne-am târât încet de-a lungul lui, luând mereu probe de apă şi gustând-o pentru a ne asigura că n-am ieşit din curentul de apă proaspătă. Bătea un vânticel slab dinspre larg şi nu erau valuri aproape deloc, astfel încât ne-am continuat înaintarea spre ţărm, fără a atinge fundul; deşi eram la doi paşi de ţărm, n-am observat nici o spărtură prin care ar fi putut să răzbească vreun pârâiaş cât de mic şi cu atât mai puţin gura unui râu larg cum părea să fie acesta, de vreme ce izbutea să împrospăteze apa oceanului până la o distanţă de peste două sute de iarzi. Refluxul, laolaltă cu puternicul curent de apă proaspătă, ne-ar fi împiedicat să ne ciocnim de stânci, chiar dacă n-am fi avut motoarele în funcţiune; pentru a ne menţine poziţia, trebuia doar să ne folosim de aceste două forţe combinate. Am ajuns la o distanţă de douăzeci şi cinci de picioare de peretele abrupt, care se înălţa masiv deasupra noastră. Nu se vedea nici o spărtură. Privind suprafaţa apei şi scrutând faţa ameninţătoare a falezei, Olson îşi dădu cu părerea că apa proaspătă ar fi putut izvorî dintr-un gheizer submarin. Aşa se explica, spunea el, căldura ei. În clipa aceea, un tufiş plin de flori şi frunze ţâşni la suprafaţă şi începu să plutească înapoia submarinului.

— Tufele de flori nu prea cresc în peşterile subterane din care izvorăsc *gheizerele*, zise Bradley.

— Nu pricep nimic, mormăi Olson, scuturând din cap.

— Am găsit! Ia uitaţi-vă! exclamai eu, arătând spre

temelia falezei, pe care refluxul o expunea treptat vederii noastre.

Priviră cu toţii într-acolo şi văzură ceea ce văzusem şi eu – partea de sus a unei borte întunecoase, prin care apa se vărsa în mare.

— E canalul subteran al unui râu! strigai eu. Curge printr-un ţinut acoperit cu vegetaţie, deci luminat de soare. Peşterile subpământene nu pot avea nici o viaţă vegetală cât de cât asemănătoare cu plantele pe care le-am văzut plutind pe apa acestui râu. Dincolo de stâncile astea există pământuri roditoare şi râuri de apă dulce – poate şi vânat!

— Da, domnule! Spuse Olson. Dincolo de stânci! Adevărat, dom'le! Dincolo de stânci!

Bradley izbucni în râs – un râs cam amar:

— Păi, e ca şi cum ne-ai spune, domnule, că ştiinţa a stabilit că pe Marte există apă şi vegetaţie.

— Nu-i chiar aşa, replicai eu. Un submarin nu-i construit pentru a naviga prin spaţiu, ci pentru a străbate adâncurile mării.

— Aţi fi dispus să vă vârâţi în văgăuna aia? mă întrebă Olson.

— Da, îi răspunsei eu. N-avem nici o şansă de a supravieţui dacă nu găsim hrană şi apă aici, pe Caprona. Apa asta care iese din stâncă nu e sărată, dar nici bună de băut, deşi am băut cu toţii din ea. E logic să presupunem că, în interior, râul e alimentat de izvoare curate şi că există acolo fructe, ierburi şi vânat. Să rămânem oare aici şi să murim de sete şi de foame, când s-ar putea ca la o

distanţă de numai câteva sute de iarzi să se întindă un tărâm al belşugului? Avem mijloacele necesare pentru a naviga într-un râu subteran. Suntem oare prea laşi ca să folosim aceste mijloace?

— Eu aş zice să încercăm, spuse Olson.

— Da, să încercăm, zise şi Bradley.

— Atunci, la fund şi deie Domnul s-avem noroc! exclamă un marinar tânăr, care luptase cândva în tranşee.

— La posturile de imersiune! poruncii eu şi, în mai puţin de un minut, puntea rămase pustie, capacele turnului de control erau închise cu zgomot, iar submarinul se scufunda – poate pentru ultima oară. Eu, unul, aşa simţeam şi cred că mai toţi ceilalţi simţeau la fel.

În timp ce submarinul se scufunda, stăteam în turn, al cărui reflector îşi proiecta pe apă razele palide. Ne scufundam foarte încet, înaintând doar atâta cât să menţinem prova submarinului în direcţia dorită; în faţa noastră zăream hăul negru căscat în peretele de stâncă. Era o deschizătură prin care ar fi putut trece şase submarine deodată, un tunel cilindric şi întunecat ca gura iadului.

În timp ce submarinul înainta cu băgare de seamă, nu mi-am putut stăpâni o presimţire lugubră. Încotro ne îndreptam? Ce ne aştepta la capătul acestui mare canal? Ne luasem oare adio de la lumina soarelui şi de la viaţă? Ne aşteptau oare primejdii mai mari decât cele pe care le înfruntasem până acum? Am încercat să alung fantasmele închipuirii, comunicându-le cu glas tare tot ce vedeam, celor de jos, care stăteau cu urechile la pândă. Eu eram ochiul întregii echipe şi mă străduiam din răsputeri să fiu la

înălţime. Înaintasem poate cu vreo sută de iarzi, când ne întâmpină cea dintâi primejdie. Chiar în faţa noastră tunelul cotea brusc, într-un unghi drept. Puteam vedea răgăliile de pe râu izbindu-se de peretele stâncos din stânga noastră, sub presiunea puternică a curentului şi mă temeam ca submarinul să nu păţească ceva făcând o asemenea cotitură în condiţii atât de vitrege; n-aveam însă de ales, trebuia să încercăm. Nu i-am prevenit pe camarazii mei – ca să nu le pricinuiesc temeri inutile, căci, dacă ne-am fi ciocnit de peretele acela stâncos, nici o forţă de pe pământ n-ar fi putut să ne ferească de un deznodământ pe cât de tragic, pe atât de grabnic. Am dat ordin să înaintăm cu toată viteza şi submarinul s-a îndreptat spre primejdie. Eram nevoit să mă apropii de peretele din stânga pentru a lua cotul şi mă bizuiam pe forţa motoarelor ca să ne poarte prin noianul acela de ape. Ei bine, am izbutit să trecem, dar cu chiu cu vai. În timp ce coteam, submarinul a nimerit în mijlocul curentului, care l-a împins cu pupa spre stânci; s-a auzit o izbitură care a făcut să se cutremure întreaga navă, apoi un scrâşnet lugubru – coca de oţel se freca de peretele de stâncă. O clipă, am crezut că năvala apelor ne va pecetlui soarta, dar deodată am auzit de jos vestea bună că totul e în ordine.

După alţi cincizeci de iarzi am mai întâlnit un cot, de data asta spre stânga! Era, însă, ceva mai lin, aşa că am trecut fără nici o vătămare. După aceea, am navigat uşor, deşi nu puteam şti ce ne mai aşteaptă, iar nervii mi-erau încordaţi la maximum. După al doilea cot, canalul era aproximativ drept, cale de vreo o sută cincizeci până la două sute de iarzi. Apele păreau mai luminoase, încât mi-a mai venit inima la loc. Le-am strigat celor de jos că văd lumina zilei şi atunci întreaga navă se cutremură de chiotele şi exclamaţiile de recunoştinţă ale oamenilor. O clipă mai târziu, pluteam printr-o apă luminată de soare; ridicând

numaidecât periscopul, am privit de jur împrejur cel mai straniu peisaj pe care-mi fusese dat vreodată să-l văd.

Ne aflam în mijlocul unui râu lat şi domol, ale cărui maluri erau străjuite de nişte ferigi arborescente gigantice, care-şi înălţau vânjoasele praştii la cincizeci, o sută, două sute de picioare în văzduhul liniştit. Aproape de noi, o umbră se ridică la faţa apei şi se repezi la periscop. Am zărit nişte fălci uriaşe, desfăcute, apoi totul s-a tulburat. Un tremur scutură turnul în clipa când animalul acela se abătu asupra periscopului. O clipă mai târziu, am putut vedea din nou – animalul dispăruse. Deasupra copacilor zbura un fel de liliac enorm – o dihanie uriaşă ca o balenă, dar cu o alcătuire ce amintea mai degrabă de o şopârlă. Apoi, o umbră se abătu din nou asupra periscopului, întunecându-i oglinda. Mărturisesc că abia mai răsuflam când am dat ordinul de ieşire la suprafaţă. Spre ce tărâm straniu ne călăuzise soarta?

În clipa când puntea ieşi de sub apă, am deschis bocaportul turnului de control şi am păşit afară. Peste un minut se deschise şi bocaportul punţii, iar cei care nu erau de cart dedesubt se căţărară pe scară; Olson îl aducea pe Nobs, ţinându-l subsuoară.

Timp de câteva minute nimeni nu scoase o vorbă: cred că erau cu toţii la fel de îngroziţi ca şi mine. De jur împrejur vedeam o floră şi o faună la fel de stranii şi de admirabile ca acelea pe care le-am fi putut găsi pe o planetă depărtată, dacă am fi fost transportaţi, în chip miraculos, prin eter, spre o lume necunoscută. Până şi iarba de pe malul cel mai apropiat era nepământeană – creştea înaltă şi luxuriantă, fiece fir având în vârf câte o floare strălucitoare, violetă, galbenă, roşie sau albastră; pajiştea asta feerică întrecea orice închipuire omenească şi totul clocotea de viaţă. Copacii aceia înalţi, ca nişte ferigi, erau doldora de

maimuţe, şerpi şi şopârle. Insecte gigantice bâzâiau, zburând de colo până colo. La poalele pădurii dese puteau fi văzute sumedenie de făpturi puternice, în apa râului mişunau alte făpturi, iar deasupra fâlfâiau aripile unor creaturi uriaşe, dintre cele despre care învăţasem în şcoală că au dispărut din vremuri imemoriale.

— Ia te uită! exclamă Olson. Ce-i cu girafa asta care iese din fundul mării?

Am privit în direcţia arătată de el şi am văzut un gât lung, lucios, încununat de un cap mic care se înălţa deasupra apei. Deodată spinarea animalului ieşi la iveală – cafenie şi lucioasă în apa ce şiroia de pe ea. Animalul îşi îndreptă privirea spre noi, îşi deschise botul de şopârlă şi, scoţând un şuierat strident, se repezi spre submarin. Avea, cred, o lungime de şaisprezece până la optsprezece picioare şi semăna leit cu plesiozaurii din Jurassicul-Inferior[6], pe care-i văzusem reconstituiţi în planşe. Se repezi la noi ca un taur turbat, de parcă ar fi vrut să distrugă şi să devoreze puternicul submarin – de fapt, cred că asta şi dorea.

Se năpustise spre noi cu botul căscat, în timp ce navigam încet în susul râului. Gâtul acela lung era întins ca o ţeavă de tun, iar cele patru lopătoaie cu care înota izbeau cu putere apa, făcându-l să înainteze rapid. Când ajunse lângă submarin, monstrul îşi închise fălcile peste unul din tacheţii parapetului şi-l smulse ca pe o scobitoare înfiptă în chit. La vederea acestei performanţe titanice, ne-am dat cu toţii înapoi, iar Bradley îşi scoase revolverul şi trase. Glonţul nimeri în gâtul animalului, chiar deasupra trupului, dar în loc să-l paralizeze, nu făcu decât să-i sporească furia. Cu un ţipăt strident, monstrul ieşi pe jumătate din apă şi, lăsându-

[6] A doua perioadă a erei Mezozoice (situată după Triassic şi înainte de Cretacic), denumită astfel după rocile descoperite în masivul Jura.

se peste coca submarinului, încercă să se întindă pe puntea lui, ca să ne înghită. În aceeaşi clipă răsunară o duzină de împuşcături, căci toţi cei care eram înarmaţi am tras simultan în monstru; dar deşi acesta era ciuruit de gloanţe, nu dădu semne de agonie, ci sări doar ceva mai încolo pe submarin.

Băgasem de seamă că fata venise pe punte şi stătea acum înapoia mea, nu prea departe; când am văzut ce primejdie ne paşte pe toţi, m-am întors şi am împins-o spre bocaport. Nu mai vorbisem cu ea de câteva zile încoace şi nici acum n-am vorbit; ea, însă, s-a smuls din strânsoarea braţului meu, aruncându-mi o privire dispreţuitoare. Mi-am dat seama că nu pot obţine nimic de la ea decât cu ajutorul forţei, aşa că m-am întors cu spatele, ca să o pot apăra de bizara reptilă, în cazul când aceasta ar fi izbutit să ajungă pe punte; în clipa aceea, am văzut cum monstrul îşi ridică o labă peste parapet şi, întinzându-şi fulgerător capul, apucă în bot pe unui dintre nemţi. Am dat fuga într-acolo şi am tras cu pistolul în trupul monstrului, încercând să-l silesc să-şi slobozească prada; era însă ca şi cum aş fi tras în soare!

Urlând şi ţipând, neamţul se pomeni smuls de pe punte de monstru, care se scufundă cu victima lui îngrozită. Eram cu toţii zguduiţi de înfricoşătoarea tragedie, dar Olson ne descreţi frunţile atrăgându-ne atenţia că, acum, balanţa puterii era în mâinile noastre. După moartea lui Benson, fusesem nouă contra nouă – nouă nemţi contra nouă „aliaţi”, cum ne spuneam noi înşine; acum, nu mai erau decât opt nemţi. Pe fată n-o trecusem niciodată în vreo tabără sau alta, poate pentru că era fată, deşi ştiam prea bine că era de partea noastră.

Remarca lui Olson izbuti aşadar să însenineze atmosfera, cel puţin pentru „aliaţi”, dar în curând atenţia ne fu din nou atrasă spre râu, căci de jur împrejur apa fierbea ca un

cazan drăcesc, plin de reptile oribile, care şuierau şi se zbuciumau, turbate şi înfometate. Începură să se caţere şi pe punte, zvârcolindu-se şi împingându-ne tot mai mult, deşi trăgeam în ele întruna. Erau tot soiul de făpturi îngrozitoare – enorme, hidoase, groteşti – un adevărat coşmar mezozoic. Am avut grijă ca fata să fie dusă jos cât mai grabnic cu putinţă, iar ea îl luă şi pe Nobs – bietul câine aproape că nu mai putea nici să scheaune, atâta lătrase! Şi cred că pentru prima oară în viaţa lui, încerca sentimentul fricii, dar nu-i de mirare. I-am trimis apoi jos şi pe Bradley şi pe mai toţi „aliaţii”, iar după aceea şi pe nemţii aflaţi pe punte; von Schoenvorts continua să fie legat în lanţuri.

Monştrii ajunseseră ameninţător de aproape când am coborât şi eu, trântind după mine bocaportul. M-am dus apoi în turnul de control şi am dat ordin să înaintăm cu toată viteza, în speranţa că ne vom depărta de monştrii aceia; dar era în zadar. Nu numai că oricare dintre ei putea întrece lesne submarinul, dar cu cât înaintam mai mult în susul râului, cu atât mai numeroase erau haitele ce ne atacau; în cele din urmă, temându-mă să mai navighez atât de repede pe un astfel de râu, am dat ordin să fie micşorată viteza şi am plutit astfel, încet şi cu demnitate, prin bulucul acela şuierător. Eram foarte bucuros că ne făcusem intrarea în Caprona la bordul unui submarin şi nu al vreunei alte nave. Îmi dădeam bine seama ce soartă i-ar fi putut aştepta pe navigatorii care s-ar fi încumetat să viziteze Caprona: lumea nici n-ar fi luat cunoştinţă de isprava lor, căci vă asigur că numai pe un submarin poţi trece pe râul acela mare şi leneş şi rămâne în viaţă.

Am înaintat pe râu în sus cale de vreo patruzeci de mile, până la căderea serii. Mi-era frică să coborâm în fundul râului şi să rămânem acolo peste noapte, căci mă gândeam că mâlul era poate prea adânc Neputând arunca ancora, am mai înaintat puţin pe lângă ţărm şi, profitând de un

Monstrul se opri şi se uită la mine o clipă, ca şi cum mi-ar fi spus: „Omul ăsta înţeapă, trebuie să mă feresc!” Apoi îşi întinse gâtul lung şi, căscându-şi botul puternic, îl îndreptă spre mine, dar eu nu mai eram acolo. Mă prăbuşisem înapoi în turn, gata-gata să-mi găsesc moartea în cădere. Când mi-am ridicat privirea, căpşorul din creştetul gâtului tocmai se abătea asupră-mi, dar m-am trântit pe jos, ca să mă feresc.

Văzând ce se petrecea în turn, Olson dădu fuga după un topor şi, după ce-l găsi, se căţără fără şovăire pe scară şi începu să izbească în căpăţâna aceea oribilă. Monstrul n-avea destulă minte ca să adăpostească două idei deodată. Deşi lovit şi hăcuit şi cu un glonte între ochi, stăruia în încercarea-i nebunească de a se vârî în turn şi de a-l devora pe Olson, deşi avea un trup de câteva ori mai gros decât diametrul bocaportului; şi nu-şi încetă eforturile decât când Olson izbuti să-l decapiteze. Atunci, doi oameni se urcară pe punte prin bocaportul principal şi în timp ce unul stătea de veghe, celălalt tăie o ciozvârtă din coapsa monstrului, botezat de către Bradley „Plesiosaurus Olsoni”. Între timp Olson tăie gâtul lung al monstrului, zicând că o să facă din el o supă straşnică. Până când am curăţat noi turnul de sângele şi de măruntaiele monstrului, bucătarul ne-a preparat nişte fripturi zemoase şi o ciorbă faină pe soba electrică, iar aroma răspândită de „Plesiosaurus Olsoni” ne umplu de admiraţie pentru această specie.

V

Am înfulecat fripturile chiar în seara aceea; cât despre ciorbă, am mâncat-o abia în dimineaţa următoare. Ni se părea ciudat să mâncăm o făptură care, potrivit legilor paleontologiei, nu mai exista de milioane de ani. Deşi nu-ţi dădea senzaţia de prospeţime, nu ne stânjenea de fel apetitul. Olson mâncă până când mi se păru că o să plesnească.

Fata mâncă împreună cu noi în seara aceea, în careul ofiţerilor, situat chiar în spatele compartimentului torpilelor. Am desfăcut masa pliantă, am pus cele patru scaune şi, pentru prima oară după nu ştiu câtă vreme, ne-am aşezat să mâncăm altceva decât raţiile minuscule şi monotone destinate echipajului unui submarin aflat la strâmtoare. Nobs şedea între mine şi fată şi era hrănit cu bucăţele de Plesiozaur, deşi risca în felul acesta să-şi strice pentru totdeauna bunele obiceiuri. Se uita la mine ruşinat, căci îşi dădea seama că un câine bine crescut nu se cuvine să mănânce la masă; bietul de el era însă atât de slăbit de un regim alimentar impropriu, încât n-aş fi putut să mănânc dacă nu i-aş fi dat şi lui şi, oricum, Lys voia să-l hrănească.

Lys mă trata cu o politeţe rece, dar faţă de Olson şi de Bradley se arăta cât se poate de drăguţă. Ştiam că nu-i exuberantă din fire şi, de aceea, nu mă aşteptam la elanuri de generozitate din parte-i; îi eram recunoscător pentru puţinele semne de atenţie pe care mi le acorda. Am avut o cină foarte plăcută, cu un singur moment penibil – când Olson sugeră că făptura din care ne înfruptam era poate aceeaşi care-l înghiţise pe neamţ. Ne-a trebuit mult până s-o înduplecăm pe fată să-şi continue masa; Bradley izbuti în

cele din urmă s-o convingă, spunându-i că înaintasem vreo patruzeci de mile în susul râului din clipa când neamţul fusese devorat şi că, de atunci încoace, văzusem mii de asemenea reptile, aşa încât nu putea fi vorba de acelaşi Plesiozaur.

— Şi în orice caz, conchise el, Olson a lansat ideea asta doar cu scopul de a ne face să-i cedăm lui toate biftecurile!

Am discutat despre viitor şi ne-am spus părerile în legătură cu ceea ce ne aştepta; erau nişte simple presupuneri, căci nimeni nu putea şti ce ne aşteaptă. Viaţa ar fi imposibilă în Caprona dacă aceasta ar fi bântuită de reptilele alea şi de alte dihănii îngrozitoare. Ne-am hotărât, deci, să rămânem doar până ce vom găsi apă proaspătă precum şi carne şi fructe uşor de procurat, apoi să ne întoarcem dincolo de faleză, spre largul mării.

Într-un târziu ne-am culcat în hamacurile noastre strâmte, sătui, plini de speranţă şi cu cugetul împăcat, iar a doua zi ne-am trezit înviorați şi încă optimişti. Nu ne-a venit de loc greu să pornim la drum – fiindcă, aşa cum aveam să aflăm mai târziu, saurienii încep să se hrănească abia dimineaţa târziu. De la amiază până la miezul nopţii sunt deosebit de activi, iar din zori până pe la nouă dimineaţa trândăvesc. Şi într-adevăr, n-am văzut nici un monstru tot timpul cât am plutit pe râu, deşi tunul fusese scos pe punte, gata de a răspunde oricărui atac. Nădăjduiam, fără să fiu prea convins, că obuzele i-ar putea descuraja pe saurieni. Copacii erau înţesaţi de maimuţe de toate mărimile şi culorile, iar o dată ni se păru că zărim o făptură omenească, ce ne privea din adâncul pădurii.

Curând după ce ne-am reluat înaintarea în susul râului, am zărit gura unui râu mai mic, care se vărsa în celălalt, dinspre miazăzi – adică din dreapta noastră; aproape

numaidecât după aceea am ajuns la o insulă mare, lungă de cinci-şase mile; iar după alte cincizeci de mile am dat peste un râu mai lat decât cel dinainte şi care curgea dinspre nord-vest, râul pe care navigam noi curgând acum prin nord-est. Reptilele dispăruseră aproape cu desăvârşire, iar vegetaţia de pe malurile râului semăna acum cu o pădure mai deschisă, un fel de parc natural, în care eucalipţii şi salcâmii erau amestecaţi cu nişte ferigi, ca şi cum două perioade geologice distincte şi-ar fi dat întâlnire în locul acela. Şi iarba părea mai puţin înflorită, deşi se vedeau, ici, colo, zone de verdeaţă luxuriantă. În sfârşit, fauna părea mai puţin densă pe acolo.

Cu vreo şase ori şapte mile mai încolo, râul îşi lărgea simţitor albia; în faţa noastră se deschidea o imensă întindere de apă. Ne-am pomenit într-un lac interior atât de larg, încât nu zăream decât linia ţărmului, pe partea pe care navigam. Apele din jurul nostru erau pline de viaţă. Se mai vedeau şi câteva reptile, dar erau mai ales peşti, milioane de peşti.

Apa din acest lac interior era foarte caldă, aproape fierbinte, iar aerul era încins şi înăbuşitor. Ne venea greu să credem că dincolo de zidurile fortificate ale Capronei pluteau aisberguri şi că dinspre miazăzi bătea un vânt de gheaţă, căci în aceste ape însufleţite adia doar o briză călduţă şi umedă. Treptat, am început să lepădăm straiele de pe noi, păstrându-ne doar strictul necesar. Soarele însă nu era fierbinte. Căldura era mai degrabă aceea a unei băi de aburi, decât aceea a unui cuptor.

Am navigat în lungul malului acelui lac, în direcţia nord-vest, sondând tot timpul. Lacul era adânc şi avea fundul stâncos, cu o înclinaţie abruptă către mijloc, iar o dată, când ne-am depărtat de mal pentru a sonda, n-am putut găsi fundul. Din când în când întrezăream, în depărtare,

faleza stâncoasă, care, de aici, părea mai puţin abruptă decât se arăta pe partea dinspre mare. După părerea mea, Caprona a fost cândva, într-o eră foarte depărtată, un masiv muntos căruia o erupţie vulcanică neînchipuit de puternică i-a năruit întreaga coamă, azvârlind mii de stânci de jur împrejur şi lăsând un crater enorm; apoi, continentul s-a scufundat poate, întocmai ca alte continente străvechi, lăsând deasupra mării doar creasta Capronei. Zidurile înconjurătoare, lacul interior, izvoarele fierbinţi care alimentau lacul – toate indică acelaşi lucru, iar fauna şi flora sunt o mărturie de netăgăduit a faptului că, odinioară, Caprona făcea parte dintr-un continent întins.

În timp ce navigam de-a lungul malului, peisajul continua să fie dominat de o pădure mai mult sau mai puţin deschisă, prin care se întrezărea ici-colo câte un petec de câmpie, unde vedeam animale păscând. Cu binoclul, puteam desluşi o specie de cerbi roşcaţi, nişte antilope şi ceea ce mi se părea un soi de cal; iar o dată am zărit silueta zburlită a unui bizon monstruos. Aveam aici vânat din belşug! Nu exista riscul de a muri de foame pe Caprona! Totuşi, animalele păreau circumspecte; în clipa când ne zăreau, îşi înălţau capetele şi cozile şi o luau la goană, cele din interior urmând pilda celor de la margine, până când dispăreau toate în hăţişurile pădurii. Doar bizonul acela uriaş şi zburlit rămase pe loc şi, cu capul plecat, ne privi până ce dispărurăm noi înşine şi abia apoi continuă să pască.

Cu vreo douăzeci de mile mai sus de vărsarea râului, am dat peste nişte stânci joase, de gresie, mărturii chinuite ale cataclismului care zguduise cândva Caprona, făcând să se amestece în acelaşi strat formaţiunile de roci ale unor ere diferite, topindu-le pe unele şi lăsându-le neatinse pe altele.

Am navigat pe lângă ele cale de vreo zece mile, până am ajuns în dreptul unei deschizături largi, ce ducea pare-se spre un alt lac. Cum noi căutam apă limpede, nu voiam să lăsăm necercetată nici o parte din ţărm, aşa că, după ce am constatat, prin sondaje, că avem destulă adâncime, am îndreptat submarinul spre golful acela, care era de fapt un excelent port natural, cu apa suficient de adâncă până la câţiva iarzi de mal. În vreme ce lunecam încet, doi dintre nemţi zăriră din nou ceea ce li se părea a fi un om, sau o fiinţă antropoidă, care ne urmărea de la liziera unei păduri aflate cu vreo sută de iarzi mai încolo. Curând după aceea am descoperit gura unui izvoraş care se vărsa în golf. Era primul izvor pe care-l întâlneam de când părăsisem râul; am făcut de îndată pregătirile necesare pentru a-i controla apa. Pentru a debarca, trebuia să aducem submarinul cât mai aproape de mal, căci chiar şi apele astea erau pline de reptile, deşi densitatea lor era ceva mai mică. Am dat ordin ca rezervoarele să fie umplute cu apă doar atâta cât să îngăduie scufundarea submarinului cu vreo treizeci de centimetri, apoi am îndreptat prova încet spre mal, încredinţat că, dacă ne-am împotmoli, am mai avea totuşi destulă forţă de propulsie pentru a ne desprinde, scoţând cu pompele apa din rezervoare; dar prova submarinului îşi croi lesne drum prin păpuriş şi atinse malul fără să se împotmolească.

Oamenii mei erau înarmaţi acum cu puşti şi pistoale, fiecare dintre ei având muniţii din belşug. I-am poruncit unuia dintre nemţi să coboare pe mal o parâmă, sub paza a doi dintr-ai noştri, căci din puţinele lucruri pe care le observasem pe Caprona – ori Caspak, cum aveam să aflăm că se numeşte partea din interior – ne dădeam seama că în orice moment ne puteam trezi în faţa unei primejdii noi şi teribile. Neamţul legă zdravăn parâma de un copac şi în

aceeaşi clipă ancora de la pupa fu aruncată.

De îndată ce neamţul şi cei doi care-l escortau se întoarseră la bord, i-am chemat pe punte pe toţi, inclusiv pe von Schoenvorts şi le-am explicat că a sosit timpul să ajungem la un soi de înţelegere între noi, pentru a pune capăt penibilei noastre diviziuni în două tabere duşmane – prizonieri şi paznici. Le-am arătat că însăşi existenţa noastră depindea, în chip vădit, de unitatea de acţiune, că intrasem într-o lume absolut nouă, depărtată de cadrul şi de cauzele războiului nostru mondial, ca şi cum milioane de mile şi milioane de *eoni* ne-ar fi despărţit în spaţiu şi-n timp de vieţile şi de reşedinţele noastre anterioare.

— N-avem nici un motiv să prelungim aici pe Caprona conflictele întemeiate pe ură rasială sau pe resentimente politice. Chiar dacă germanii aflaţi printre noi i-ar omorî pe englezi, sau dacă aceştia i-ar omorî pe toţi nemţii, asta n-ar influenţa câtuşi de puţin soarta unei bătălii de pe frontul de vest, fie ea cât de neînsemnată, sau măcar opinia unui singur individ dintr-o ţară beligerantă ori neutră. De aceea vă pun deschis problema, fiecăruia dintre voi în parte: să ne îngropăm animozităţile şi să lucrăm laolaltă, toţi pentru unul şi unul pentru toţi, cât vom rămâne pe Caprona, sau să continuăm să rămânem divizaţi şi numai o jumătate dintre noi să purtăm arme, poate până-n clipa când moartea ne va răpune pe toţi? Daţi-mi voie să vă mai spun, dacă nu aţi înţeles asta până acum, că nu există aproape nici o şansă ca vreunul dintre noi să mai vadă vreodată lumea din afară. Avem asigurate acum hrana şi apa; am putea strânge provizii pentru o expediţie îndelungată a submarinului, dar suntem, practic, lipsiţi de combustibil, iar fără combustibil nu putem spera să ajungem pe ocean, căci numai un submarin poate trece prin barierele acelor stânci. Care-i răspunsul vostru?

Şi, spunând acestea, mi-am întors faţa spre von Schoenvorts.

El mă privi în felul său neplăcut şi mă întrebă care ar fi regimul nemţilor, în cazul când mi-ar accepta propunerea şi în cazul când am găsi o cale de scăpare cu ajutorul submarinului. I-am răspuns că, printr-o colaborare cinstită, am putea ajunge la o deplină egalitate în momentul când am părăsi Caprona şi i-am propus ca, dacă perspectiva plecării noastre cu submarinul s-ar materializa, să ne îndreptăm spre cel mai apropiat port neutru şi să ne predăm autorităţilor, care ne-ar interna pe toţi într-un lagăr, până la terminarea războiului. Spre uimirea mea, von Schoenvorts se declară de acord şi-mi spuse că nemţii îmi vor accepta condiţiile, că puteam fi sigur de lealitatea lor faţă de cauza comună.

I-am mulţumit, apoi m-am adresat fiecăruia dintre oamenii lui în parte, iar ei îşi dădură, pe rând, cuvântul de onoare că vor respecta întocmai cele spuse de mine. Ne-am mai înţeles să acţionăm ca o organizaţie militară, călăuzită de un regulament şi de o disciplină strictă – eu fiind comandantul englezilor şi avându-l pe Bradley ca prim-locţiitor secondat de Olson, iar von Schoenvorts având comanda oamenilor săi, dar fiindu-mi subordonat mie. Noi patru urma să alcătuim o curte marţială, care să-i poată judeca pe infractori şi condamna pentru abateri de la disciplina militară, cele mai grave abateri putând atrage chiar pedeapsa cu moartea.

Am împărţit apoi arme şi muniţii nemţilor şi, lăsându-l pe Bradley împreună cu cinci oameni ca să păzească submarinul, am coborât cu ceilalţi oameni pe mal. Primul lucru pe care l-am făcut a fost să gustăm apa din izvoraş pe care, spre încântarea noastră, am găsit-o dulce, limpede şi rece. Pe deasupra, nu erau pe-acolo nici un fel de reptile

periculoase, deoarece – precum aveam să aflu mai târziu – aceste reptile adorm numaidecât când sunt supuse unei temperaturi sub 70 grade Fahrenheit. Nu le place deloc apa rece şi se ţin cât mai departe de ea cu putinţă. Izvoraşul era bogat în păstrăvi, avea multe locuri adânci în care ne puteam scălda, iar pe malurile lui se înălţau copaci foarte asemănători cu frasinii, fagii şi stejarii, însuşirile lor caracteristice fiind determinate desigur de temperatura scăzută a aerului de deasupra apei aceleia reci şi de împrejurarea că rădăcinile le erau udate de apa izvoraşului, nu de apa izvoarelor calde, pe care aveam să le întâlnim din abundenţă prin alte locuri.

Prima noastră grijă a fost să umplem rezervoarele submarinului cu apă proaspătă, apoi ne-am apucat să vânăm şi să explorăm ţinutul pe o mică distanţă de jur împrejur. Olson, von Schoenvorts, doi englezi şi doi germani mă însoţiră pe mine, iar ceilalţi zece rămaseră să păzească nava şi fata. Intenţionasem să-l las şi pe Nobs, dar câinele fugi după mine şi păru atât de fericit să mă regăsească, încât nu m-a răbdat inima să-l alung înapoi. Am pornit pe malul izvoraşului în sus, printr-un ţinut superb, iar după vreo cinci mile am ajuns într-un mic luminiş presărat cu bolovani, unde-şi avea obârşia. Printre stânci bolboroseau vreo douăzeci de izvoare cu apa rece ca gheaţa. La nord de luminişul acela se zăreau nişte stânci de gresie, înalte de cincizeci până la şaptezeci şi cinci de picioare, la poalele cărora creşteau o sumedenie de copaci falnici, care aproape că ni le ascundeau. Spre apus, ţinutul era plat şi numai parţial acoperit de păduri; acolo am zărit pentru prima oară vânat – un cerb mare, roşcat, care păştea fără să ne observe. Unul dintre oamenii mei mi-l arătă, în tăcere; făcându-le semn celorlalţi să stea liniştiţi, m-am târât spre el, însoţit doar de Whitely. Ne-am apropiat până la vreo sută de iarzi, când cerbul şi-a ridicat deodată capul

încornorat, ciulindu-şi urechile enorme. Am tras amândoi în acelaşi timp şi, spre satisfacţia noastră, l-am văzut prăbuşindu-se, apoi am alergat ca să-l mântuim cu cuţitele. Cerbul zăcea într-o poieniţă, străjuită de un pâlc de salcâmi; aproape că ajunsesem lângă el, când ne-am oprit brusc amândoi. Whitely se uita la mine şi eu la el, apoi ne-am uitat amândoi la locul unde fusese cerbul.

— La naiba! exclamă Whitely. Ce se-ntâmplă, dom’le?

— Am impresia, Whitely, că s-a comis o greşeală. Vreun zeu mai mărunt, care a făcut toată viaţa lui elefanţi, a fost transferat temporar la secţia şopârlelor.

— Nu mai vorbiţi aşa, e o blasfemie, mă mustră Whitely.

— Nu-i o blasfemie mai mare decât fiara care ne fură vânatul! i-am replicat eu.

Fiara despre care vorbeam se năpustise asupra cerbului nostru şi-l devora cu înghiţituri mari, pe nemestecate. Părea să fie o şopârlă uriaşă, înaltă de cel puţin zece picioare, cu o coadă puternică şi lungă ca şi torsul ei, cu labele de dinapoi vânjoase şi cu labele din faţă foarte scurte. Când ieşise din pădure, ţopăise cam la fel ca un cangur, folosindu-şi labele de dinapoi şi coada ca mijloace de propulsie, iar când stătea în picioare se sprijinea în coadă. Avea un cap lungăreţ şi masiv, cu un bot turtit, iar fălcile, înzestrate cu nişte dinţi lungi şi ascuţiţi, i se căscau până dincolo de ochi. Trupul solzos îi era smălţat cu nişte pete mari, negre şi gălbui, de forme neregulate, mărginite de un chenar roşu, lat cam de un deget. Partea de dedesubt a pieptului, trupului şi cozii era de un alb-verzui.

— Ce facem cu pasărea asta afurisită, dom’le? Mă întrebă Whitely.

I-am spus să aştepte până-i fac eu semn, apoi să tragă simultan cu mine – el în inimă, iar eu în spinarea monstrului.

— În regulă, dom'le, îmi răspunse el, ducându-şi arma la umăr.

Împuşcăturile noastre răsunară în aceeaşi clipă. Monstrul îşi înălţă capul şi privi de jur împrejur, până când ne zări; atunci se repezi spre noi, cu un şuierat teribil, care se transformă într-un urlet înfricoşător.

— Fugi, Whitely! Am strigat, luând-o eu însumi la fugă.

Ne aflam cam la vreun sfert de milă distanţă de restul oamenilor noştri, care stăteau culcaţi în iarba înaltă şi ne priveau. Era limpede că văzuseră tot ce se întâmplase, căci acum se ridicară şi o luară la fugă spre noi; în fruntea tuturor alerga Nobs. Monstrul se apropia tot mai mult de noi, când deodată l-am văzut pe Nobs zburând ca un meteor pe lângă mine şi repezindu-se drept spre fioroasa reptilă. Am încercat să-l chem înapoi, dar nu m-a luat în seamă; şi cum nu puteam răbda să-l văd sacrificat, m-am oprit eu însumi, gata să înfrunt monstrul. Acesta păru să fie mai intrigat de Nobs decât de noi şi de armele noastre, căci se opri în clipa când câinele se năpusti asupră-i, mârâind; dădu să-l muşte cu fălcile-i puternice, dar, fiind iute ca fulgerul în comparaţie cu fiara cu minte greoaie, Nobs se feri lesne din calea adversarului său, apoi alergă înapoia lui şi-l apucă de coadă. Nobs săvârşi astfel cea mai mare greşeală din viaţa lui, căci în apendicele acela pestriţ se ascundeau muşchii unui Titan

şi forţa a zece catapulte puternice, forţă de care posesorul cozii era pe deplin conştient.

Cu o singură smucitură a vârfului cozii, îl trimise pe bietul Nobs de-a rostogolul prin văzduh, până în pâlcul de salcâmi din care fiara se repezise spre prada noastră – apoi se prăbuşi fără viaţă la pământ.

Olson şi von Schoenvorts sosiră peste un minut cu oamenii lor şi atunci ne apropiarăm toţi, cu băgare de seamă, de monstrul încremenit în faţa noastră. Acesta era aproape mort, iar la o cercetare atentă se vădi că glonţul lui Whitely îi străpunsese inima, în vreme ce glonţul meu îi atinsese şira spinării:

— Dar de ce n-o fi murit pe loc? exclamai eu.

Von Schoenvorts îmi răspunse în felul lui neplăcut:

— Monstrul acesta e atât de uriaş, iar sistemul său nervos e atât de inferior, încât a trebuit să treacă multă vreme până ce vestea morţii sale să ajungă la creieru-i minuscul. Monstrul era mort din clipa în care gloanţele voastre l-au lovit, dar timp de mai multe secunde, poate chiar un minut, nu şi-a dat seama că-i mort. Dacă nu mă-nşel, este un Allosaurus din Jurassicul Superior, din care s-au găsit unele rămăşiţe în regiunea centrală a statului Wyoming şi în suburbiile New Yorkului.

Un irlandez pe nume Brady rânji; am aflat mai apoi că lucrase timp de trei ani în poliţia din Chicago, în brigada contra traficanţilor.

Între timp îl strigasem pe Nobs şi mă pregăteam să pornesc în căutarea lui, deşi, ca să spun drept, mă temeam să nu-l găsesc zdrobit şi mort în pâlcul de salcâmi; iată însă că ieşi deodată dintre trunchiurile acestora, cu urechile pleoştite, cu coada între picioare şi cu trupul cocârjat. Se alesese doar cu câteva zgârieturi, dar în viaţa mea n-am

văzut câine mai spăşit ca el.

După ce am jupuit şi am curăţat cerbul roşu, am adunat ceea ce mai rămăsese din el şi am pornit înapoi spre submarin. Pe drum, Olson, von Schoenvorts şi cu mine am discutat despre problemele viitorului apropiat şi ne-am pus de acord în privinţa necesităţii imperioase a unei tabere permanente pe malul râului. Interiorul unui submarin este, după cum lesne se poate imagina, o locuinţă extrem de incomodă, care, în condiţiile unui asemenea climat torid şi ale unei ape atât de calde, devine de-a dreptul insuportabilă. De aceea ne-am hotărât să construim o tabără fortificată.

VI

În timp ce mergeam încet spre submarin, chibzuind şi discutând în amănunt planul, am auzit o detunătură puternică.

— Un proiectil de pe „U-33”! exclamă von Schoenvorts.

— Ce-o fi însemnând oare? întrebă Olson.

— Ceilalţi sunt la ananghie şi trebuie să ne întoarcem la ei, răspunsei în locul tuturor. Aruncaţi hoitul ăsta şi veniţi după mine! Adăugai, luând-o la fugă spre port.

Am alergat aproape o milă, fără să mai auzim vreun zgomot din direcţia portului, apoi am mers ceva mai încet, fiindcă fuga era cam obositoare pentru nişte oameni ca noi, închişi atâta amar de vreme în interiorul unui submarin. Gâfâind şi icnind, ne-am târât aşa, până ce, cam la vreo milă înainte de port, am dat peste o privelişte ce ne-a făcut să ne oprim locului. Trecând printr-o pădurice mai deasă decât cele din această parte a ţinutului, am ieşit brusc într-un spaţiu deschis, în centrul căruia se afla o ceată care i-ar fi oprit locului până şi pe cei mai viteji dintre viteji – o ceată de aproximativ cinci sute de indivizi, aparţinând unor rase foarte asemănătoare cu omul. Pe lângă gorilele şi maimuţele antropoide – pe care nu-mi venea greu să le recunosc – mai erau şi alte făpturi, cum nu mai văzusem niciodată şi despre care nu puteam spune dacă sunt maimuţe sau oameni. Unele dintre ele semănau cu cadavrul pe care-l găsisem pe plaja îngustă de sub faleza stâncoasă a Capronei, altele erau dintr-o specie inferioară mai apropiată de maimuţe, iar altele aduceau în chip

lugubru cu oamenii, fiind mai puţin păroase şi având nişte capete mai bine proporţionate.

Unul din bandă, desigur căpetenia ei, semăna leit cu „omul din Neanderthal” găsit la „*La Chapelle-aux-Saints*”. Avea acelaşi trup scurt, îndesat, pe care se sprijinea un cap enorm, aplecat de obicei înainte, în acelaşi unghi ca şi spinarea; braţele îi erau mai scurte decât picioarele, acestea fiind ele însele mult mai scurte decât cele ale omului modern; genunchii lor erau îndoiţi în afară, neputând sta niciodată drepţi. Individul acesta şi alţi doi-trei, care păreau să fie de un tip inferior lui, deşi superior maimuţelor, erau înarmaţi cu bâte grele; ceilalţi aveau doar armele naturii – o musculatură vânjoasă şi colţi ascuţiţi. Toţi erau bărbaţi şi toţi erau goi, nici măcar cei mai înalţi în rang n-aveau vreo cât de mică podoabă pe ei.

La vederea noastră, se întoarseră spre noi rânjindu-şi colţii şi mârâind, gata să ne înfrunte. N-aş fi vrut să trag în ei, decât dacă ar fi devenit neapărat necesar, aşa că am pornit cu echipa mea, cu gândul să-i ocolesc, dar în clipa aceea neanderthalezul, ghicindu-mi intenţia, o atribui desigur fricii şi se năpusti spre noi, chiuind şi agitându-şi bâta deasupra capului. Ceilalţi îl urmară, încât peste un minut am fi fost covârşiţi de numărul lor. Am dat ordin oamenilor mei să tragă, iar la prima salvă şase atacatori, inclusiv neanderthalezul, se prăbuşiră. Ceilalţi şovăiră o clipă, apoi o luară la goană spre copaci, unii căţărându-se cu sprinteneală pe crengi, iar restul ascunzându-se pe după trunchiuri. Atât eu cât şi von Schoenvorts am băgat de seamă că cel puţin doi dintre indivizii mai înalţi, cu înfăţişare omenească, se căţăraseră în copaci cu aceeaşi sprinteneală ca şi maimuţele, în timp ce alţii, care semănau cu oamenii ca statură şi ca înfăţişare, căutau să scape de primejdie rămânând pe pământ, cu gorilele.

La o cercetare atentă se vădi că cinci dintre primii noştri atacatori erau morţi, iar al şaselea, neanderthalezul, nu era decât uşor rănit de un glonte ce ricoşase pe craniul lui gros, năucindu-l. Ne-am hotărât să-l luăm cu noi şi să pornim cu el spre tabără; legându-i mâinile la spate cu nişte curele şi vârându-i gâtul într-un laţ încă înainte de a-şi veni în fire, am pornit înapoi spre locul unde lăsasem vânatul. Eram convinşi acum că cei de pe submarin putuseră să-i alunge pe sălbatici cu un singur proiectil, dar când am ajuns la locul unde lăsasem cerbul, acesta dispăruse.

La întoarcere, eu şi Whitely am luat-o puţin înaintea celorlalţi, în speranţa că vom putea împuşca vreun alt animal comestibil, căci eram cu toţii contrariaţi şi dezamăgiţi de pierderea cerbului vânat. Am înaintat cu multă băgare de seamă şi, cum nu aveam cu noi întreaga echipă, am obţinut rezultate mai bune decât la început, vânând două antilope mari, la vreo jumătate de milă distanţă de port; cu vânatul acesta şi cu prizonierul nostru, ne-am întors veseli la submarin, unde am văzut că totul e în ordine. Pe mal, ceva mai la nord de locul unde poposisem, zăceau cadavrele a douăzeci dintre sălbaticii care-i atacaseră pe Bradley şi pe oamenii lui, în lipsa noastră; pe ceilalţi, îi întâlnisem noi cu câteva minute mai târziu şi-i pusesem pe fugă.

Aveam sentimentul că le dădusem acestor fioroşi oameni-maimuţe o lecţie şi că datorită ei vom fi mai în siguranţă pe viitor – cel puţin în ceea ce-i privea; ne-am hotărât, însă, să nu slăbim nici o clipă vigilenţa, presimţind că lumea asta nouă era plină de grozăvii încă necunoscute nouă – o presimţire foarte întemeiată.

În dimineaţa zilei următoare am început să lucrăm la amenajarea taberei noastre, după ce Bradley, Olson, von Schoenvorts, domnişoara La Rue şi cu mine discutasem

până la miezul nopţii şi schiţasem planurile taberei. I-am pus pe oameni să taie câţiva arbori din specia *Jarrah*, un copac cu lemnul tare şi rezistent, care creştea din belşug prin împrejurimi. O jumătate din oameni munceau, în vreme ce ceilalţi stăteau de veghe, fiecare căpătând câte o oră liberă la amiază. Olson avea conducerea echipei de lucrători. Bradley, von Schoenvorts şi eu însumi, ajutaţi de domnişoara La Rue, puneam jaloanele diferitelor clădiri şi ale zidului de împrejmuire. La capătul primei zile, am avut o stivă de lemne destul de înaltă, cu care puteam începe construcţia chiar a doua zi dimineaţa, deşi eram cu toţii frânţi de oboseală, chiar şi eu şi Bradley, căci după ce terminasem jalonarea, îi ajutasem pe ceilalţi la tăierea copacilor; numai von Schoenvorts, fiind prusac şi nobil, nu catadicsea să facă asemenea munci de rând în prezenţa oamenilor lui şi nici nu am socotit necesar să i-o cer, deoarece munca noastră era pur voluntară. Von Schoenvorts îşi petrecu după-amiaza cioplind un bastonaş dintr-o ramură de *Jarrah* şi stând de vorbă cu domnişoara La Rue, care consimţise să ia act de existenţa lui.

Nu i-am mai zărit pe sălbaticii din ajun şi n-am mai fost deranjaţi de ciudaţii locuitori ai Capronei decât o singură dată, când din cer s-a abătut asupră-ne o făptură de coşmar, pe care am alungat-o cu o rafală de gloanţe. Părea să fie un fel de pterodactil uriaş, cu o înfăţişare feroce. S-a mai petrecut un incident care, cel puţin pentru mine, a fost mai neplăcut decât atacul neaşteptat al reptilei preistorice. Doi dintre oameni, amândoi nemţi, curăţau de crengi un copac doborât. Von Schoenvorts îşi terminase bastonul şi se plimba împreună cu mine în apropierea locului unde lucrau cei doi. Unul dintre ei azvârli peste umăr o crenguţă pe care tocmai o tăiase şi care, din nefericire, îl izbi în faţă pe von Schoenvorts. Deşi crenguţa nu-i lăsă nici o zgârietură, ofiţerului îi sări ţandăra, căci începu să zbiere:

— Drepţi!

Marinarul se ridică numaidecât în picioare şi-l salută pe ofiţer, lovindu-şi călcâiele.

— Porcule! răcni baronul şi-l plesni peste obraz, spărgându-i nasul.

L-am apucat de braţ pe von Schoenvorts şi l-am tras cu putere, pentru a-l împiedica să mai lovească o dată, dacă avea cumva de gând s-o facă şi atunci baronul ridică bastonaşul spre mine; dar înainte ca acesta să mă atingă, ţeava pistolului meu i se înfipsese în burtă şi cred că baronul va fi citit în ochii mei hotărârea de a apăsa pe trăgaci la primul pretext oferit.

Ca toţi cei asemenea lui, lăudărosul von Schoenvorts era de fapt un laş, aşa că-şi lăsă mâna în jos şi dădu să plece; l-am tras însă înapoi şi i-am spus, acolo, în faţa oamenilor lui, că aş dori ca asemenea lucruri să nu se mai repete niciodată – nici un om nu se cuvenea să fie lovit sau pedepsit altfel decât ca urmare a aplicării legilor stabilite de noi, de către tribunalul pe care-l instituisem. În tot acest timp, marinarul neamţ stătea drepţi şi nu-mi puteam da seama după expresia lui ce-l revoltase mai mult: palma primită de la ofiţerul lui sau amestecul meu în Evanghelia celor conduşi de Kaiser. Nici nu s-a clintit din loc până în clipa când i-am spus:

— Plesser, te poţi întoarce la tabără ca să-ţi îngrijeşti rana.

Atunci marinarul salută şi porni ţanţoş spre submarin.

Chiar înainte de căderea întunericului am dus nava la vreo sută de iarzi depărtare de mal şi am aruncat ancora

acolo, pentru a ne simţi mai la adăpost. Am pus de asemenea oameni să stea de veghe toată noaptea, încredinţându-i lui Olson comanda carturilor şi sfătuindu-l să-şi aducă pe punte păturile şi să încerce să se odihnească. La cină am mâncat pentru prima oară fripturi din carnea antilopelor de pe Caprona, precum şi o salată făcută din nişte verdeţuri pe care bucătarul nostru le descoperise pe malul râului. În timpul mesei, von Schoenvorts nu scoase o vorbă şi rămase posac.

După masă am ieşit cu toţii pe punte pentru a contempla neobişnuitele privelişti ale nopţii caproniene – toţi, afară de von Schoenvorts. De fapt, nu era prea mult de văzut, ci mai ales de auzit. Dinspre marele lac interior din spatele nostru veneau şuierăturile şi ţipetele a nenumăraţi saurieni. Deasupra noastră se auzea fâlfâitul unor aripi uriaşe, iar dinspre mal se înălţau vocile fără număr ale unei jungle tropicale, învăluită într-o atmosferă caldă şi umedă, ca aceea care va fi învăluit întreg pământul în erele Paleozoică şi Mezozoică. Dar aici se amestecau şi vocile unor ere mai târzii – strigătele panterei, răgetele leului, urletele lupilor şi o mulţime de alte zgomote puternice, pe care nu le puteam atribui nici unei fiinţe terestre, dar în care într-o bună zi aveam să identificăm glasurile celor mai fioroase şi mai străvechi creaturi.

Unul câte unul, ceilalţi se retraseră în cabine, până ce rămăsei singur cu fata, căci îi dădusem voie marinarului de cart să coboare pentru câteva minute, cât timp ştiam că voi fi pe punte eu însumi. Domnişoara La Rue era foarte tăcută, deşi îmi răspundea destul de politicos la toate întrebările.

La întrebarea dacă nu se simte bine, îmi răspunse, de pildă:

— Ba da, dar situaţia asta îngrozitoare mă deprimă. Mă

simt atât de neînsemnată, atât de mică şi de neajutorată în faţa tuturor acestor forme de viaţă primitivă şi brutală. Îmi dau seama mai mult ca oricând cât de lipsită de preţ e viaţa. Ea pare o glumă, o glumă rea şi sinistră. Eşti un incident ridicol sau unul îngrozitor, în măsura în care se-ntâmplă să fii mai slab ori mai puternic decât vreo altă formă de viaţă ce-ţi iese în cale; de regulă, însă, n-ai nici o importanţă pentru altcineva în afară de tine însuţi. Omul e o mică făptură caraghioasă, care tot ţopăie de la leagăn până la mormânt. Da. Ăsta e cusurul nostru: ne luăm prea în serios. Dar Caprona te vindecă de boala asta.

Fata se opri, râzând.

— Frumoasă filosofie ai născocit! exclamai eu. O filosofie care astâmpără un foarte vechi dor al inimii omeneşti. O filosofie completă şi satisfăcătoare, care înnobilează. Ce paşi minunaţi către perfecţiune ar fi putut face neamul omenesc dacă întâiul om ar fi elaborat o asemenea filosofie şi dacă ea s-ar fi menţinut până azi ca un crez al umanităţii!

— Nu-mi plac ironiile, spuse fata. Ele sunt un simptom al micimii sufleteşti.

— Păi, la ce altceva te poţi aştepta din partea unei făpturi minuscule care ţopăie de la leagăn până la mormânt? Şi ce contează oare dacă ceva îţi place sau nu? Treci prin viaţă doar o clipă şi nu trebuie să te iei prea în serios.

Fata mă privi zâmbind şi-mi spuse:

— Îmi închipui că sunt speriată şi lividă şi recunosc că mă simt foarte, foarte singură şi dezrădăcinată.

Glasul îi era tremurător. Pentru prima oară îmi vorbea în felul acesta. Fără să vreau, mi-am pus mâna peste a ei pe

balustradă.

— Ştiu cât de greu îţi este, i-am spus. Dar să nu te simţi singură. E cineva aici care ar face orice pentru dumneata.

Fata nu-şi trase mâna dintr-a mea, iar când îşi ridică spre mine ochii înlăcrimaţi, am putut citi în ei recunoştinţa pe care buzele ei n-o puteau rosti. Îşi întoarse apoi privirea spre peisajul bizar luminat de lună şi scoase un oftat. Era limpede că-şi nesocotea propria filosofie, căci părea să se ia în serios. Aş fi vrut s-o iau în braţe şi să-i spun cât de mult o iubesc. Tocmai îi dădusem mâna jos de pe balustradă şi mă pregăteam s-o îmbrăţişez, când Olson apăru pe punte cu o pătură.

În dimineaţa zilei următoare am început lucrările de construcţie, care aveau să progreseze temeinic. Neanderthalezul ne cam dădea de furcă, deoarece trebuia să-l ţinem tot timpul în lanţuri, iar când ne apropiam de el, era de o sălbăticie fără seamăn. După câtva timp, însă, deveni mai supus; am încercat atunci să aflăm dacă vorbeşte în vreun grai oarecare. Lys îşi petrecu multă vreme vorbindu-i şi încercând să-l tragă de limbă, dar strădaniile ei rămaseră zadarnice.

Ne-au trebuit trei săptămâni pentru a construi toate clădirile; le-am construit în apropierea unui pârâu rece, situat la vreo două mile de port. Ne-am modificat puţintel planurile când ne-am apucat să construim zidul de împrejmuire, căci am dat peste o stâncă friabilă, din care puteam extrage toate lespezile de care aveam nevoie, astfel încât am înălţat de jur împrejurul clădirilor un zid de forma unui pătrat, cu bastioane şi turnuri la fiecare colţ, pentru a permite un tir susţinut de-a lungul oricăreia dintre laturile fortăreţei; zidul ocupa în afară o suprafaţă de vreo sută şi treizeci şi cinci de picioare pătrate, având la temelie

o grosime de trei picioare pătrate şi în creştet o grosime de o jumătate de picior; înălţimea lui era de cincisprezece picioare. Construcţia zidului ne-a luat multă vreme şi am lucrat cu toţii, afară de von Schoenvorts care, în treacăt fie spus, nu-mi mai adresa nici un cuvânt, decât când avea ceva oficial de comunicat; starea asta de neutralitate armată îmi convenea de minune. Am terminat zidul chiar azi, punându-i ultimele pietre. Personal am încetat lucrul în urmă cu o săptămână şi am început să scriu această cronică a ciudatelor noastre aventuri, în care se vor fi strecurat şi unele erori mărunte de cronologie; materialul fiind atât de abundent, n-ar fi exclus să fi făcut unele greşeli, dar socot că ele sunt puţine şi neînsemnate.

Recitind ultimele câteva pagini, constat că am omis să spun că Lys a descoperit în cele din urmă că „omul din Neanderthal” avea un grai. Ea a învăţat să-l vorbească şi eu la fel într-o oarecare măsură. Neanderthalezul – care zice că-l cheamă Am, sau Ahm – ne-a spus că ţara lui se numeşte „Caspak”. Când l-am întrebat până unde se întinde şi-a ridicat amândouă mâinile deasupra capului, într-un gest atotcuprinzător, care îngloba parcă întreg universul. Acum, Ahm e mai prietenos şi îl vom pune în libertate, căci ne-a asigurat că nu le va îngădui semenilor lui să ne facă vreun rău. Spune despre noi că suntem „*Galuşi*” şi pretinde că va deveni el însuşi un „*Galu*” în scurtă vreme. Nu prea ne dăm seama ce vrea să spună. Mai zice că există numeroşi „*Galuşi*” undeva în miazănoapte şi că, de îndată ce va deveni el însuşi un „*Galu*”, se va duce să trăiască în mijlocul lor.

Ahm a venit ieri cu noi la vânătoare şi s-a arătat foarte impresionat de uşurinţa cu care puştile noastre doborau antilope şi cerbi. Am învăţat să ne hrănim cu bunătăţile acestui pământ, deoarece Ahm ne-a arătat fructele, ierburile şi rădăcinoasele comestibile, iar de două ori pe

săptămână ne ducem la vânătoare, pentru a face rost de carne proaspătă. O parte din vânat o uscam şi-o punem la păstrare, căci nu ştim ce se mai poate întâmpla. De fapt, afumăm vânatul. Am uscat şi o mare cantitate de cereale, din două soiuri sălbatice care cresc la vreo câteva mile spre sud de tabăra noastră. Unul din aceste soiuri este un porumb gigantic – o plantă nobilă care atinge uneori o înălţime de cincizeci-şaizeci de picioare, având nişte ştiuleţi de mărimea corpului omenesc şi nişte boabe cât pumnul. A trebuit să construim încă o magazie pentru depozitarea uriaşei cantităţi de coceni pe care i-am cules.

3 septembrie 1916. Exact acum trei luni, torpila lansată de pe submarinul „U-33” m-a azvârlit de pe puntea paşnică a unui transatlantic american în strania călătorie care a luat sfârşit aici, în Caspak. Ne-am resemnat cu soarta noastră, căci am ajuns toţi la convingerea că nici unul dintre noi nu va mai apuca să vadă din nou lumea din afară. Afirmaţiile repetate ale lui Ahm, precum că ar exista fiinţe omeneşti la fel ca noi în Caspak, au trezit în oameni apriga dorinţă de a porni în explorare. Săptămâna trecută am trimis o echipă condusă de Bradley. Ahm, care acum are deplină libertate de mişcare, i-a însoţit. Au mers vreo douăzeci şi cinci de mile spre vest, întâlnind în cale o mulţime de fiare şi reptile îngrozitoare, precum şi numeroase făpturi cu chip de om, pe care Ahm le-a pus pe fugă. Iată cum a relatat Bradley expediţia:

„În prima zi, după ce am străbătut vreo cincisprezece mile, am poposit pe malul unui râu lat care curge spre miazăzi. Vânatul era abundent şi am zărit mai multe specii, pe care încă nu le întâlnisem până atunci în Caspak. Chiar înainte de-a face popas, am fost atacaţi de un uriaş rinocer lânos, pe care Plesser l-a doborât cu un glonte tras drept la

ţintă. Am avut fripturi de rinocer la cină. Ahm ne-a spus că animalul se numeşte «Atis». De când am pornit din tabără şi până am făcut popas, am dus o luptă aproape necontenită. Mintea omului poate cu greu să conceapă numeroasele forme de viaţă carnivoră existente în lumea asta pierdută; prada lor e, desigur şi mai abundentă aici.

În cea de-a doua zi am mers vreo zece mile printr-o pădure deasă, până la poalele stâncilor. Am zărit, într-un cârd de maimuţe, nişte făpturi cu înfăţişare omenească, iar unul dintre ai noştri se jură că a văzut şi un alb în mijlocul lor. La început, păreau gata-gata să ne atace, dar o rafală de gloanţe îi făcu să-şi schimbe gândul. Ne-am căţărat pe stânci cât am putut mai sus, dar către culmea lor acestea sunt absolut perpendiculare şi nu oferă piciorului nici o crăpătură sau protuberanţă în care să se poată propti. Am rămas cu buzele umflate, deoarece eram ahtiaţi să vedem oceanul şi lumea dinafară. Sperasem chiar că vom zări vreo navă şi că-i vom face semne pentru a-i atrage atenţia. Expediţia noastră de explorare a dus la descoperirea unui amănunt care va fi probabil de mică însemnătate pentru noi şi de care nu se va auzi niciodată în afara zidurilor Capronei şi anume, că acest crater a fost cândva umplut în întregime cu apă. Suprafaţa stâncilor dovedeşte limpede acest lucru.

Drumul nostru de întoarcere a durat două zile şi a fost la fel de plin de peripeţii. Ne-am obişnuit cu aventura, deşi a început să ne cam obosească. N-am avut însă victime şi nimeni nu s-a îmbolnăvit.”

Citind raportul lui Bradley mi-a venit să zâmbesc. În aceste patru zile, trecuse desigur prin mai multe aventuri decât cele hărăzite unui vânător de fiare sălbatice africane în decurs de o viaţă întreagă şi totuşi Bradley le expedia în câteva rânduri. Da, am început să ne obişnuim cu aventura.

Nu trece o zi fără ca vreunul sau mai mulţi dintre noi să înfrunte moartea măcar o singură dată. Ahm ne-a învăţat câteva lucruri care s-au dovedit folositoare şi ne-au permis să economisim multă muniţie – căci n-are rost să ne irosim gloanţele decât pentru a ne procura hrana sau pentru a ne apăra, când nu mai avem alte mijloace. Acum, ori de câte ori suntem atacaţi de vreo reptilă zburătoare, ne ascundem repede sub frunzişul des al unui copac, iar când fiarele carnivore ne ameninţă, ne căţărăm în copaci. Ne-am învăţat să nu tragem într-un dinozaur decât atunci când putem să ne ţinem la distanţă de el timp de cel puţin două minute după ce l-am lovit în creier sau în şira spinării, sau cinci minute după ce i-am străpuns inima: animalele astea mor foarte încet. A le lovi în altă parte a trupului e zadarnic, fiindcă nici nu par să se sinchisească şi am constatat că asemenea lovituri nu le pricinuiesc nici o vătămare.

7 septembrie 1916. De la ultima însemnare, s-au întâmplat multe! Bradley a pornit într-o nouă expediţie de explorare spre stânci. Va lipsi mai multe săptămâni, urmând să umble pe la poalele lor, în căutarea unui punct pe unde să se poată căţăra până în creştet. I-a luat cu el pe Sinclair, Brady, James şi Tippet. Ahm a dispărut. Lipseşte de vreo trei zile. Dar lucrul cel mai senzaţional pe care se cuvine să-l notez este că von Schoenvorts şi Olson au descoperit deunăzi, în cursul unei expediţii de vânătoare, o pânză de ţiţei, cu vreo cincisprezece mile la nord de tabăra noastră, dincolo de stâncile de gresie. Olson e de părere că există pe-acolo un puţ de ţiţei, iar von Schoenvorts face pregătiri pentru rafinarea ţiţeiului. Dacă va reuşi, vom dobândi mijloacele necesare pentru a pleca din Caspak şi a ne întoarce în lumea noastră. Nu-mi vine a crede că e adevărat! Ne simţim cu toţii parcă în al şaptelea cer. Deie Domnul să nu fim dezamăgiţi!

Am încercat în câteva rânduri să-i vorbesc lui Lys despre dragostea ce i-o port, dar ea nici nu vrea să asculte.

VII

8 octombrie 1916. Aceasta e ultima însemnare pe care o fac în carnetul meu. La capătul ei, misiunea mea va fi terminată. Deşi s-ar putea să mă rog ca manuscrisul meu să ajungă la lumea civilizată, raţiunea îmi spune că el nu va fi citit niciodată de alţi ochi şi că, chiar dac-ar fi citit, va fi prea târziu ca să-mi fie de vreun folos, Mă aflu singur pe culmea unei faleze de pe ţărmul Pacificului. Un vânt rece, venind dinspre miazăzi, mă înfioară până în măduva spinării, iar undeva dedesubt întrezăresc vegetaţia tropicală a ţării Caspak, precum şi uriaşele aisberguri ale Antarcticei apropiate. În curând voi vârî manuscrisul în termosul pe care l-am luat cu mine anume în acest scop, din ziua când am părăsit Fortul (Fortul „Dinozaur”, cum l-am botezat) şi-l voi azvârli hăt departe, peste culmea falezei, în apele Pacificului. Nu ştiu ce curent scaldă ţărmul Capronei, nu pot ghici încotro îmi va fi mânată sticla, dar ştiu că am făcut tot ce e omeneşte posibil pentru a comunica lumii locul unde mă aflu şi pericolele ce-i ameninţă pe aceia dintre noi care vom rămâne în viaţă în Caspak – dacă vor mai rămâne şi alţii în afară de mine.

În ziua de 8 septembrie m-am dus cu Olson, cu Lys şi cu von Schoenvorts la puţul de ţiţei. Am luat cu noi o seamă de lucruri de care von Schoenvorts avea nevoie pentru construirea unei rafinării rudimentare. Am mers pe lângă coastă cu submarinul, cale de vreo zece-douăsprezece mile şi am acostat lângă vărsarea unui râuleţ care arunca în ocean cantităţi uriaşe de ţiţei. Debarcând, am mers vreo cinci mile în interior, până ce am dat de un lac plin cu ţiţei, o adevărată mare, din mijlocul căreia ţâşnea un gheizer.

L-am ajutat pe von Schoenvorts să-şi construiască rafinăria pe malul lacului. Am lucrat cu el vreo două zile, până şi-a pus pe roate „fabrica”, apoi ne-am înapoiat la Fortul „Dinozaur”, căci mă temeam ca nu cumva Bradley, reîntors între timp, să se alarmeze de absenţa noastră. După ce toţi cei ce urmau să se întoarcă la fort au debarcat de pe submarin, acesta s-a înapoiat la puţul de petrol. Olson, Whitely, Wilson, domnişoara La Rue şi eu însumi am coborât pe mal, iar von Schoenvorts şi echipa lui de nemţi s-au întors ca să se ocupe de rafinarea ţiţeiului. A doua zi, Plesser şi alţi doi nemţi au venit la fort ca să ceară muniţii: potrivit celor spuse de Plesser, fuseseră atacaţi de sălbatici, aşa că-şi epuizaseră muniţiile. Îmi ceru de asemenea să-i dau ceva porumb şi carne afumată, sub cuvânt că erau prea ocupaţi cu munca la rafinărie ca să mai poată vâna. I-am dat tot ce mi-a cerut, fără să-l bănuiesc de vreo intenţie rea. Nemţii s-au întors la puţul de ţiţei în aceeaşi zi, iar noi ne-am văzut de numeroasele treburi legate de viaţa din tabără.

Vreme de trei zile nu s-a întâmplat nimic deosebit. Bradley nu s-a întors şi nici de la Schoenvorts n-am primit nici o veste. Seara, Lys şi cu mine ne-am urcat într-unul din turnurile fortăreţei şi am ascultat zgomotele lugubrei şi înfricoşătoarei vieţi de noapte a acestui tărâm uitat de Timp. La un moment dat, o felină a început să ragă chiar sub noi şi atunci fata s-a lipit de mine speriată. Simţindu-i trupul lângă al meu, toată dragostea înăbuşită în aceste trei luni a sfărâmat stavilele sfielii şi ale raţiunii, aşa că am luat-o în braţe şi i-am acoperit obrajii şi buzele cu sărutări. În loc să se zbată ca să se smulgă din îmbrăţişare, Lys mi-a cuprins cu braţele ei scumpe grumazul, apropiindu-mi şi mai mult faţa de a ei.

— Mă iubeşti, Lys? am exclamat.

Fata a scuturat din cap afirmativ.

— Spune-mi, Lys, spune-mi prin viu grai cât de mult mă iubeşti! o rugai eu.

Răspunsul veni în şoaptă, o şoaptă dulce şi tandră:

— Te iubesc dincolo de orice închipuire!

Atunci, inima mi se umplu de bucurie, o bucurie ce o înfioară şi acum, la fel ca în nenumăratele clipe când am repetat în gând acele cuvinte dragi, care mă vor însufleţi până la moarte. S-ar putea să n-o mai revăd niciodată; s-ar putea ca ea să nici nu ştie cât de mult o iubesc, s-ar putea să se îndoiască de iubirea mea, dar inima-mi credincioasă şi statornică, încălzită de focul iubirii, bate pentru fata care mi-a spus în seara aceea:

— Te iubesc dincolo de orice închipuire!

Am stat multă vreme acolo, pe banca strâmtă construită anume pentru santinelă (socotisem necesar să punem doar o singură santinelă, într-unul din cele patru turnuri). În acele două ore am ajuns să ne cunoaştem mai temeinic decât în toate lunile petrecute laolaltă, din ziua când soarta mi-o scosese în cale pe Lys. Mi-a mărturisit că mă îndrăgise din prima clipă şi că nu-l iubise niciodată pe Schoenvorts, logodna lor fiind aranjată de o mătuşă a ei, din considerente de ordin social.

A fost cea mai fericită seară din viaţa mea şi nu cred că se va repeta vreodată. Dar, ca orice fericire, s-a sfârşit şi ea. Am coborât din turn şi am pornit cu Lys spre uşa odăii ei. În prag, ea mă sărută încă o dată şi, spunându-mi noapte bună, intră şi închise uşa.

M-am dus în odaia mea şi, la lumina uneia din lumânările rudimentare pe care le confecţionasem din grăsimea animalelor vânate, am evocat întâmplările acelei seri. În cele din urmă am stins lumânarea şi am adormit, făurind vise fericite şi planuri de viitor, căci trebuia să am grijă de fericirea şi siguranţa fetei, chiar aici, în sălbatica ţară Caspak. M-am trezit a doua zi în zori: Wilson, care lucra ca bucătar, trebăluia de zor în bucătăria lui. Ceilalţi dormeau încă; sculându-mă, am coborât la râu ca să fac o baie împreună cu Nobs. Ca de obicei, eram înarmat cu o puşcă şi cu un revolver; dar m-am dezbrăcat şi am înotat fără să fiu deranjat decât de o hienă uriaşă – asemenea hiene se găseau în peşterile din stâncile de gresie de la nord de tabăra noastră. Jivinele astea sunt neobişnuit de feroce. Îmi închipui că sunt la fel ca hienele rupestre din timpurile preistorice. Hiena cu pricina se repezi la Nobs, a cărui experienţă caproniană îl învăţase că prudenţa e mama înţelepciunii; de aceea, câinele se dădu la fund alături de mine, după ce scoase câteva urlete fioroase, care însă nu avură asupra hienei mai mult efect decât ar avea un zâmbet mieros asupra unui mistreţ turbat. După aceea am împuşcat hiena, iar Nobs s-a ospătat în timp ce eu mă îmbrăcam, căci devenise un mâncător de carne crudă în cursul numeroaselor noastre expediţii cinegetice, din care se alegea totdeauna cu câte o porţie bună.

Whitely şi Olson se treziseră şi se îmbrăcaseră când ne-am întors de la râu, aşa că ne-am aşezat cu toţii la masă pentru micul dejun. Mă intriga însă lipsa fetei, care fusese întotdeauna printre primii care se trezeau; de aceea, pe la orele nouă, temându-mă ca nu cumva Lys să se fi îmbolnăvit, m-am dus la odaia ei şi am bătut în uşă. N-am auzit nici un răspuns, deşi am bătut cu toată puterea; atunci am apăsat pe clanţă şi am intrat, dar fata nu era în cameră. Patul arăta că fusese ocupat, iar rochia ei era acolo

unde şi-o lăsase în ajun; Lys, însă, dispăruse. Ar fi prea puţin dacă aş spune că eram copleşit de spaimă. Deşi ştiam că Lys nu putea să fie în tabără, am căutat-o prin toate cotloanele, dar în zadar.

Whitely fu cel ce descoperi primul indiciu – urma unei labe uriaşe, parcă omeneşti, în pământul moale de lângă râu, precum şi urmele unei lupte în nămolul de pe mal. Am găsit apoi o mică batistă, aproape de zidul exterior. Era limpede că Lys fusese răpită! Vreun fiu hidos al tribului de oameni-maimuţe intrase în fort şi o răpise. În timp ce stăteam uluit şi îngrozit de teribila evidenţă, am auzit dinspre lacul cel mare un zgomot puternic şi ascuţit. Ne-am ridicat cu toţii privirea spre cer, intrigaţi de zgomotul acela, care zbura parcă deasupra capetelor noastre şi peste o clipă o explozie cumplită ne trânti la pământ. Când ne-am ridicat din nou în picioare, am văzut că o parte considerabilă din zidul dinspre apus se năruise. Olson fu primul care-şi veni în fire, îndeajuns pentru a ghici natura exploziei.

— O ghiulea! exclamă el. Şi nu există în Caspak alte ghiulele decât cele de pe submarin! Ticăloşii de nemţi ne bombardează fortul. Haideţi!

Şi spunând acestea, îşi apucă puşca şi o luă la fugă spre lac. Era un drum de peste două mile, dar nu ne-am oprit până n-am zărit portul; lacul însă nu-l puteam zări, din pricina stâncilor de gresie ce ni-l ascundeau. Am alergat cât am putut de repede, ocolind marginea de jos a portului, ne-am căţărat pe stânci şi, ajungând în creştetul lor, am zărit în sfârşit lacul în întregimea lui. Departe pe ţărm, în direcţia râului pe care venisem pentru a ajunge la lac, am zărit la suprafaţa apei contururile submarinului, al cărui coş scuipa vălătuci de fum negru.

Von Schoenvorts izbutise să rafineze ţiţeiul! Nemernicul îşi călcase cuvântul de onoare şi ne părăsea acolo, lăsându-ne în voia sorţii! Ghiulelele trase asupra fortului erau salutul lui de adio! Nimic nu putea fi mai autentic prusac decât acest „bun rămas” al baronului Friedrich von Schoenvorts.

Olson, Whitely, Wilson şi eu însumi ne-am uitat o clipă unii la alţii. Ni se părea de necrezut că omul poate fi atât de perfid, că văzusem cu ochii noştri ceea ce văzusem; dar când ne-am întors la fort, zidul sfărâmat ne-a convins că nu ne înşelasem.

Am început apoi să ne întrebăm dacă Lys fusese răpită de un om-maimuţă sau de un neamţ. Din câte-l cunoşteam pe von Schoenvorts, îl credeam în stare de orice; dar urmele de paşi de lângă râu păreau o dovadă sigură că fata pe care o iubeam fusese răpită de unul dintre băştinaşii Capronei.

De îndată ce m-am convins că acesta era adevărul, am început să fac pregătiri pentru a porni pe urmele ei ca s-o salvez. Olson, Whitely şi Wilson ar fi vrut să mă însoţească, dar le-am spus că era nevoie de ei aici, deoarece acum, după plecarea nemţilor şi câtă vreme avea să lipsească echipa lui Bradley, trebuia să ne menajăm cât mai mult forţele.

VIII

Am strâns în tăcere mâinile fiecăruia dintre cei trei oameni care mai rămâneau în fort. Era o despărţire tristă; până şi bietul Nobs părea abătut în clipa când am părăsit tabăra şi am pornit pe urmele, bine întipărite, ale răpitorului. Nu mi-am întors nici o clipă privirea spre „Fortul Dinozaur”. Nu l-am mai văzut de atunci încoace şi nu-l voi mai vedea desigur niciodată. Urmele duceau spre nord-vest, până ce ajungeau la marginea apuseană a stâncilor de gresie, de la nord de fortăreaţă. Acolo se pierdeau într-o potecă bine conturată, care şerpuia către miazănoapte, într-un ţinut încă neexplorat de noi. Era un ţinut frumos, cu cline domoale, smălţate ici-colo cu stânci răzleţe şi cu petice de pădure deasă, alternate cu pajişti întinse, ca nişte parcuri largi, în care păşteau nenumărate animale ierbivore – cerbi roşii, zimbri, tot felul de antilope, precum şi cel puţin trei soiuri de cai, unii cam cât Nobs de mari, iar alţii înalţi până la paisprezece – şaisprezece picioare.

Animalele astea păşteau în devălmăşie, într-o prietenie desăvârşită, iar când eu şi Nobs ne-am apropiat de ele, nu s-au arătat din cale afară de tulburate: s-au tras doar ceva mai încolo şi nu ne-au slăbit din ochi până ce n-am trecut mai departe, apoi au continuat să pască.

Poteca ducea, prin pajişte, spre o altă pădure, la marginea căreia am zărit un petic alb, ce părea să contrasteze ciudat cu întreaga privelişte înconjurătoare; când m-am oprit ca să-l privesc îndeaproape, am văzut că era o fâşie de muselină – o bucată de rochie.

Am tresărit, căci ştiam că-i un semn lăsat de Lys, ca să

arate că a fost târâtă până acolo; era o bucată ruptă din combinezonul ei, pe care-l purta în locul cămăşii de noapte pierdute o dată cu scufundarea transatlanticului. Strângând în buze fâşia de muselină, am alergat şi mai repede ca înainte, căci ştiam acum că mă aflu pe drumul cel bun şi că Lys supravieţuise, cel puţin până în punctul acesta.

În ziua aceea am străbătut peste douăzeci de mile, fiind deprins cu oboseala şi cu drumurile lungi, datorită vânătorilor şi explorărilor făcute în imediata apropiere a taberei. De vreo zece ori am fost atacat de câte o jivină zburătoare sau pedestră, deşi am observat că, cu cât înaintam înspre nord, cu atât deveneau mai rari dinozaurii. Pe de altă parte, sporeau numărul rumegătoarelor şi varietatea şi densitatea animalelor carnivore.

Am găsit, ici-colo, câte o fâşie de muselină, care mă îmbărbăta şi-mi arăta drumul, îndeosebi în locurile unde se încrucişau două poteci. Şi astfel, la căderea nopţii, am ajuns la capătul sudic al unui lanţ de stânci mai înalte decât toate cele pe care le văzusem până atunci; apropiindu-mă, am adulmecat mirosul înţepător al unui fum de lemne arse. Ce să fie, oare? Nu putea exista decât o singură explicaţie: prin apropiere se aflau oameni, nişte oameni de un tip superior neanderthalezului. M-am întrebat din nou, ca de atâtea ori în ziua aceea, dacă nu tocmai Ahm o răpise pe Lys.

M-am apropiat cu băgare de seamă de masivul acela stâncos, care se termina într-o pantă abruptă, ca şi cum vreo mână atotputernică ar fi smuls o stâncă uriaşă şi ar fi aşezat-o pe suprafaţa pământului. Între timp, se întunecase de-a binelea. Târându-mă de-a buşilea pe lângă muchea stâncii, am zărit la mică distanţă un foc uriaş, în jurul căruia se foiau numeroase siluete – pare-se omeneşti. Făcându-i semn lui Nobs să tacă (bietul de el, învăţase în repetate ocazii, aici în Caspak, preţul supunerii), m-am târât înainte

din ascunzătoare în ascunzătoare, până ce am putut vedea limpede, de după un tufiş, făpturile adunate lângă foc. Erau nişte făpturi omeneşti şi totuşi inumane. Aş zice că erau cu o treaptă mai sus pe scara evoluţiei decât Ahm, ocupând poate o treaptă intermediară între omul din Neanderthal şi aşa-numita rasă Grimaldi[7]. Trăsăturile lor erau pronunţat negroide, deşi aveau pielea albă. Atât torsul cât şi membrele le erau acoperite aproape în întregime cu un păr scurt, iar proporţiile lor aduceau în multe privinţe cu acelea ale maimuţelor, deşi în mai mică măsură decât Ahm. Se ţineau într-o poziţie mai dreaptă, deşi braţele le erau mult mai lungi decât cele ale neanderthalezului. Privindu-i cu luare aminte, mi-am dat seama că vorbesc, că ştiu ce-i focul şi că sunt înarmaţi nu numai cu bâta de lemn a lui Ahm, ci şi cu un obiect care semăna cu un topor primitiv de piatră. Erau, desigur, pe o treaptă inferioară a umanităţii, dar mai evoluaţi decât cei pe care-i văzusem până atunci în Caspak.

Dar ceea ce mă interesa cel mai mult era silueta subţire a unei fete frumoase, îmbrăcată doar într-o fâşie de muselină, ce abia îi acoperea genunchii – o fâşie ruptă şi zdrenţuită. Era Lys, vie şi, pe cât puteam vedea, nevătămată. O namilă cu buze groase şi cu bărbia ieşită în afară stătea lângă umărul ei, vorbind tare şi gesticulând. Eram îndeajuns de aproape ca să-i aud cuvintele, care semănau cu cele folosite de Ahm, deşi păreau mult mai închegate. Cu toate că nu prea le înţelegeam, am ghicit tâlcul vorbelor lui: pe scurt, individul spunea că o descoperise şi o capturase pe această *Galu*, că ea îi aparţinea şi că va fi vai şi amar de cel care s-ar încumeta să-i conteste dreptul de posesiune. Aveam impresia – o impresie ce avea să se dovedească întemeiată – că asist la

[7] Tip antropologic a cărui existenţă a fost atestată de arheologi în Liguria (Italia).

un ritual primitiv de căsătorie. Membrii tribului priveau şi ascultau cu un soi de apatie posacă, fiindcă vorbitorul era, de departe, cel mai puternic dintre ei. Nimeni nu păru să-i conteste pretenţiile când vlăjganul spuse, ori mai degrabă răcni, cu un glas de stentor:

— Eu sunt Tsa. Ea e a mea. Cine o doreşte mai mult decât Tsa?

— Eu! Strigai eu pe limba lui Ahm, ieşind din umbră în lumina focului din faţa lor.

Lys scoase un chiot de bucurie şi dădu să pornească spre mine, dar Tsa o apucă de braţ şi o trase înapoi.

— Cine eşti tu? zbieră vlăjganul. Omor, omor, omor!

— Ea e a mea şi am venit s-o cer înapoi. Te ucid dacă n-o laşi să vină la mine!

Şi, spunând acestea, mi-am ridicat pistolul până-n dreptul inimii lui. Se înţelege că individul n-avea nici o idee despre rostul micului şi ciudatului obiect pe care-l îndreptam asupra lui. Scoţând un zgomot pe jumătate omenesc, pe jumătate animalic, se năpusti asupră-mi. Am ţintit spre inima lui şi am tras; în vreme ce vlăjganul se prăbuşea la pământ, ceilalţi membri ai tribului, copleşiţi de spaimă la auzul împuşcăturii, o luară la fugă spre stânci, iar Lys alergă spre mine, cu braţele întinse.

În timp ce-o strângeam la piept, am auzit întâi înapoia noastră, apoi la dreapta şi la stânga, nişte urlete şi nişte ţipete înfricoşătoare, amestecate cu mugete, lătrături şi mârâituri. Lumea junglei se trezea la viaţa de noapte – enormele jivine carnivore care transformă nopţile din Caspak în coşmaruri, porneau la atac.

— Dumnezeule! exclamă Lys, înfiorată. Dă-mi puterea de a îndura, de dragul *lui*!

Mi-am dat seama că-i la un pas de nebunie, după toate încercările îngrozitoare prin care va fi trecut în ziua aceea şi am căutat s-o liniştesc şi să-i ridic moralul, dar eu însumi vedeam viitorul în culorile cele mai negre, căci oare ce şanse de supravieţuire aveam noi aici, printre îngrozitoarele jivine de pradă, care mişunau în preajma noastră?

Mi-am întors privirea spre membrii tribului, ca să văd ce se întâmplase cu ei şi, în lumina focului, am observat că faleza aceea stâncoasă era presărată cu nişte găuri mari, spre care făpturile cu chip de om se căţărau repede.

— Vino, Lys, trebuie să-i urmărim! am strigat. Nu putem supravieţui nici o jumătate de ceas aici. Trebuie să găsim o grotă!

Ochii verzi ai unor animale carnivore flămânde străluceau din ce în ce mai aproape. Am scos din foc un tăciune aprins şi l-am azvârlit în noapte; un cor de urlete sălbatice îmi răspunse în semn de protest. Dar ochii aceia verzi nu dispărură decât pentru scurtă vreme. Ţinând câte o cracă arzândă în mână, eu şi Lys am pornit înainte spre stânci, unde ne întâmpinară nişte ameninţări furioase.

— Au să ne omoare! îmi spuse fata. Mai bine am căuta un alt adăpost.

— Mai degrabă au să ne omoare fiarele astea, i-am răspuns. Mă duc să caut un adăpost într-una din grotele astea – făpturile cu chip de om n-au să mă poată împiedica.

Şi am pornit spre poalele stâncilor. O matahală stătea pe

o lespede, agitându-şi toporul de piatră.

— Dacă te apropii, te omor şi o iau pe ea! îmi strigă, pe un ton lăudăros.

— Ai văzut ce-a păţit Tsa când a vrut s-o oprească, i-am răspuns în propriu-i grai. Aşa vei păţi şi tu şi toţi ceilalţi dacă nu ne daţi voie să venim printre voi, ca să scăpăm de primejdiile nopţii.

— Pleacă în miazănoapte! răcni matahala. Pleacă în miazănoapte, la seminţia *Galu* şi nu-ţi facem nimic. O să fim şi noi *Galu* într-o zi, dar acum nu suntem. Tu nu eşti de-al nostru. Du-te de-aici, altfel te ucidem. Ea poate să rămână dacă i-e frică, dar tu trebuie să pleci!

— Nu vreau să plec, i-am răspuns, apropiindu-mă şi mai mult.

Nişte lespezi naturale înguste şi aspre duceau spre grotele de sus. Te puteai căţăra pe ele dacă nu erai împiedicat, dar a face asta în faţa unui trib războinic de semi-oameni şi cu o fată lângă tine, era peste puterile unui muritor.

— Nu mă tem de tine! răcni matahala. Erai aproape de Tsa, dar eu mult deasupra ta. N-ai cum să faci rău la mine cum făcut lui Tsa. Pleacă!

Proptindu-mă c-un picior de lespedea cea mai de jos, am tras-o şi pe Lys după mine, în sus. Mă şi simţeam ceva mai în siguranţă. În curând vom fi în afara pericolului fiarelor sălbatice, care se apropiau din nou. Individul de deasupra noastră îşi ridică toporul de piatră şi sări să ne întâmpine. Se afla într-o poziţie foarte avantajoasă, în orice caz părea conştient de asta, căci venea spre mine plin de încredere.

Neavând încotro, l-am împuşcat în silă, aşa cum îl împuşcasem şi pe Tsa.

— Vedeţi? Le-am strigat celorlalţi. Vă pot omorî oriunde v-aţi afla. Vă pot omorî din depărtare, ca şi din apropiere. Lăsaţi-ne să venim printre voi. Nu vă fac nici un rău dacă ne lăsaţi în pace. Vom intra într-o peşteră de sus. Vorbiţi odată!

— Bine, veniţi! spuse unul dintre ei. Puteţi veni, dacă nu ne faceţi nici un rău. Duceţi-vă în grota lui Tsa, colo sus!

Şi individul arătă spre gura unei grote întunecoase, către care începui să mă târăsc, urmat de Lys. Aveam la mine nişte chibrituri; la lumina unuia dintre ele am văzut o peşteră strâmtă, cu tavanul şi pardoseala netede, urmând despicătura stratului în care se afla. Din tavan căzuseră nişte bolovani, probabil foarte demult, după cum o dovedeau pietricelele şi pulberea cu care erau acoperiţi. Era de ajuns chiar şi o privire superficială pentru a-ţi da seama că nimeni nu încercase vreodată să amelioreze condiţiile de locuit din grotă, sau măcar să o cureţe. Cu mare greutate am smuls câţiva dintre bolovanii de pe jos şi i-am aşezat în prag, ca pe-o barieră. Era prea întuneric ca să fac mai mult decât atât. I-am dat apoi lui Lys o bucată de carne uscată şi, aşezându-ne dincoace de prag, am cinat aşa cum vor fi cinat strămoşii noştri de odinioară, în zorii erei omeneşti, în vreme ce undeva, dedesubt, noaptea sălbatică îşi înălţa zgomotele stranii şi înfricoşătoare pentru urechile noastre. În lumina focului uriaş care încă mai ardea, puteam vedea nişte siluete gigantice, misterioase, iar pe fundalul ceva mai întunecat nenumăraţi ochi scânteietori.

Lys tremura. Am cuprins-o de mijloc şi am tras-o spre mine. Aşa am şezut toată noaptea. Ea mi-a povestit despre

felul cum fusese răpită şi despre spaima prin care trecuse. I-am mulţumit amândoi lui Dumnezeu că scăpase nevătămată. Scăpase datorită faptului că vlăjganul acela nu cutezase să se oprească pe drumul plin de primejdii. Tocmai ajunseseră la stânci, când mi-am făcut eu apariţia; uriaşul sălbatic fusese nevoit să se caţere de nenumărate ori în copaci împreună cu ea, ca să scape de ghearele vreunui leu hămesit sau ale vreunui tigru cu colţi de sabie; de două ori fuseseră siliţi să rămână mult timp ascunşi, până să se retragă fiarele.

Târându-se cu chiu cu vai şi fiind cât pe ce să-şi găsească moartea, Nobs izbutise să ne urmeze până în creştetul falezei, iar acum şedea tolănit între mine şi prag, după ce devorase, cu mare plăcere, o bucată de carne uscată. El fu primul care adormi, dar îmi închipui că şi noi i-am urmat în curând exemplul, căci eram foarte obosiţi. Îmi pusesem alături de mine puşca şi muniţiile, iar pistolul mi-l aşezasem în poală, la îndemână. N-am fost însă tulburaţi de nimeni peste noapte, iar când m-am trezit, soarele strălucea deasupra copacilor, în depărtare. Capul fetei mi se lăsase pe piept, iar braţul meu continua s-o înlănţuie.

Curând după aceea Lys se trezi şi, o clipă, păru să nu priceapă situaţia în care se găsea. Se uită la mine, apoi se întoarse şi privi braţul care o cuprindea şi, ca şi cum şi-ar fi dat brusc seama de felul sumar cum era îmbrăcată, se smuci înapoi, acoperindu-şi faţa cu palmele şi roşind toată. Am tras-o cu putere spre mine şi am sărutat-o şi atunci ea îşi petrecu braţele pe după gâtul meu şi începu să plângă încet, resemnată să accepte inevitabilul.

O oră mai târziu, tribul începu să dea semne de viaţă. Îi priveam din „apartamentul” nostru, cum îl numea Lys. Nici bărbaţii nici femeile nu purtau vreo îmbrăcăminte sau vreo podoabă şi toţi păreau să fie cam de aceeaşi vârstă; nu se

găseau printre ei copii sau sugari. Acesta era, pentru noi, faptul cel mai ciudat şi mai inexplicabil, dar ne-am amintit că, deşi văzusem mulţi băştinaşi din Caspak, încă nu zărisem vreun copil sau vreun bătrân printre ei.

După un timp, deveniră mai puţin bănuitori faţă de noi, ba chiar prietenoşi, în felul lor animalic. Începură să pună mâna pe hainele noastre, care păreau să-i intereseze şi-mi cercetară puşca, pistolul şi muniţiile de la brâu. Le-am arătat termosul, iar când am vărsat puţină apă din el, au părut încântaţi, închipuindu-şi că era un izvor pe care-l duceam cu mine – o sursă veşnică de apă.

Am observat amândoi o trăsătură caracteristică lor: nu râdeau niciodată şi nici măcar nu zâmbeau; dar ne-am adus aminte că nici pe Ahm nu-l văzusem râzând sau zâmbind. I-am întrebat dacă-l cunoşteau pe Ahm, dar mi-au răspuns că nu.

Unul dintre ei ne spuse, arătând cu capul spre miazăzi:

— Acolo, poate că l-am cunoscut.

— Vii de acolo? îl întrebai eu.

Individul mă privi mirat:

— Toţi venim de acolo. Şi acolo ne întoarcem, după o vreme. Şi, scuturând din cap, de data asta spre miazănoapte, adăugă: Ajungem *Galu*.

Auzisem de multe ori aluzia asta. Ahm folosise de multe ori acest cuvânt. Eu şi Lys am dedus că-i vorba de un soi de convingere religioasă originală, la fel de înrădăcinată în fiinţa lor ca şi instinctul de conservare – o acceptare primitivă a unei lumi de apoi şi a unei stări de graţie. Era o

ipoteză straşnică, dar se dovedi a fi cu totul greşită. Acuma ştiu asta, ştiu cât de departe eram de admirabilul, miraculosul, colosalul adevăr, pe care chiar şi azi abia îl ghicesc – mă refer la trăsăturile care deosebesc Caspakul de tot restul lumii, mult mai net decât poziţia sa geografică izolată sau decât bariera de netrecut a stâncilor ei enorme. Dacă aş putea supravieţui pentru a mă reîntoarce la civilizaţie, aş avea material de reflecţie pentru preoţi şi mireni şi pentru evoluţionişti.

După micul dejun, bărbaţii porniră la vânătoare, iar femeile se duseră la un bazin cu apă caldă, plin de spumă verzuie şi de mormoloci. Se scăldară într-un loc unde apa le venea până la genunchi şi se tăvăliră în mâl. Rămaseră acolo o oră-două, apoi se întoarseră la stânci. În tot timpul cât am stat printre băştinaşi, am asistat la acelaşi ritual, repetat în fiece dimineaţă; dar deşi le-am întrebat de ce făceau asta, n-am primit nici un răspuns inteligibil. Singura explicaţie pe care catadicseau să ne-o dea se reducea la cuvântul „ATA”. Încercară să o convingă şi pe Lys să meargă cu ele şi nu pricepură de ce refuza. A doua zi după instalarea noastră m-am dus la vânătoare cu bărbaţii, lăsându-i lui Lys pistolul şi câinele, dar ea nu avu ocazia să se folosească de aceste arme deoarece nici o reptilă sau fiară sălbatică nu se apropie de bazin în timp ce femeile se scăldau şi nici altă dată. În mâlul de lângă mal nu se vedeau urme de fiare, iar apa nu părea, în orice caz, bună de băut.

Tribul acesta se hrănea îndeosebi cu animale mai mici, pe care le doborau cu toporiştile de piatră, după ce făceau un cerc larg în jurul stâncilor şi-l strângeau în aşa fel, încât să prindă vreun animal. Căluţii şi antilopele mai mărunte pe care le capturau erau îndeajuns pentru a le oferi hrana trebuitoare; mâncau şi o sumedenie de fructe şi legume. Nu aduceau niciodată hrană mai multă decât atâta cât le

trebuia pentru satisfacerea nevoilor lor imediate. Şi, în definitiv, de ce ar fi procedat altfel? Alimentaţia nu era o problemă pentru locuitorii din Caspak.

În cea de-a patra zi Lys mi-a spus că se simte în stare să întreprindă călătoria de întoarcere, aşa că am pornit la vânătoare cu entuziasm; eram nerăbdător să mă înapoiez la fort, ca să văd dacă Bradley se întorsese cu echipa lui şi ce rezultat avusese expediţia lor. Voiam de asemenea să-i liniştesc în privinţa mea şi a fetei, căci eram convins că ne şi credeau morţi. Era o zi noroasă, deşi caldă, cum sunt toate zilele în Caspak. Era ciudat să te gândeşti că, la numai câteva mile, iarna domnea pe oceanul bântuit de furtuni şi că de jur împrejurul Capronei putea să ningă; nici o zăpadă nu putea pătrunde vreodată în atmosfera umedă şi fierbinte a uriaşului crater.

Am fost nevoiţi să facem un ocol mai mare ca de obicei pentru a putea înconjura o mică turmă de antilope şi tocmai când le mânam înainte, am zărit, la vreo două sute de iarzi înapoia mea, un frumos cerb roşu. Pesemne că adormise în iarba înaltă, căci l-am văzut ridicându-se şi aruncând priviri speriate în jur şi atunci l-am ochit şi am tras cu puşca în el. Cerbul s-a prăbuşit şi am alergat ca să-l omor cu cuţitul lung şi subţire, pe care-l primisem de la unul dintre vânători; dar în clipa când am ajuns lângă el, cerbul s-a ridicat în picioare şi a alergat încă vreo două sute de iarzi, înainte de a se prăbuşi din nou sub glonţul meu. Povestea asta s-a repetat încă o dată, înainte de a putea ajunge la el şi a-i tăia gâtul. M-am uitat apoi în jur, după tovarăşii mei, căci aş fi vrut să mă ajute să duc carnea acasă, dar nu i-am mai văzut. Am strigat de câteva ori şi am aşteptat, dar n-am auzit nici un răspuns şi n-a venit nimeni.

În cele din urmă m-am plictisit şi, tăind numai carnea pe care-o puteam transporta singur, am pornit în direcţia

stâncilor. Am mers, cred, vreo milă, până să-mi dau seama de tristul adevăr că mă rătăcisem. Cerul era complet acoperit de nori grei şi nu zăream nici un semn după care să mă pot orienta. Am pornit în direcţia ce mi se părea că e Sudul, dar care acum îmi spun că va fi fost Nordul şi n-am zărit nici măcar un singur obiect familiar. Într-o pădure deasă am dat peste un lucru care, la început, m-a umplut de speranţă, dar apoi de deznădejdea cea mai adâncă. Era o moviliţă de pământ proaspăt răscolit, presărată cu flori de mult veştede şi având la margine o lespede de gresie. Era un mormânt, ceea ce însemna că ajunsesem în sfârşit într-un tărâm locuit de oameni. Îi voi găsi, îmi spuneam, iar ei îmi vor arăta drumul spre stânci, poate mă vor însoţi până acolo şi ne vor duce, pe mine şi pe fată, înapoi la locuinţele lor – locuinţele unor oameni ca şi noi. Speranţele şi imaginaţia mea îşi dădură liber frâu înainte de a străbate cei câţiva iarzi ce mă despărţeau de mormântul solitar şi de a mă apleca pentru a putea citi literele strâmbe scrijelite pe lespedea aceea rudimentară. Iată ce am citit acolo:

AICI ODIHNEŞTE JOHN TIPPET
ENGLEZ
OMORÂT DE UN TIRANOSAUR
10 SEPT. A.D. 1916
R.I.P.[8]

Tippet! Mi se părea de necrezut. Tippet zăcea aici, în această pădure întunecoasă! Tippet murise. Fusese un om de treabă, dar nu pierderea lui ca atare mă tulbura, ci faptul că mormântul acesta tăcut dovedea limpede că Bradley ajunsese până aici în expediţia lui şi că pierise probabil şi el, deoarece ne înţelesesem să nu lipsească mult. Dacă dădusem peste mormântul unuia dintre membrii expediţiei, nu aveam oare temei să cred că şi oasele

[8] Requiescat in pacem.

celorlalţi zăceau pe undeva prin apropiere?

IX

În timp ce priveam, copleşit de gânduri şi presimţiri rele, moviliţa aceea tristă şi singuratică, m-am pomenit apucat brusc pe la spate şi trântit la pământ. Un trup cald căzu peste mine şi nişte mâini vânjoase îmi prinseră braţele şi picioarele. Când am putut să-mi ridic privirea, am văzut nişte făpturi mătăhăloase care mă ţintuiau la pământ, în vreme ce altele mă supravegheau. Şi de data asta, aveam de-a face cu un tip uman diferit – un tip superior tribului primitiv pe care-l părăsisem. Erau mai înalţi, craniile lor păreau mai bine formate, iar feţele mai inteligente. Aveau mai puţine trăsături de maimuţă şi păreau mai puţin negroizi. Purtau arme, suliţe cu vârful de cremene, cuţite de piatră şi toporişti, în păr aveau pene şi erau încinşi cu un brâu făcut din pielea unui şarpe al cărui cap le atârna peste genunchi.

Fireşte că n-am reţinut toate aceste detalii chiar în clipa capturării mele, căci aveam alte griji. Trei dintre agresori şedeau călare pe mine, încercând să mă imobilizeze şi se zbăteau din răsputeri ca să reuşească. N-aş vrea să par îngâmfat, dar recunosc că sunt mândru de puterea mea şi de iscusinţa de a o folosi – întotdeauna am fost mândru de această iscusinţă şi de felul cum călăresc. În ziua aceea, numeroasele ore consacrate teoriei şi practicii îmi aduseră în numai două-trei minute răsplata cea mai deplină a eforturilor învestite. Californienii sunt, îndeobşte, familiarizaţi cu *jiu-jitsu*, un sport căruia îi studiasem regulile vreme de mulţi ani, atât la şcoală cât şi la clubul atletic din Los Angeles, iar mai târziu avusesem printre subalternii mei un japonez care era expert în materie.

Mi-au trebuit doar vreo treizeci de secunde ca să frâng cotul unuia dintre atacatorii mei, ca să-l trântesc pe un altul şi să-l trimit de-a-ndărătelea spre ceilalţi şi ca să-l arunc pe al treilea peste capul meu, în aşa fel încât să-şi frângă gâtul în cădere. Ceilalţi rămaseră înmărmuriţi o clipă; atunci mi-am scos repede puşca atârnată în spinare, iar când ei s-au năpustit spre mine, am tras un glonte drept în fruntea unuia. Asta îi făcu pe toţi să se oprească locului – nu moartea individului îi impresiona, ci împuşcătura, un zgomot pe care-l auzeau pentru prima oară. În timp ce se pregăteau de un nou atac, unul dintre ei le vorbi cu glas poruncitor, într-o limbă asemănătoare, dar mai bogată decât aceea a tribului din miazăzi (după cum limba acestuia era superioară limbii lui Ahm). Am înţeles că le poruncea să stea pe loc. După aceea veni spre mine şi-mi vorbi; mă întrebă, întâi, cine sunt, de unde vin şi ce intenţii am. I-am răspuns că sunt străin, că m-am rătăcit şi că singura mea dorinţă este să-mi găsesc drumul înapoi spre tovarăşii mei.

M-a întrebat cine erau aceştia şi i-am răspuns arătându-i spre miazăzi şi folosind o expresie caspakiană, care însemna, literal, „către început”. Uimirea i se zugrăvi limpede pe faţă, înainte de a se rosti în cuvinte:

— Acolo nu-i nici un *Galu*!

— Îţi repet că sunt dintr-o altă ţară, de dincolo de Caspak, hăt departe de stânci! i-am răspuns eu, furios. Nu ştiu cine-s *Galuşii* de care vorbeşti, nu i-am văzut niciodată. Acesta e cel mai nordic punct unde am ajuns vreodată. Uită-te la mine, uită-te la îmbrăcămintea mea şi la armele mele. Ai văzut vreodată vreun *Galu* sau vreo altă făptură din Caspak să aibă asemenea lucruri?

Individul fu nevoit să admită că nu văzuse şi că-l interesa foarte mult persoana mea, puşca mea şi felul cum îi

învinsesem pe cei trei războinici ai săi. În cele din urmă se arătă pe jumătate convins că-i spusesem adevărul şi se oferi să mă ajute, cu condiţia să-i explic cum îl azvârlisem peste cap pe unul dintre oamenii lui şi să-i fac cadou „suliţa cu poc”, cum numea el puşca. Am refuzat să i-o dau, dar i-am făgăduit să-l învăţ trucul cu aruncatul peste cap, dacă mă va călăuzi pe drumul cel bun. Mi-a răspuns că o va face mâine, acum fiind prea târziu şi că aş putea veni în satul lor ca să-mi petrec noaptea acolo. N-aş fi vrut să-mi pierd timpul, dar individul stărui atâta, încât a trebuit să-i însoţesc. Îi lăsară pe cei doi morţi acolo unde căzuseră, fără măcar să-i privească – într-atât de puţin preţ are viaţa în Caspak!

Oamenii aceştia locuiau şi ei în peşteri, dar peşterile erau rodul unei inteligenţe superioare, care-i dusese cu un pas mai aproape de omenirea civilizată, decât era tribul din miazăzi. Interioarele grotelor lor fuseseră curăţate de pietre, deşi erau încă departe de a fi curate; se vedeau acolo saltele de ierburi uscate acoperite cu piei de leopard, de râs şi de urs, iar în faţa intrărilor se înălţau praguri de piatră şi nişte cuptoare mici, circulare, tot din piatră. Pereţii grotei în care am fost condus erau acoperiţi cu desene scrijelite în gresie. Am desluşit contururile unui cerb roşu, gigantic, ale unor mamuţi, tigri şi alte jivine. Aici, ca şi la celălalt trib, nu erau copii şi nici bătrâni. Oamenii acestui trib aveau câte două nume, nume de câte două silabe, iar limba lor era formată din cuvinte bisilabice, pe când la tribul lui Tsa cuvintele erau, toate, monosilabice, cu excepţia câtorva, ca de pildă *ATIS* şi *GALU*. Numele căpeteniei era To-jo, iar familia lui număra şapte femei. Acestea erau mult mai atrăgătoare, sau în orice caz mai puţin hidoase decât femeile din tribul lui Tsa; una dintre ele era chiar drăguţă, fiind mai puţin păroasă şi având o piele destul de frumoasă şi foarte colorată.

Îmi arătau, cu toţii, mult interes şi-mi cercetau cu atenţie îmbrăcămintea şi echipamentul, pipăind şi mirosind fiece obiect. Am aflat de la ei că neamul lor era cunoscut sub denumirea „*Band-lu*”, adică oameni cu lănci. Tribul lui Tsa era numit „*Sto-lu*”, ceea ce înseamnă oameni cu topoare. Un loc inferior pe scara evoluţiei îl ocupau „*Bo-lu*”, oamenii cu ciomege, iar sub aceştia se aflau „*Alus*”-ii, care n-aveau nici grai, nici arme. Cuvântul „*Alus*” mi-a sugerat ceea ce mi se părea a fi cea mai remarcabilă descoperire făcută de mine în Caprona; dacă nu cumva era la mijloc o simplă coincidenţă, cuvântul acesta fusese transmis de la începuturile lumii, vreme de milioane de ani, aproape neschimbat. Era singurul fir ce mai rămăsese din străvechiul caier al unei culturi înfiripate pe vremea când Caprona era un munte de foc străjuind o întindere imensă de pământ clocotitor de viaţă. Era un cuvânt care lega insondabilul „atunci” de eternul „acum”. Şi totuşi ar fi putut să fie o simplă coincidenţă; raţiunea îmi spune că numai o coincidenţă face ca termenul ce desemnează, în Caspak, un om lipsit de grai, să fie „*Alus*”, iar în lumea noastră de azi „*Alalus*”.

Femeia drăgălaşă despre care am pomenit se numea „So-ta”; ea îmi arăta un interes atât de viu, încât până la urmă To-jo se supără şi-şi manifestă dezaprobarea faţă de atenţiile ei, trântind-o la pământ şi împingând-o într-un colţ al grotei. Am sărit între ei în timp ce-o lovea şi, imobilizându-l grabnic, l-am târât afară din grotă. Urla de durere! L-am silit să-mi promită că n-o va mai lovi pe fată, ameninţându-l că, altfel, îl voi pedepsi şi mai rău. So-ta îmi aruncă o privire plină de recunoştinţă, dar celelalte femei ale lui To-jo se arătară ţâfnoase şi ameninţătoare.

Ceva mai târziu în seara aceea, So-ta îmi mărturisi că va părăsi în curând tribul.

— So-ta ajunge curând *Kro-lu*, îmi şopti ea.

Am rugat-o să-mi explice despre ce era vorba şi ea se strădui, dar nici acum nu ştiu dacă i-am înţeles bine explicaţia. După gesturile pe care le făcea, am dedus că *Kro-lu* era un trib ai cărui oameni erau înarmaţi cu arcuri şi săgeţi, aveau vase de gătit, locuiau în nişte colibe şi creşteau animale. Se părea că tribul acesta era mai evoluat decât *Band-lu*. Înainte de a adormi, am reflectat îndelung la ceea ce-mi spusese So-ta. Am încercat să stabilesc vreo legătură între aceste neamuri atât de diferite, o legătură care să explice speranţa pe care o nutrea fiecare dintre oamenii lor, că va deveni într-o bună zi *Galu*. So-ta îmi dăduse o vagă idee, dar imaginea rezultată din ea era atât de stranie, încât mi se părea de necrezut; totuşi coincidea atât cu speranţa exprimată de Ahm, cât şi cu observaţiile făcute de mine asupra diferitelor triburi întâlnite şi asupra tipurilor caracteristice existente în fiecare trib în parte. Bunăoară, printre *Band-lu* se aflau tipuri ca So-ta, care mi se păreau a fi printre cele mai evoluate şi ca To-jo, care era abia cu o treaptă mai sus decât o maimuţă, în timp ce alţii aveau nasurile mai turtite, feţele mai teşite şi trupurile mai păroase. Problema mă intriga. Poate că în lumea din afară răspunsul la această problemă e închis în inima sfinxului. Cine ştie? Eu, unul, n-am habar.

Cu aceste gânduri delirante, am adormit buştean. Când m-am trezit, mâinile şi picioarele mi-erau legate fedeleş, iar armele îmi fuseseră luate. Cum de mi le luaseră fără să mă trezească, n-aş şti să spun. Era umilitor, dar adevărat. To-jo stătea, deasupra mea, în lumina tulbure a dimineţii oare se strecura în peşteră.

— Arată-mi cum se aruncă un om peste cap pentru a-i frânge gâtul, îmi porunci el. Vreau să învăţ asta de la tine înainte de a te omorî, căci te voi omorî!

Declaraţia asta directă mi se păru atât de ridicolă, încât am izbucnit în râs, chiar în faţa morţii. În treacăt fie spus, moartea îşi pierduse pentru mine o bună parte din trăsăturile ei înfricoşătoare. Devenisem un adept al filosofiei lui Lys, în legătură cu nimicnicia vieţii omeneşti. Îmi dădeam seama că avea destulă dreptate – că omul e un personaj caraghios care ţopăie de la leagăn până la mormânt şi care nu prezintă, practic, interes pentru nimeni altcineva decât pentru el însuşi şi un cerc de intimi.

So-ta, care stătea înapoia lui To-jo, îşi ridică o mână spre mine – prin acest gest cei din Caspak înlocuiau semnul negativ al clătinării capului.

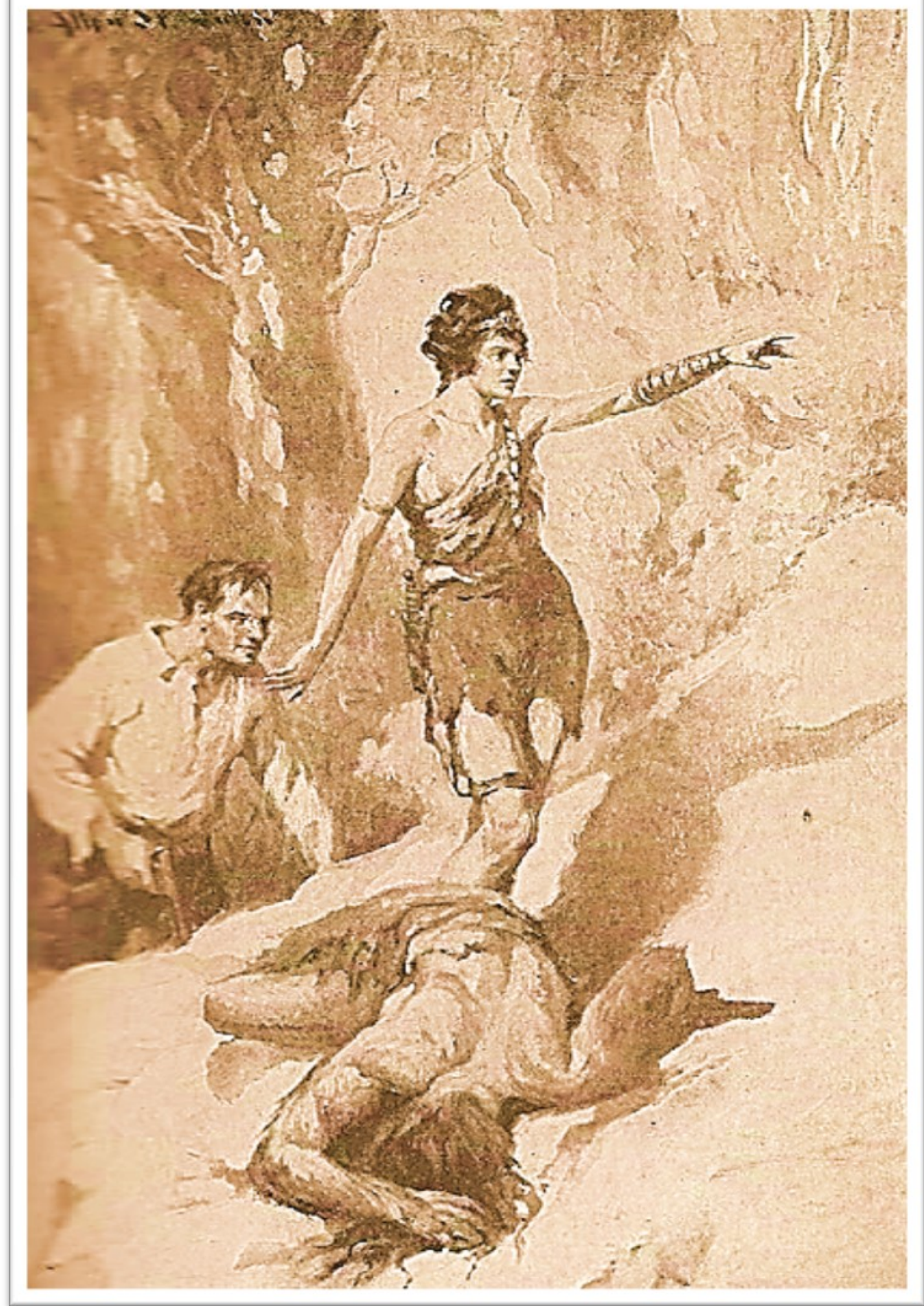
— Lasă-mă să chibzuiesc, i-am răspuns eu lui To-jo, iar acesta mi-a acordat un răgaz până seara: îmi dădea o zi de gândire. Apoi plecă. Femeile la fel. Bărbaţii se duceau la vânătoare, iar femeile – după cum aveam să aflu de la So-ta – se duceau la bazin, unde se scăldau întocmai ca femeile din tribul *Sto-lu*. Când am întrebat-o ce înseamnă acest ritual, So-ta mi-a răspuns, ceva mai târziu:

— *Ata*.

Am zăcut acolo vreo două-trei ore, legat fedeleş, când deodată So-ta intră în peşteră, ţinând în mână un cuţit ascuţit – era chiar cuţitul meu, cu care-mi tăie legăturile.

— Vino! îmi spuse ea. So-ta merge cu tine înapoi la *Galu*. E timpul ca So-ta să plece de la *Band-lu*. Împreună mergem la *Kro-lu*, apoi la *Galu*. To-jo vrea să te omoare azi-noapte. Omoară şi pe So-ta dacă află că ea ajutat pe tine. Plecăm împreună.

— Plec cu tine la *Kro-lu*, i-am răspuns, dar pentru asta trebuie să mă întorc la ai mei, „către început”.

— Nu te poţi întoarce, îmi spuse ea. E oprit. Te-ar ucide. Ai venit până aici – nu mai e întoarcere.

— Dar trebuie să mă întorc! Oamenii mei sunt acolo. Trebuie să mă întorc şi să-i călăuzesc încoace.

Ea stărui şi eu la fel, dar în cele din urmă am ajuns la un compromis: ne-am înţeles s-o însoţesc până la ţinutul tribului *Kro-lu*, de unde urma să mă întorc la ai mei şi să-i conduc spre miazănoapte, într-o regiune ceva mai ferită de pericole şi cu locuitori mai puţin sângeroşi. Fata îmi aduse toate lucrurile ce-mi fuseseră furate – puşca, muniţiile, cuţitul – apoi am luat-o de mână şi, coborând faleza, am pornit spre miazănoapte.

Am mers cale de vreo trei zile, până am ajuns, într-un amurg, lângă un sat alcătuit din nişte colibe acoperite cu paie. So-ta mi-a spus că va intra singură în sat; eu nu trebuia să fiu văzut, dacă nu intenţionam să rămân, căci după ce ajungeai aici n-aveai voie să te întorci şi să rămâi în viaţă. Aşa că-şi luă rămas bun de la mine. Era o fată drăguţă şi o prietenă credincioasă – mai degrabă ca un bărbat decât ca o femeie. În felul ei barbar, era şi rafinată şi castă. Fusese soţia lui To-jo. Printre *Kro-lu* îşi va găsi un alt soţ, potrivit obiceiurilor din ciudata lume caspakiană. Mi-a mărturisit însă deschis că, dacă mă voi întoarce, ea îşi va lăsa soţul şi va veni la mine, căci mă prefera oricărui alt bărbat. După o viaţă de sfiiciune, devenisem răsfăţatul femeilor! M-am despărţit de ea la marginea satului, fără să văd măcar ce fel de oameni locuiau acolo şi am pornit spre miazăzi, prin întunericul ce se lăsa. În cea de-a treia zi m-am abătut puţin înspre apus, ca să ocolesc ţinutul tribului *Band-lu*, fiindcă nu voiam să-mi pierd timpul din pricina lui To-jo. În cea de-a şasea zi am ajuns la stâncile tribului *Sto-lu*. Inima îmi bătea tot mai tare, căci ştiam că acolo era Lys;

în curând o voi strânge iarăşi în braţe, în curând buzele-i fierbinţi se vor contopi cu ale mele. Eram convins că-i în siguranţă printre sălbaticii aceia şi-mi imaginam bucuria şi dragostea din ochii ei în clipa când mă va vedea ieşind de după ultimul pâlc de copaci.

Era către amiază. Femeile se întorseseră desigur de la bazin. Totuşi, apropiindu-mă de stânci, nu vedeam nici un semn de viaţă, nicăieri. „Poate că or fi zăbovit mai mult la scaldă” îmi spuneam.

Dar când am ajuns chiar la poalele stâncilor, am zărit o privelişte care însemna sfârşitul speranţelor şi al fericirii mele pe acest pământ. Sub ochii mei se înşirau, ca nişte semne mute şi înfricoşătoare, o sumedenie de oase despuiate de carne, oasele unor fiinţe cu chip de om, oasele celor din tribul *Sto-lu*, iar în peşteri nu era nici o urmă de viaţă!

Am privit cu luare-aminte rămăşiţele acelea lugubre, printre care aş fi putut găsi din clipă în clipă craniul fiinţei dragi, de care era legată fericirea mea pe acest pământ; dar, cu toate că am cercetat cu atenţie fiecare dintre cele peste douăzeci de tidve, n-am găsit decât craniile unor fiinţe abia cu o treaptă superioară maimuţelor. Aşadar, exista încă o speranţă! Vreme de alte trei zile am căutat spre nord şi spre sud, spre est şi spre vest, dar n-am găsit nici o urmă din tribul „oamenilor cu topoare” din Caspak. Între timp începuseră ploile şi vremea devenise relativ friguroasă pentru Caprona.

În cele din urmă am renunţat să mai caut şi am pornit spre „Fortul Dinozaur”. Vreme de o săptămână – o săptămână plină de spaimele şi de primejdiile unei lumi primordiale – am tot mers în direcţia ce mi se părea a fi sudul. Soarele nu strălucea niciodată: ploaia nu mai

contenea. Fiarele pe care le întâlneam erau mai puţine la număr, dar infinit mai feroce şi totuşi am supravieţuit. În cele din urmă, mi-am dat seama că m-am rătăcit de-a binelea şi că nu mi-aş putea recăpăta simţul de orientare nici măcar după un an, umblând mereu în lumina soarelui. Copleşit de înfricoşătoarea certitudine că n-o voi mai putea regăsi niciodată pe Lys, am dat deodată peste un alt mormânt – mormântul lui William James, o lespede rudimentară, pe care scria, cu litere stângace, că omul murise în ziua de 13 septembrie, ucis de un tigru cu ghearele de oţel.

Cred că, atunci, m-am dat bătut. În viaţa mea nu mă simţisem mai deznădăjduit şi mai neajutorat. Eram pierdut. Nu-mi puteam regăsi prietenii. Nu ştiam nici măcar dacă au rămas în viaţă; de fapt, nu puteam crede că trăiesc. Eram sigur că Lys murise. Aş fi vrut să mor şi eu şi totuşi mă agăţam de viaţă – chiar aşa neajutorat şi deznădăjduit cum eram. Mă agăţam de viaţă, pentru că vreun strămoş reptilian făcuse la fel şi-mi transmisese, prin veacuri, cel mai puternic instinct ce-i călăuzise creierul minuscul – instinctul de autoconservare.

În cele din urmă am ajuns la bariera de stânci şi, după trei zile de eforturi nebuneşti, m-am căţărat până în creştetul lor. Am construit un fel de scări, am astupat cu beţe găurile din stâncă, am tăiat cu cuţitul nişte crampoane pe care să-mi sprijin degetele de la mâini şi de la picioare şi am izbutit să ajung sus. Nu departe de creştet am găsit o grotă uriaşă – locuinţa vreunei făpturi aripate din Triassic[9]. Acum e locuinţa mea. Am ucis acea făptură şi i-am luat cuibul. M-am urcat pe culmea stâncilor şi am privit întinderea cenuşie a Pacificului învăluit de iarna australă. Era frig acolo sus. E frig şi astăzi. Totuşi, aici stau şi veghez,

[9] Eră geologică, anterioară Jurassicului.

pândind ceva care ştiu că nu se va arăta niciodată – o corabie!

X

O dată pe zi cobor la poalele falezei ca să vânez şi să beau apă dintr-un izvor rece şi limpede. Am trei ploşti pe care le umplu cu apă şi le iau cu mine în peşteră, ca să am ce bea în nopţile lungi. Mi-am meşterit o lance şi un arc cu săgeţi, pentru a-mi putea păstra muniţiile, care s-au împuţinat. Hainele mele s-au zdrenţuit de tot. Mâine le voi lepăda şi le voi înlocui cu pieile de leopard, pe care le-am tăbăcit şi le-am cusut, făcându-mi din ele un veşmânt trainic şi călduros. Sus pe stânci e frig. Am aprins un foc peste care stau aplecat în vreme ce scriu. Dar mă simt la adăpost aici. Nici o altă fiinţă vie nu se încumetă până la culmea glacială a stâncilor. Sunt la adăpost şi sunt singur cu necazurile mele şi cu amintirea bucuriilor mele – dar fără speranţă. Se spune că speranţa dăinuie veşnic în inima omului, dar în inima mea nu e pic de speranţă.

Am cam isprăvit. Voi îndoi aceste file şi le voi vârî în termos. Îi voi pune dopul şi voi înşuruba bine capacul, apoi voi azvârli sticla cât voi putea mai departe, pe mare. Vântul bate spre larg; fluxul mână apele tot înspre larg; poate că sticla va nimeri într-unul din acei curenţi oceanici care circulă necontenit de la un pol la altul şi de la un continent la altul, pentru a ajunge în cele din urmă la vreun ţărm pustiu. Dacă soarta va fi prielnică şi va îngădui acest lucru, atunci, *veniţi şi salvaţi-mă, pentru numele lui Dumnezeu!*

*

*   *

Am scris aceste rânduri acum o săptămână, socotind că voi încheia cu ele cronica vieţii mele pe Caprona. Mă oprisem ca să schimb vârful penei mele şi ca să agit cerneala brută (preparată prin stoarcerea unor boabe negre şi prin amestecarea cu apă), înainte de a-mi pune iscălitura, când dinspre valea depărtată am auzit, vag, un zgomot lesne de recunoscut, Tremurând de emoţie, am sărit în picioare, pentru a privi în vale, de pe lespedea mea ameţitoare. Zgomotul acela era o împuşcătură, aşa că vă daţi seama că, pentru mine, era un zgomot plin de semnificaţie. Privirea mea străbătu într-o clipă valea, până când desluşi patru siluete la poalele falezei – un om atacat de trei hienodoni, cum se numesc ferocii şi sângeroşii câini sălbatici din Eocen[10]. O a patra fiară zăcea moartă, sau în agonie, în apropiere.

Nu puteam fi sigur de la înălţimea de unde priveam, totuşi inima îmi spunea că era Lys, iar judecata îmi încuraja dorinţa aprigă, căci persoana aceea, oricare ar fi fost, avea un singur pistol, întocmai ca şi Lys. Primul val de entuziasm fu însă alungat grabnic de convingerea că fiinţa care se lupta acolo era ca şi pierdută. Norocul, numai norocul o făcuse să doboare dintr-o singură împuşcătură una dintre fiarele acelea, căci chiar şi o armă grea ca pistolul meu e total neputincioasă în faţa carnasierilor din Caspak, fie ei şi mai mici. Peste câteva clipe, cele trei hiene vor trece la atac! O împuşcătură zadarnică nu va face decât să sporească turbarea fiarei atinse de glonte şi atunci, omul va fi sfâşiat în bucăţi!

Poate că era Lys! La gândul acesta, inima încetă parcă să-mi bată, dar mintea şi muşchii mei răspunseră spontan la hotărârea pe oare eram silit s-o iau. Exista o singură

[10] A doua (şi cea mai lungă) epocă a perioadei Terţiare din Era Cenozoică.

speranţă, o singură cale – şi am urmat-o. Mi-am dus arma la umăr şi am ţintit cu atenţie. Era un tir periculos, căci de la o înălţime atât de mare nu poţi nimeri ţinta decât dacă eşti obişnuit să tragi. Precizia tirului ţine însă de ceva care transcende legile şi regulile ştiinţifice. Nu-mi pot explica altfel performanţa mea din acel moment. Arma mea s-a rostit de trei ori – trei silabe scurte şi repezi ale morţii. N-am ţintit în mod deliberat şi totuşi fiecare împuşcătură a doborât o hienă.

De la lespedea mea până la poalele stâncilor erau vreo câteva mii de iarzi de pantă primejdioasă şi totuşi cutez a spune că nici măcar prima maimuţă din care se trage neamul omenesc n-ar fi putut egala viteza cu care am coborât acea pantă abruptă. Ca să străbaţi ultimele două sute de picioare, trebuia să treci peste un grohotiş ce ducea în fundul văii; tocmai ajunsesem la marginea grohotişului, când îmi veni în auz un strigăt: „Bowen! Bowen! Vino repede, iubitule!”

Fusesem prea absorbit de primejdiile coborâşului pentru a mai privi spre vale, dar strigătul acela care-mi confirma că era într-adevăr vorba despre Lys şi-mi spunea că e iar în pericol, mă făcu să-mi îndrept grabnic privirile spre ea, la timp ca să zăresc o namilă păroasă care-o apuca şi pornea în fugă spre pădurea apropiată. Am sărit din stâncă în stâncă, aidoma unei căprioare, pe urmele fetei şi a monstrului hidos care-o răpise.

Era mai masiv decât mine şi atât de îngreunat de povara pe care-o purta, încât l-am ajuns repede din urmă; atunci monstrul se întoarse cu faţa spre mine, rânjind şi mârâind. Era Kho, din tribul lui Tsa. Recunoscându-mă, o azvârli pe Lys la pământ şi se năpusti spre mine, strigând:

— Ea e a mea! Omor! Omor!

Fusesem nevoit să-mi lepăd arma înainte de a începe coborâşul pantei, aşa că acum eram înarmat doar cu un cuţit de vânătoare pe care l-am scos din teacă în clipa când Kho s-a năpustit spre mine. Era un animal vânjos, cu o musculatură puternică, iar străvechiul impuls, care i-a făcut pe masculi să se bată încă în zorile vieţii pe pământ, îl umplea de ură şi de setea de a ucide; dar eu însumi eram însufleţit de acelaşi impuls primar. Două sălbăticiuni apocaliptice se repeziră atunci una spre gâtul celeilalte, în umbra celor mai bătrâne stânci ale pământului – omul de astăzi şi omul de odinioară, însufleţiţi amândoi de aceeaşi nemuritoare patimă, care a dăinuit neschimbată de-a lungul tuturor veacurilor şi erelor, de la începutul lumii încoace şi care va dăinui în vecii vecilor: femeia, nepieritoarea Alfa şi Omega a vieţii!

Kho îmi căuta beregata cu dinţii. Părea să fi uitat de toporul ce-i atârna pe coapsă, prins într-o cataramă din piele de zimbru, după cum eu însumi uitasem, o clipă, de pumnalul ce-l ţineam în mână. Sunt sigur că Kho m-ar fi învins cu uşurinţă într-o luptă de acest fel, dacă glasul lui Lys n-ar fi deşteptat în creierul meu, o clipă amorţit, iscusinţa şi viclenia omului raţional.

— Bowen! îmi strigă ea. Cuţitul! Cuţitul!

A fost de ajuns ca să mă smulgă din vremea de demult în care creierul meu se rătăcise şi să mă transforme din nou într-un om modern, în luptă cu un animal neîndemânatic şi nepriceput. Fălcile mele nu mai încercară să muşte gâtul acela păros; în schimb, cuţitul meu căută şi găsi un loc între două coaste, deasupra acelei inimi sălbatice. Kho scoase un urlet înfricoşător, se zvârcoli spasmodic şi se prăbuşi ţeapăn la pământ. Iar Lys se aruncă în braţele mele.

Toate spaimele şi necazurile trecutului se risipiră şi astfel

devenii iarăşi cel mai fericit dintre oameni.

Curând după aceea mi-am ridicat din nou privirea, cu oarecare teamă, spre lespedea din faţa peşterii mele, căci mi se părea absurd să mă aştept din partea unei fete moderne să se încumete a înfrunta pericolele unui astfel de urcuş. Am întrebat-o dacă se simte în stare să întreprindă urcuşul, iar ea mi-a răspuns, râzând vesel:

— Priveşte!

Şi, alergând spre poalele stâncilor, a început să se caţere ca o veveriţă, încât a trebuit să fac eu însumi mari eforturi pentru a putea ţine pasul cu ea. La început mi-a fost teamă, dar în curând mi-am dat seama că fata era la fel de călită ca şi mine. Când am ajuns în sfârşit la lespedea mea şi am cuprins-o iar în braţe pe Lys, ea mi-a amintit că trăise vreme de câteva săptămâni viaţa unei fete a peşterilor, printre mânuitorii de topoare. Aceştia fuseseră alungaţi din grotele lor de către un alt trib, care-i omorâse pe mulţi dintre ei şi le răpise jumătate din femei, iar stâncile către care plecaseră se dovediseră a fi mult mai înalte şi mai abrupte, astfel încât Lys devenise, vrând-nevrând, o alpinistă încercată.

Mi-a mai vorbit despre Kho şi despre pasiunea lui pentru ea, acum, după ce toate femeile îi fuseseră răpite, precum şi despre existenţa îngrozitoare pe care-o dusese: viaţa ei ajunsese un adevărat coşmar, deoarece trebuia zi şi noapte să se ferească de monstrul acela. Un timp, Nobs îi servise drept scut, dar într-o zi câinele dispăruse şi n-avea să-l mai vadă de-atunci încoace. Lys e de părere că Nobs a fost răpit; îi împărtăşesc părerea, fiindcă sunt sigur, ca şi ea, că Nobs n-ar fi părăsit-o niciodată. Rămasă fără apărare, Lys ajunsese la cheremul acelui sălbatic, care izbutise curând să pună gheara pe ea la poalele falezei; dar tocmai când

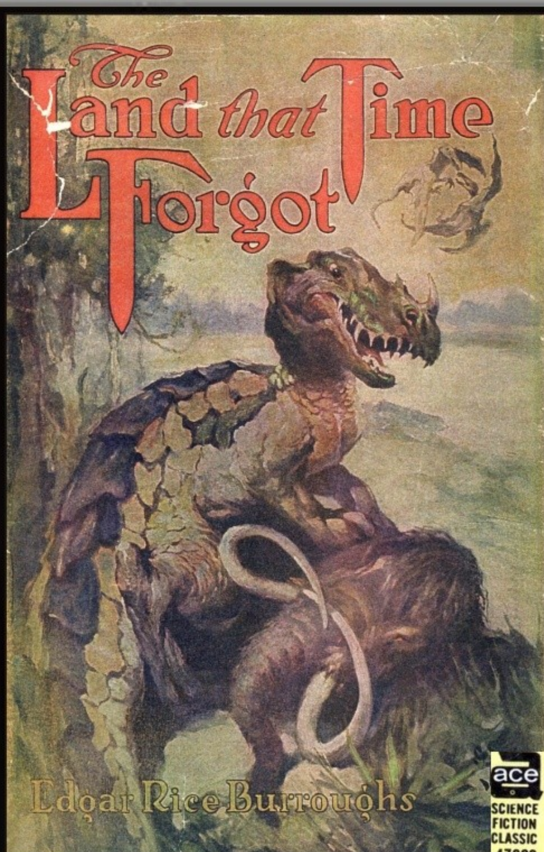
monstrul o purta, triumfător, spre peştera lui, ea reuşise să scape.

— M-a urmărit vreme de trei zile prin lumea asta îngrozitoare, încheie Lys. Nu-mi dau seama cum de-am scăpat cu viaţă şi nu ştiu cum de-am fost în stare să alerg mai repede decât el, dar am alergat, până adineauri, când m-ai găsit. Soarta a fost blândă cu noi, Bowen!

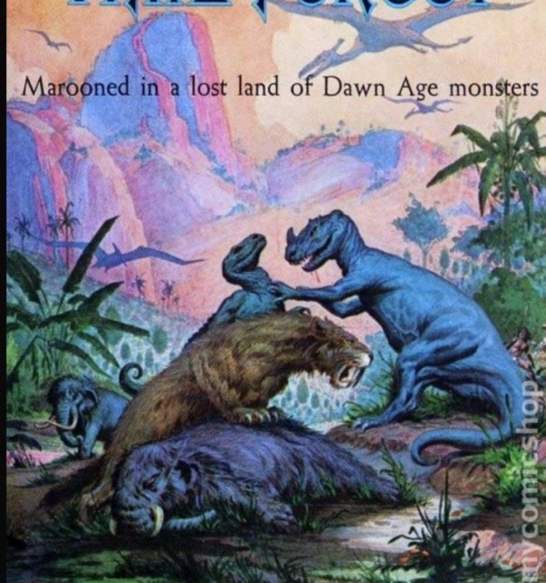
Am scuturat din cap şi am strâns-o tare în braţe. Apoi am vorbit şi am făcut planuri de viitor, în vreme ce fripturile de antilopă se rumeneau pe foc. Am ajuns la încheierea că nu există nici o speranţă de salvare, că eram amândoi osândiţi să trăim şi să murim pe Caprona. În definitiv, ar fi putut să fie şi mai rău! Mai bine să trăiesc aici, mereu alături de Lys, decât să trăiesc aiurea, fără ea. Şi Lys, draga de ea, spune despre mine acelaşi lucru. Mă tem însă pentru viaţa ei. E o viaţă aspră, cumplită, periculoasă şi mă voi ruga necontenit să găsim o ieşire.

În noaptea aceea norii se risipiră şi luna străluci deasupra lespezii noastre; acolo, mână în mână, ne-am întors feţele spre cer şi ne-am jurat credinţă. Nici o instituţie omenească n-ar fi putut să ne cunune în chip mai sfânt decât ne-am cununat noi înşine. Suntem soţ şi soţie şi suntem fericiţi. Dacă o vrea Domnul, vom trăi aici până la capătul zilelor noastre. Dacă o vrea altminteri, atunci manuscrisul acesta, pe care-l voi încredinţa de îndată stihiei de nepătruns a mării, va cădea în mâini prietenoase. Totuşi, suntem amândoi lipsiţi de speranţă. Aşa că spunem adio, prin acest ultim mesaj, lumii de dincolo de fortăreaţa stâncilor.

(semnat) *BOWEN J. TYLER jr.*
şi LYS LAR TYLER.

The Land that Time Forgot
Edgar Rice Burroughs

ace
SCIENCE FICTION CLASSIC
47020
60¢
EDGAR RICE BURROUGHS
THE LAND THAT TIME FORGOT
Marooned in a lost land of Dawn Age monsters
mycomicshop